Vught

Datum	14 december 2021
Onderwerp	Gebiedsvisie Lunettenlaan
Zaaknummer	
Documentnr.	

Inleiding

De omgeving van de Lunettenlaan is een bijzondere locatie in onze gemeente. Het is een gebied met verschillende vitale functies voor het Rijk met de Penitentiaire Inrichting (PI), de Lunettenkazerne, de Van Brederodekazerne en Defensieoefenterrein OT de Kamp met het Nationaal Trainingscentrum Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nucleair (NTC CBRN). Daarnaast wordt het gebied gekenmerkt door het woonoord Lunetten en maatschappelijke functies zoals Nationaal Monument Kamp Vught (NMKV), het Geniemuseum, monumenten en (aangrenzende) recreatieve netwerken.
Het is ook een historisch gebied met een belangrijke functie als herdenkingsplek in Nederland: een monumentaal landschap met een hoge concentratie rijksmonumenten waarvan de oorspronkelijke context met name op de kazernes nog goed is af te lezen. Het geheel is gelegen binnen provinciale, landelijke en Europese natuurnetwerken.

Uitdaging

In het gebied spelen verschillende vraagstukken. Zo spelen rondom de Lunettenlaan diverse ontsluitings- en veiligheidsproblemen gerelateerd aan verkeer.

- Hoge intensiteiten, grote verschillen in snelheid, massa, aard en richting van het verkeer zorgen ervoor dat fietsers en voetgangers minder veilig door het gebied kunnen bewegen.
- Daarnaast is de enkelzijdige ontsluiting van de Lunettenlaan een zwakke schakel in de veiligheid, bereikbaarheid en bedrijfszekerheid van onder andere de PI en de defensieterreinen.
- Bij calamiteiten op de Lunettenlaan kunnen ook hulpdiensten de diverse locaties moeilijk bereiken.
- De hoge intensiteiten en parkeerdruk doen afbreuk aan de (cultuur)historische waarden van het gebied en aan de belevingswaarde, rust en respect die de omgeving van het NMKV zou moeten hebben.

Ook wordt in de komende 20 jaar een groot deel van de huidige bebouwing van de PI vervangen. Een essentiële stap in deze revitalisering is het verplaatsen van de entree en het entreegebouw naar de Zuid-Westzijde van de PI, met daarbij een nieuwe ontsluitingsweg. Daarmee wordt een groot deel van de problemen op de Lunettenlaan opgelost en ontstaan kansen voor een kwaliteitsverbetering van de Lunettenlaan en het voorplein van NMKV.

Daarnaast heeft de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) behoefte aan een nieuwe locatie in de nabijheid van de PI. Ten slotte speelt, op termijn, het grootschalig verduurzamen van de Defensiecomplexen om deze aan te passen aan de actuele eisen en processen. Hierbij zijn niet alleen de gebouwen, maar ook alle overige infrastructuur op de Defensieterreinen onderdeel van de opgave.

Gebiedsaanpak en -visie

Om de urgente en soms conflicterende ruimtelijke ontwikkelingen goed op elkaar af te stemmen heeft het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) het initiatief genomen om middels een samenwerking met de gebiedspartijen een gedragen visie op te stellen, die als basis dient voor de verdere uitwerking. Het college wil u nu alvast informeren over deze concept-gebiedsvisie (bijlage 1).

De gebiedsvisie is opgesteld in de periode juni tot en met november 2021 in samenwerking met de verschillende gebiedspartners. De sleutel tot verbetering in het gebied is de aanleg van de nieuwe ontsluitingsweg ten behoeve van de nieuwe entree van de PI, met bijbehorende gebouwde parkeervoorziening. Hierdoor kunnen verkeerstromen worden gescheiden en krijgt de PI, OT de Kamp en een nieuwe vestiging van DV&O een eigen entreeweg. Na realisatie ervan ontstaat ruimte om de Lunettenlaan her in te richten, zodat deze de rust en uitstraling krijgen passend bij het Nationaal Monument, Woonoord Lunetten, de beide kazernes en het recreatieve gebruik.

De visie geeft een ruimtelijk perspectief met bijbehorende hoofdstructuur. Tegelijkertijd zijn vanwege de huidige eigendomsgrenzen in relatie tot veranderend gebruik en eigendom delen van het gebied nauwkeuriger uitgewerkt. Dit geeft betrokken partijen concreet inzicht in de beoogde aanpassingen. Deze uitwerkingen zijn nog geen inrichtingsplannen waar alles tot op de millimeter vastligt. De concrete uitwerking gebeurt in de verschillende (vervolg)projecten.

Vervolgstappen

De visie is nog niet definitief. In eerste instantie is dit een concept, een ontwerpverkenning, waarin de hoofdopzet van het gebied is bepaald. De visie zal worden gebruikt om in gesprek te treden met belanghebbenden, belangenverenigingen en bewoners. Zo is inmiddels gesproken met de natuur- en milieugroepen, waarbij zij reactie hebben gegeven op de voorstellen. Deze en andere reacties worden meegenomen bij de uitwerking van een definitieve visie.
Daarnaast zullen de gebiedspartijen afspraken gaan maken over een uitvoeringsprogramma, toekomstige samenwerking en financiering. De gebiedsvisie zal uiteindelijk worden voorgelegd aan de gemeenteraad voor vaststelling.

Tweede ontsluitingsweg en hoog beveiligde voorziening

De gemeente Vught heeft zich al lange tijd ingezet om het aantal transporten van zware criminelen fors te laten afnemen en de veiligheid voor betrokken medewerkers en inwoners in de omgeving te verbeteren. In de afgelopen periode heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid hiervoor intensief overleg gevoerd met de gemeente Vught en Provincie Noord-Brabant. De uitkomst van dat overleg is opgenomen in een brief van de minister voor Rechtsbescherming aan de Tweede Kamer (bijlage 2).

De PI Vught wordt één van de vier hoogbeveiligde voorzieningen waar zware criminelen kunnen worden gedetineerd én berecht. Naast voorzieningen binnen de PI heeft de gemeente zich sterk gemaakt voor een tijdelijke tweede ontsluitingsweg, die op de kortst mogelijke termijn kan worden gerealiseerd, om de veiligheid op de Lunettenlaan te verbeteren en de woonkernen van de gemeente te ontzien. Over nut en noodzaak van deze tweede ontsluiting is overeenstemming met het Ministerie. In goed overleg met alle betrokken partijen en belangenorganisaties onderzoeken wij hoe we in het algemeen belang een duurzame oplossing kunnen vinden. Dit zowel voor de tijdelijke, als voor de lange termijn. Het ministerie zal dit verder onderzoeken en

uitwerken, in samenwerking met de gemeente. Wij zullen u over de vorderingen van dit onderzoek informeren.

Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris, de burgemeester,

drs. H.C. de Visch Eybergen R.J. van de Mortel

Bijlage:
1. Concept gebiedsvisie
2. Kamerbrief tijdelijke ontsluiting + bijlage

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gebiedsvisie
VOORMALIG KAMP VUGHT EN DIRECTE OMGEVING

Buro Lubbers in opdracht van Rijksvastgoedbedrijf
datum 22 november 2021
status concept

COLOFON

Versie	1.0	
Projectnummer	XXX	
Projectleider	Akko van Asten Akko.Asten@rijksoverheid.nl Rijksvastgoedbedrijf Postbus 16169 2500 BD Den Haag	
Bijlage(n)	PM	
Buro Lubbers	Peter Lubbers Froukje Nauta Thom Cornelissen Stefan Dermaux	
Projectteam RVB	Paul Kersten Jelmer Vogd Stijn Kuipers Bart Erens	- *landschap* - *verkeer* - *stedenbouw* - *atelier rijksbouwmeester*
Versies	1.0: werkdocument november 2021	

Deze rapportage is dubbelzijdig vormggegeven. Daarmee geeft dubbelzijdig afdrukken het beste leesresultaat. In geval van digitale lezing in Adobe Reader, kiest u "*beeld > paginaweergave > weergave van twee pagina's***" en vinkt u "***voorblad weergeven bij twee pagina's***" aan.**

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Ministerie van Defensie

Vught

Waterschap De Dommel

NATIONAAL MONUMENT KAMP VUGHT

Provincie Noord-Brabant

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	**4**
2.	Inleiding	**8**
3.	Scope, opgave en uitgangspunten	**10**
4.	Analyse	**14**
5.	Oogst stakeholders	**26**
6.	Gebiedsvisie	**30**
7.	Deeluitwerkingen	**44**
	Bijlage	**66**

Luchtfoto plangebied

1 Samenvatting

Voormalig Kamp Vught is een multifunctioneel gebied met verschillende vitale functies voor het Rijk: Penitentiare Inrichting (PI) Vught, Lunettenkazerne, Van Brederodekazerne en Defensieoefenterrein OT de Kamp met het Nationaal Trainingscentrum Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nucleair (NTC CBRN). Daarnaast wordt het gebied gekenmerkt door het woonoord Lunetten en maatschappelijke functies zoals Nationaal Monument Kamp Vught (NMKV), monumenten en recreatieve netwerken. Hierdoor is het geen afgezonderd gebied maar een wezenlijk onderdeel van het dagelijks leven en vertegenwoordigt het grote maatschappelijke waarde op meerdere facetten. Het is ook een historisch gelaagd gebied met een belangrijke functie als herdenkingsplek in Nederland: een monumentaal landschap met een hoge concentratie rijksmonumenten waarvan de oorspronkelijke context met name op de kazernes nog goed is af te lezen. Het geheel is gelegen binnen provinciale, landelijke en Europese natuurnetwerken.

De sleutel tot verbetering in het gebied is de aanleg van de nieuwe ontsluitingsweg ten behoeve van de nieuwe PI-entree. Hierdoor kunnen verkeerstromen worden gescheiden en kan de Lunettenlaan de rust en uitstraling krijgen die het verdient. De gebiedsvisie vertrekt vanuit het principe ‘Bos als basis’. Op een luchtfoto laat het gebied zich door de oogharen heen lezen als een verzameling boskamers; grote open ruimtes in een raamwerk van bos. Smallere en bredere stroken bos bieden het gebied een decor en vormen buffers tussen de verschillende terreinen. Dit principe wordt versterkt door de beleving van bos te versterken. De twee hoofdwegen in het gebied, de nieuwe ontsluitingsweg en de Lunettenlaan, worden opgevat als lange uitsparingen in het bos. Dit levert twee verschillende boswegen op. De ontsluitingsweg als een functionele as en de Lunettenlaan als een monumentale as, beide voorzien van een duidelijke eindbestemming in de vorm van voorruimtes voor respectievelijk de PI en het NMKV. Daarnaast krijgen de historische relicten en tijdlagen in het gebied een prominentere plek in het gebied. Vanaf de Lunettenlaan worden de verschillende tijdslagen zichtbaarder door relicten ruimtelijk beter uit te lichten en door een gebiedspecifieke bewegwijzering toe te voegen.

In eerste instantie is deze studie een wenkend perspectief, een ontwerpverkenning, waarin de hoofdopzet van het gebied is bepaald. In dit rapport schetsen wij een ruimtelijk perspectief met bijbehorende hoofdstructuur voor de gehele locatie. Tegelijkertijd zijn vanwege de huidige eigendomsgrenzen in relatie tot veranderend gebruik en eigendom delen van het gebied nauwkeuriger uitgewerkt. Dit geeft betrokken partijen concreet inzicht in de beoogde aanpassingen. Maar ook de deeluitwerkingen zijn onderdeel van de visie, dus geen inrichtingsplan waar alles tot op de millimeter vastligt. De concrete uitwerking gebeurt in de verschillende (vervolg)projecten zoals vermeld in de uitvoeringsagenda.

HERDENKEN

verhalen

cultuurhistorie

ecologie

landschapstructuren

beladen landschap

KAZERNETERREINEN

Bos

water

gelaagd landschap

2 Inleiding

Het gebied Voormalig Kamp Vught wordt gekenmerkt door een grote diversiteit aan vitale functies voor het Rijk, woonfuncties en maatschappelijke functies te midden van provinciale, landelijke en Europese natuurnetwerken. Tussen deze functies bestaat weinig onderlinge samenhang en er is sprake van uiteenlopende gebruikerswensen. Het is daarnaast een historisch gelaagd gebied met een belangrijke functie als herdenkingsplek in Nederland. Om de urgente en soms conflicterende ruimtelijke ontwikkelingen goed op elkaar af te stemmen heeft het Rijksvastgoedbedrijf het initiatief genomen om een gebiedsaanpak op te starten. Onderdeel van deze aanpak is een ruimtelijke visie.

In mei 2021 is het proces gestart met als doel om in samenwerking met de gemeente Vught, Defensie, Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), het Nationaal Monument Kamp Vught en Waterschap de Dommel (hierna te noemen gebiedspartners) een gedragen gebiedsvisie op te stellen en toe te werken naar een intentieovereenkomst. Hierin wordt een ontwikkelperspectief geschetst voor de openbare ruimte die de verschillende functies verbindt. Daarnaast toont de visie concepten ten aanzien van mobiliteit, cultuurhistorie, recreatie, klimaat adaptatie en natuurwaarden. De visie biedt een basis voor verdere uitwerkingen en (lopende) deelprojecten.

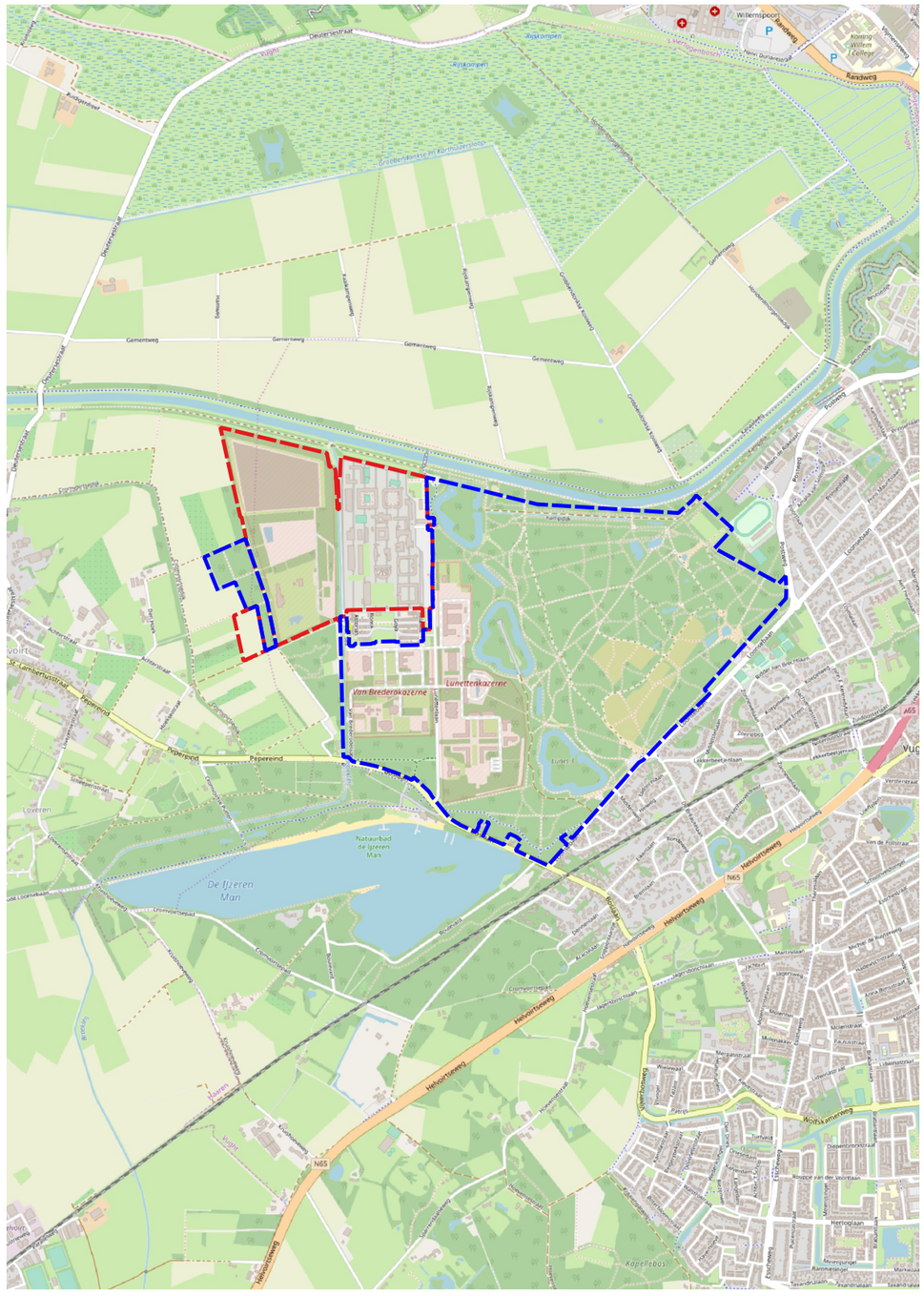
Naast de nieuwe verkeersontsluiting voor de PI en Defensieoefenterrein OT de Kamp, wordt (daardoor) ruimte geboden aan een opgewaardeerd gebiedskarakter als nationale herdenkingsplek, woonomgeving en recreatie- en natuurnetwerk. Tussen deze functies bestaat weinig onderlinge samenhang en er is sprake van uiteenlopende gebruikerswensen. De opgaven zijn zeer divers. In het samenspel van conflicterende en gemeenschappelijke belangen ontbreekt de regie om te komen tot een gemeenschappelijk (ruimtelijk) eindbeeld waarin alle gebruikers worden bediend.

Status/Proces van de gebiedsvisie

De gebiedsvisie maakt onderdeel uit van de gebiedsopdracht Voormalig Kamp Vught waaraan binnen het Rijksvastgoedbedrijf gewerkt wordt om te komen tot A: een overzichtelijke organisatie en goede samenwerking en B: een gedragen gebiedsvisie welke als basis dient voor verdere uitwerkingen en lopende deelprojecten. Vanwege de urgentie van een aantal opgaven, waaronder de ontwikkeling van de nieuwe PI-entree en een nieuwe ontsluitingsweg, is voor het opstellen van de gebiedsvisie een ‘pressure cooker’ traject doorlopen. Hierna, of parallel daaraan, vinden uitwerkingen op onderdelen plaats. Het doel van een dergelijk traject is om in een korte periode concreet resultaat te boeken in samenwerking met de gebiedspartners.

De Gebiedsvisie Voormalig Kamp Vught is opgesteld in de periode juni tot en met november 2021 in samenwerking met de verschillende gebiedspartners. Op initiatief van Buro Lubbers zijn aan het begin van het ‘pressure cooker’ traject interviews afgenomen met elke gebiedspartner. Deze interviews gaven een overzicht van de spelende vragen, de zorgen en kansen en mogelijke risico’s vanuit het oogpunt van de verschillende partijen. Vervolgens zijn er in de periode juli tot en met november drie stakeholdersessies gehouden waarbij alle gebiedspartners aanwezig waren om een concrete bijdrage en aanvullingen te leveren op de gebiedsvisie.
In eerste instantie is deze visie een wenkend perspectief, een ontwerpverkenning, waarin de hoofdopzet van het gebied is bepaald. In dit rapport wordt een ruimtelijk perspectief geschetst met bijbehorende hoofdstructuur voor de gehele locatie. Tegelijkertijd zijn vanwege de huidige eigendomsgrenzen in relatie tot veranderend gebruik en eigendom delen van het gebied nauwkeuriger uitgewerkt. Dit geeft betrokken partijen concreet inzicht in de beoogde aanpassingen. Maar ook de deeluitwerkingen zijn onderdeel van de visie, dus geen inrichtingsplan waar alles tot op de millimeter vastligt. De concrete uitwerking gebeurt in de verschillende (vervolg)projecten zoals vermeld in de uitvoeringsagenda.

Deze rapportage is tot stand gekomen met intensieve inspraak van en in samenwerking met de gebiedspartners. De gebiedsvisie vormt een richtinggevend kader voor de toekomstige (deel)ontwikkelingen in het gebied. Het is de basis voor bestuurlijke afspraken en de uitvoeringsprogramma (inspanningsverplichting) voor de gebiedspartners. Deze afspraken zullen in het voorjaar van 2022 worden overeengekomen in een intentieovereenkomst tussen de gebiedspartners.

Ligging staats-eigendommen in de omgeving (bron: OSM / RVB)

3 Scope, opgave en uitgangspunten

In het gebied spelen verschillende vraagstukken. Rondom de Lunettenlaan spelen diverse ontsluitings- en veiligheidsproblemen gerelateerd aan verkeer. Hoge intensiteiten, grote verschillen in snelheid, massa en richting van het verkeer zorgen er voor dat fietsers en voetgangers zich onvoldoende veilig door het gebied kunnen bewegen. De enkelzijdige ontsluiting van de Lunettenlaan is een zwakke schakel in de bereikbaarheid en bedrijfszekerheid van onder andere de PI en de Defensieterreinen. Bij calamiteiten op de Lunettenlaan kunnen ook hulpdiensten de diverse locaties niet meer bereiken. De hoge intensiteiten en parkeerdruk doen afbreuk aan de (cultuur)historische waarden van het gebied en aan de belevingswaarde, rust en respect die de omgeving van het NMKV zou moeten hebben.

Daarnaast zal naar verwachting een groot deel van de huidige bebouwing van de PI worden vervangen in de komende 20 jaar. De routekaart DJI spreekt de ambitie uit om in 2030 50% CO2 neutraal te zijn en 100% in 2050. Een essentiële stap in deze revitalisering is het verplaatsen van de entree en het entreegebouw van de PI. Hiertoe is in 2020 de Gebiedsstructuurvisie ontwikkelingen Lunettenlaan (Rijksvastgoedbedrijf, 2020), bij deze rapportage opgenomen als bijlage, opgesteld waarin verschillende scenario’s voor de nieuwe ontsluitingsweg zijn bestudeerd in relatie tot veiligheid, bereikbaarheid, omgevingskwaliteit en stikstof. Deze gebiedsstructuurvisie voorziet in een nieuwe ontsluitingsweg aan de westzijde van het gebied. Met het verplaatsen van de PI-entree en parkeervoorziening naar de westzijde wordt een groot deel van de problemen op de Lunettenlaan opgelost en ontstaan kansen voor een kwaliteitsverbetering van de Lunettenlaan en het voorplein van NMKV. Daarnaast heeft de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) behoefte aan een nieuwe locatie in de nabijheid van de PI.

Ook speelt op termijn het programma Revitalisering vastgoed Defensie. Het doel van het revitaliseringsprogramma is het grootschalig verduurzamen van de Defensiecomplexen en deze aan te passen aan de actuele eisen en processen. Hierbij zijn niet alleen de gebouwen, maar ook alle overige infrastructuur op de Defensieterreinen onderdeel van de opgave. Daarnaast worden bijvoorbeeld voor de energieverduurzaming nadrukkelijk de mogelijkheden tot samenwerking met de omgeving onderzocht. De revitalisering van het cluster Vught is gepland in de derde ronde van het programma, naar verwachting vanaf ongeveer 2029.

Scope

Bovenstaande schetst de verschillende opgaven waar het gebied de komende jaren voor staat. De gebiedsvisie richt zich op de opgaven die weerslag hebben op het gebied buiten de muren van PI en Defensie; de planontwikkeling van die terreinen hebben een eigen dynamiek. Daarmee worden de meest urgente opgaven, die van verkeersveiligheid en bedrijfszekerheid, vanuit een gedragen aanpak benaderd. Concreet betreft de scope van de opgave de openbare ruimte van en rondom: 1) de Lunettenlaan inclusief het voorterrein van het NMKV en 2) de nieuw te realiseren ontsluitingsweg inclusief voorterrein ten westen van de Broekleij en ter hoogte van de toegangspoort van OT de Kamp en de nieuwe entree van de PI.

Uitgangspunten

Uit studies van DJI, PI en uit de Gebiedsstructuurvisie ontwikkelingen Lunettenlaan (Rijksvastgoedbedrijf, 2020) blijkt dat een nieuwe entree van de PI en een nieuwe ontsluitingsweg aan de westzijde van het gebied de sleutel is tot veel verbeteringen in het gebied. Het besluit om de nieuwe entree van de PI te realiseren aan de westzijde van de PI is ingegeven door de interne ruimtelijke organisatie van het PI-terrein en door een participatietraject met bewoners van het woonoord Lunetten. In de Gebiedsstructuurvisie ontwikkelingen Lunettenlaan zijn drie alternatieve routes voor de ontsluitingsweg onderzocht en is het benodigde wegprofiel gedefinieerd. Hieruit is gebleken dat de route die parallel aan de Broekleij loopt de meest gunstige oplossing is, omdat de stikstofdepositie in de gebruiksfase hiervan als enige de toelaatbare norm niet overschrijdt. Om de ontsluitingsweg te kunnen realiseren is natuurcompensatie onvermijdelijk. In de gebiedsstructuurvisie zijn ook vestigingslocaties voor DV&O onderzocht, waarbij alleen de locatie aan het Pepereind haalbaar blijkt. Wel liggen er met het oog op duurzame mobiliteit kansen om de DV&O locatie dichter bij de nieuwe PI-entree te realiseren, omdat met elektrisch voertuigen de stikstofdepositie in de gebruiksfase kan worden gereduceerd.

De PI-entree komt op het meest zuidelijke kavel aan de westzijde van de PI te liggen. De entree en ontsluitingsweg moeten worden verbonden middels bruggen over de Broekleij. Ter hoogte van de nieuwe entree dient een gestapelde parkeervoorziening te worden gerealiseerd voor werknemers en bezoekers van de PI. Naast renovatie en verduurzaming van het vastgoed is de komende jaren mogelijk ook sprake van uitbreiding van het aantal justitiabelen binnen de PI muren. Dit betekent dat ook het aantal parkeerplekken van de nieuwe parkeervoorziening moet kunnen worden uitgebreid.

Ondanks de diverse voorgenomen aanpassingen in het gebied, blijven de logistieke processen tussen de drie Defensieterreinen voorlopig gelijk aan de huidige situatie. Dit betekent dat de nieuwe ontsluitingsweg en bijbehorende verkeersstromen zorgvuldig afgestemd moeten worden met de verkeersbewegingen tussen de Van Brederodekazerne en het OT de Kamp terrein en visa versa. Hetzelfde geldt voor de herinrichting van de Lunettenlaan waarbij sprake is van kruisend verkeer tussen de Lunettenkazerne en de Van Brederodekazerne.

Nader te onderzoeken

Tijdelijke zittingsruimte en verkeersontsluiting op regionaal schaalniveau

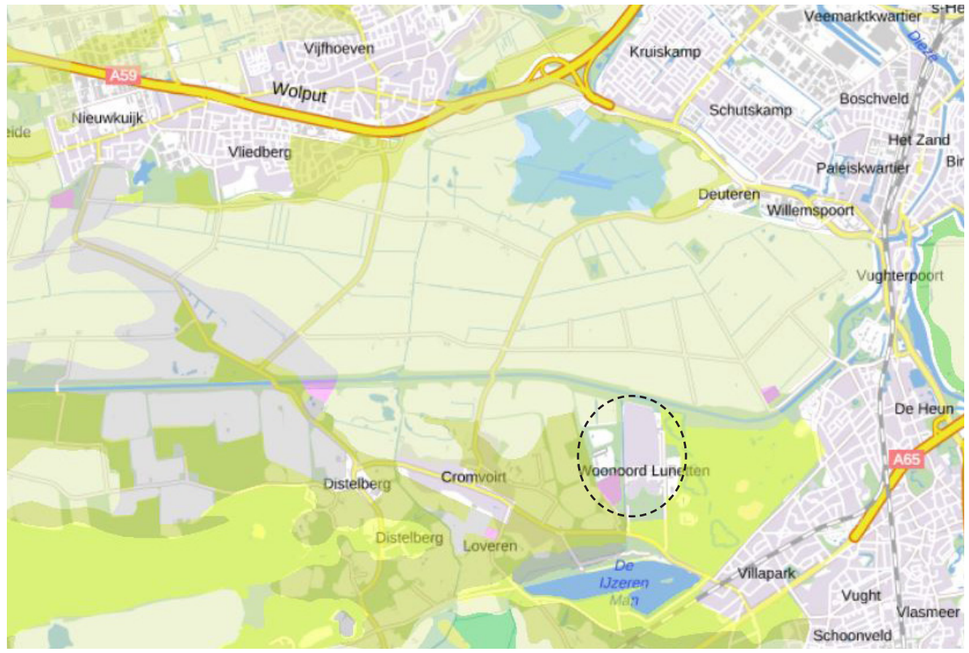
In december 2020 is een motie aangenomen door de Tweede Kamer (kamerstukken II, 20/21, 24587-791) waarin zij de regering verzoekt te bezien of in de PI zittingsruimte kan worden ingericht zodat (onderdelen van) strafzaken in de toekomst ook in de PI kunnen worden afgehandeld. De regering heeft hierover nog geen standpunt ingenomen. Oplossingen voor de locatie van de tijdelijke zittingsruimte, de bijbehorende verkeersontsluiting, het verminderen van overlast van transporten van DJI in Vught en de bereikbaarheid van de PI maken geen onderdeel uit van deze gebiedsvisie maar zijn een toevoeging en dienen nader te worden onderzocht. Separaat van de gebiedsvisie wordt door de gemeente Vught onderzoek gedaan naar de vestigingslocatie van een tijdelijke zittingsruimte en de logistieke afwikkeling.

Planologische procedures

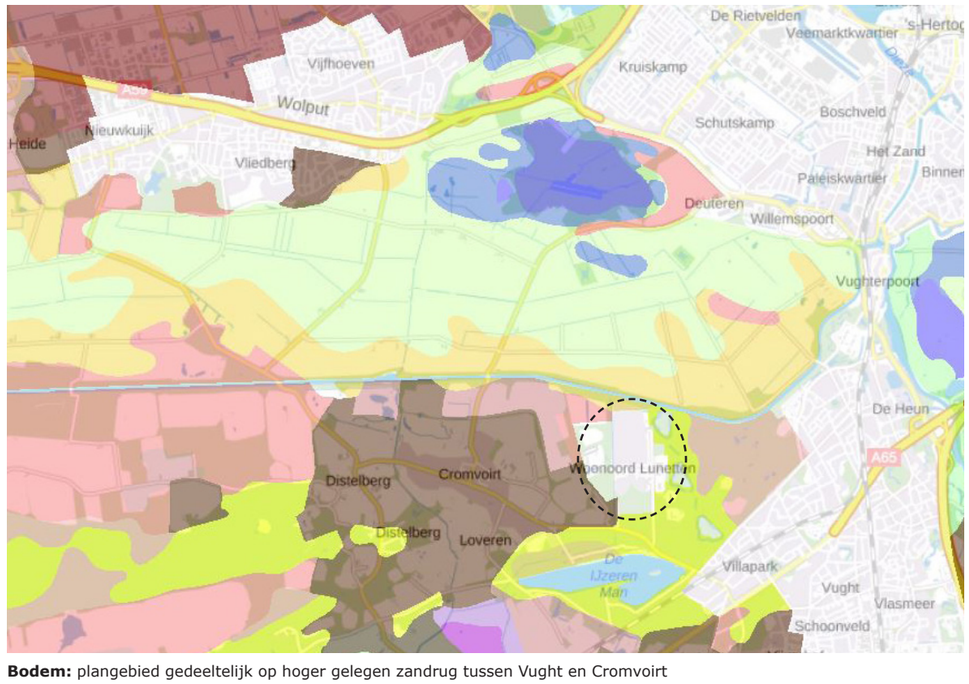
Na bestuurlijke vaststelling door de gebiedspartners kunnen de nodige planologische procedures in gang worden gezet. Parallel aan het traject waarin deze gebiedsvisie tot stand is gekomen zijn verkenningen met gemeente Vught en Provincie Noord-Brabant uitgevoerd om de procedures voor bestemmingsplanwijzigingen, natuurcompensatie, participatie, stikstofberekeningen en andere vergunningen te bespoedigen. Omdat de aard en lengte van de procedures afhankelijk is van veel factoren is het raadzaam om spoedig tot bestuurlijke besluitvorming over te gaan en de procedures waar mogelijk op te starten. De gebiedsvisie biedt inzicht in welke bestemmingsplanwijzigingen nodig zijn en hoeveel en waar natuurcompensatie nodig is. Daarnaast dienen nieuwe stikstofberekeningen te worden uitgevoerd om een samenhangend beeld van de (on)mogelijkheden op gebiedsniveau te krijgen.

Elektrisch vervoer DV&O

De transitie naar elektrisch vervoer binnen DV&O biedt kansen voor een nieuwe vestigingslocatie DV&O dichtbij de nieuwe PI-entree in plaats van aan het Pepereind. Naast dat hiermee een efficiëntieslag kan worden gegeven aan de logistieke processen van DV&O en DJI, komt dit de landschappelijke kwaliteit rondom het Pepereind en de Boslaan ten goede en biedt het financiële en ruimtelijke koppelkansen met de nieuw te realiseren parkeergarage.

Geomorfologie: plangebied was onderdeel van het inundatiegebied van de Maas, noordzijde tegen Kanaaldijk ligt lager

Bodem: plangebied gedeeltelijk op hoger gelegen zandrug tussen Vught en Cromvoirt

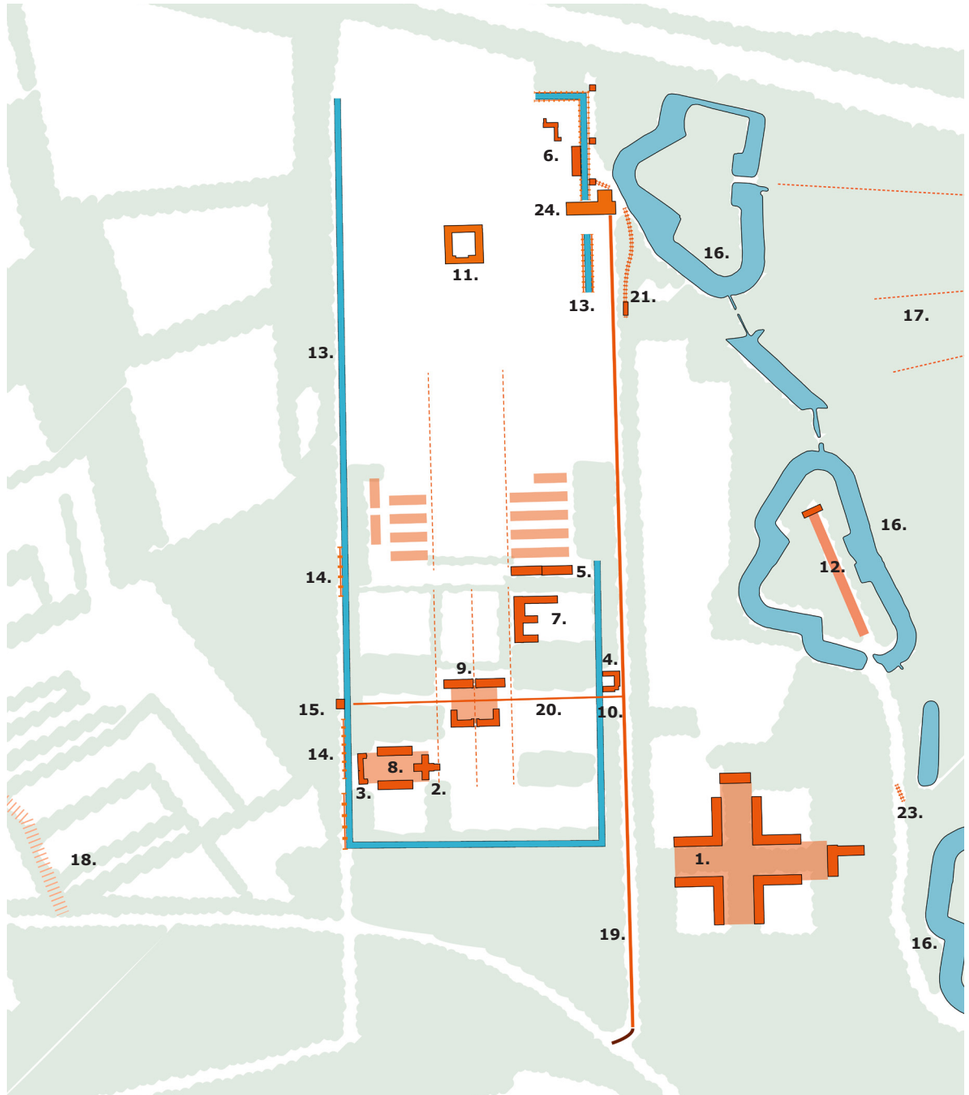
4 Analyse

4.1 Gelaagd landschap

De ligging op de overgang van hoog naar laag heeft een grote gelaagdheid opgeleverd in de bodem van het plangebied. Door overstromingen kent het gebied een grote variatie in bodemtypen vlak naast elkaar. Daarnaast liggen er beeldbepalende waterstaatkundige werken uit verschillende periodes, die het gebied een eigen karakter geven.

Bodem
Het plangebied ligt op de overgang van de polder Gement naar de hoger gelegen zandrug tussen Vught en Cromvoirt en hierdoor op de overgang van hoog naar laag, van zand naar rivierklei en van droog naar nat. Door overstromingen van de Gement bij hoog water op de Maas ontstond een variatie in bodems, o.a. klei op zand, klei, veen, zand op klei. De bodem is gevarieerd, waardoor het gebied een grote (potentiële) ecologische rijkdom heeft. Dit overgangsgebied behoort tot de 'Naad van Brabant', door het microreliëf en de overgangen tussen grondsoorten komen bijzondere plantensoorten voor. Het dorp Vught is ontstaan op het hoogste deel van de zandrug. De Vughterheide en het plangebied liggen op een lager deel van deze rug. De Vughterheide is eeuwen in militair gebruik geweest. Een groot deel van deze zandgronden is vanaf het eind van de 19e eeuw bebost geraakt. De lager gelegen, vochtigere gronden ten westen en noorden van het plangebied waren in gebruik voor akkerbouw en veeteelt.

Water
Opvallend is dat rond het plangebied alleen kunstmatige beken voorkomen, gegraven om de afwatering te verbeteren, (zoals de Broekleij en het Drongelens kanaal) of ter verdediging, (zoals de grachten rond de Lunetten). De kaarsrechte Broekleij volgt de kadastrale grens tussen de voormalige gemeenten Vught en Cromvoirt. De Gement werd rond de middeleeuwen ingezet als inundatiegebied van de Maas en Dommel. De Cromvoirtse dijk is aangelegd in de Middeleeuwen en beschermde het dorp Cromvoirt tegen overstromingen. Rond 1900 is het Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch - Drongelen gegraven om het wateroverschot van de Dommel sneller af te kunnen voeren richting de Bergse Maas en het gebied niet meer te belasten met overstromingen. Het kanaal heeft dijken aan weerszijden. De PI is en lager gelegen plek langs de dijken van het afwateringskanaal ’s-Hertogenbosch-Drongelen. Dit betekent dat water vanuit het zuidelijker gelegen gebied hierop afwatert. Bij laag water kan de Broekleij afwateren op het Drongelens Kanaal. Als het hoog water is op de Maas, zijn bovenstrooms kunstmatige ingrepen nodig om het gebied droog te houden. Het zuidelijker gelegen Helvoirts Broek wordt dan ingezet als waterberging om te zorgen dat met name de PI droge voeten houdt. Bij toekomstige ontwikkelingen is het de bedoeling om de waterberging in het plangebied zelf te voorzien.
In het plangebied liggen ook nog militaire verdedigingswerken, zoals de Lunetten uit 1844. Deze zijn aangelegd als verdediging van de hoger gelegen gronden ten zuidwesten van de stad ’s-Hertogenbosch. In 1890 is de IJzeren Man gegraven, om te voorzien in de behoefte aan zand bij de bouw van een nieuwe wijk in 's-Hertogenbosch.

Relicten in het landschap en rijksmonumenten

(Rijks)monumenten

1. 4 L-vormige gebouwen; het *Duits Kruis* (521304
2. Voormalige officiersmess (521305)
3. Voormalig woonhuis SS-commandanten (521306)
4. Poortgebouw kamp Vught (521307
5. Voormalig woonbarak Kamp Vught (521308)
6. Voormalig crematorium kamp Vught (521309)
7. Voormalig wachtgebouw kamp Vught (525892)
8. Twee voormalige legeringsgebouwen SS-officieren (525893)
9. Voormalige garage en stalgebouw (525894)
10. Appèlplaats (525895)
11. Kampgevangenis ‘de Bunker’ (525896)
12. Fusilladeplaats met gedenkteken (525897)

Andere relicten:

13. Gracht rond Voormalig Kamp Vught
14. Restanten hekwerk parallel aan Broekleij
15. Penant entree westzijde Voormalig Kamp Vught
16. Lunetten (1844)
17. Schietbanen
18. Cromvoirtse Dijk
19. Lunettenlaan
20. Oost west route Voormalig Kamp Vught
21. Te plaatsen wagons met spoorpad
22. Herstel gracht en wachttorens Voormalig Kamp Vught
23. Herstelde spoorrails
24. Nationaal Monument Kamp Vught

4.2 Historische gelaagdheid en relicten

Het plangebied bestaat uit de gronden van Voormalig Kamp Vught met de bijbehorende SS-kazerneterreinen. Nationaal Monument Kamp Vught is een belangrijke herdenkingsplek voor de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog. Het plangebied is rijk aan relicten uit diverse tijdslagen, die het plangebied een bijzonder, maar ook een beladen karakter geven. Bovengronds zijn er dicht bij elkaar, zowel gebouwde als landschappelijke elementen bewaard gebleven vanuit de middeleeuwen tot en met de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast zijn er zichtbare sporen van militaire geschiedenis van de zuidelijke Nederlanden (militaire werken uit o.a. tachtigjarige oorlog en 1844) en waterstaatkundige elementen, waarvan het ook de moeite waard is om het verhaal te vertellen (Cromvoirtse dijk, Drongelens Kanaal).

Militaire geschiedenis
In 1629 liet Frederik Hendrik twee linies bouwen rond 's-Hertogenbosch: Beide linies waren dijken van ongeveer 1.80 meter hoog. De Circumvallatielinie (dichter bij de stad) moest er voor zorgen, dat er geen aanvallen van buitenaf gepleegd konden worden en werd versterkt door veel schansen, redoutes en kwartieren. Vanuit de Contravallatielinie werd de stad aangevallen. In de ondergrond zijn nog relicten van deze linies aanwezig. In 1844 werd in opdracht van koning Willem II een Verdedigingslinie gegraven van acht lunetten rond Fort Isabella (+/- 1618), wat een verdedigingswerk was van de stad 's-Hertogenbosch. Tussen fort Isabella en de lunetten 1-3 werd op de Vughterheide een militair legerkamp aangelegd: kamp Willem II.

Kamp Vught en Woonoord Lunetten
In 1942 werd het terrein ten westen van de Lunetten 1-3 door de Duitse bezetters opgeëist als bouwplaats voor het op te richten Konzentrationslager Herzogenbusch. Het kamp lag buiten het dorp en verscholen achter het bosgebied van de Vughterheide. Op de noordoostpunt van het voormalige kampterrein is sinds 1991 museum NMKV gesticht. Een aantal gebouwen van het voormalige concentratiekamp en de SS kazernes is tot op heden bewaard gebleven en heeft de status van rijksmonument: de huisvesting van SS-militairen en SS-officieren, bakkerij, kampkeuken, garages en barakken (Duitse kruis) van de SS zijn onderdeel van twee kazernes, de voormalige kampgevangenis 'de Bunker' is onderdeel van de PI , de voormalige kampkeuken bevindt zich op het terrein van het Geniemuseum en het crematorium is onderdeel van NMKV. In 1951 kreeg (een deel van) het kamp een nieuwe naam: woonoord Lunetten waar gezinnen van Molukse KNIL-militairen werden gehuisvest, die waren geëvacueerd. Vanaf 1960 is een deel van de bewoners naar elders verhuisd. Op barak 1B (kerk, museum) na zijn alle barakken gesloopt en is op dezelfde plek een nieuwe woonwijk, woonoord Lunetten, gebouwd. Ten zuiden van de woonwijk bevindt zich de Van Brederodekazerne, ten oosten de Lunettenkazerne en ten noorden de PI.

Van Brederodekazerne

Gracht achterzijde NMKV

Penant entree westzijde Voormalig Kamp Vught

Restanten hekwerk Voormalig Kamp Vught parallel aan Broekleij

Aanwezige relicten

Vanuit verschillende tijden zijn relicten bewaard gebleven. De militaire geschiedenis van het gebied is terug te vinden in de reeks lunetten, relicten van linie 1629, schietbanen en de aanwezigheid van de twee kazernes. Ook de rijksmonumenten op de kazernes getuigen gedeeltelijk van een militaire geschiedenis, omdat ze onderdeel waren van de SS-kazernes.

Van het Voormalige concentratiekamp is de ontsluiting via de kaarsrechte Lunettenlaan (weg door het bos) en een deel van de grachten bewaard gebleven en goed zichtbaar. Daarnaast zijn delen van het hekwerk terug te vinden en zijn aan de westzijde een poort (penant) en aan de oostzijde het poortgebouw bewaard gebleven. Gebouwen van het voormalige kamp zijn onderdeel van de Lunettenkazerne, Van Brederodekazerne, de PI, het Geniemuseum of van het NMKV. Hier zijn ook na de Tweede Wereldoorlog gebouwen bijgekomen die bijzonder zijn, zoals twee garages op de Lunettenkazerne en het hoofdgebouw van museum NMKV. Ook zijn er relicten, die iets over de waterstaatkundige geschiedenis vertellen, zoals de dijk rond Cromvoirt, de Broekleij en het Drongelens kanaal tussen zijn dijken.

Luchtfoto 1941 - bosstructuur op Vughterheide ligt tot Broekleij

Luchtfoto 1953 - Kamp Vught is gebouwd in een open deel van het bos

Luchtfoto 1984 - bosstructuur zichtbaar, nieuwe aanplant rond OT de Kamp

Bosgebied op de hogergelegen zandrug ten westen van Vught. De locatie van Voormalig Kamp Vught en de Ijzeren man, vormen enclaves in het bos. het bosgebied is onderdeel van het Natuurnetwerk Brabant

4.3 Enclaves in het bos

Het bos is de drager van het gebied en zorgt voor het decor. De Vughterheide is vanaf eind 19e eeuw bebost geraakt. Alle functies die na de Tweede Wereldoorlog op het Voormalig Kamp Vught zijn ontstaan, zijn ooit in dit bos geplaatst en/of worden omzoomd door bos. De locatie van Voormalig Kamp Vught en de IJzeren man zijn twee grote enclaves in het bos op de zandrug tussen de kernen Vught en Cromvoirt. Het bos is beeldbepalend en werkt daarnaast als een buffer tussen de functies, waardoor functies, die je niet snel naast elkaar verwacht, toch naast elkaar kunnen bestaan. Een deel van het bos behoort tot het Natuur Netwerk Brabant.

Het bos op de heide is in de afgelopen eeuwen grotendeels aangeplant en bestaat uit grove den met daarnaast zomereik en berk. Hier liggen ook nog heiderestanten. Aan de westzijde van kamp Vught is in de Tweede Wereldoorlog bos aangeplant. Dit bos zorgde voor afscherming van het kamp. Na 1960 is hier meer bos aangeplant als afscherming van de oefenterreinen. Deze bosopstanden worden grotendeels gedomineerd door den, eik en beuk. Tegen de kanaaldijk ligt vochtiger bos met soorten zoals populier, es, esdoorn, beuk, haagbeuk, eik, iep en els. Op de voormalige vuilstort heeft ook ontwikkeling van bos plaats gevonden.

De Boslaan (ter hoogte van de IJzeren Man) en Lunettenlaan hebben een informeel karakter, alsof ze zijn uitgespaard in het bos. De Loonse Baan en Pepereind hebben (grotendeels) een aangeplante boomstructuur, waardoor ze een formelere uitstraling van een laan door het bos hebben. Ambitie is om het contrast tussen de lanen en de informele wegen door het bos te behouden en te versterken.

Woonoord Lunetten verscholen achter dicht bos: bos als buffer tussen Lunettenlaan en buurt

Landschapsstructuren

Lunettenlaan: kaarsrechte weg door het bos, functies aan weerszijden. rechts een opener, lichtere plek voor Barak 1B

4.4 Landschapsstructuren

Binnen het plangebied liggen een aantal herkenbare landschapselementen. Het zijn routes die van oorsprong over en langs de heide liepen, of zijn ontstaan vanuit de waterstaatkundige ingrepen.

De beplante Cromvoirtse dijk, De beplante dijken van het Drongelens kanaal en de met bos beplante Lunetten vormen beeldbepalende ruimtelijke structuren. Het bos langs de dijken van het Drongelens kanaal vormt een harde overgang naar het open weidevogelgebied van de Gement aan de noordzijde. Een deel van de bosstrook langs het kanaal en het noordelijk deel van de Gement behoort tot het natura 2000 gebied Vlijmens Ven – Moerputten.

Belangrijke doorgaande routes zijn de Boslaan - Pepereind en de Loonse Baan. Dit zijn wegen door het bos en zijn gedeeltelijk, vooral in de bebouwde kom, beplant met laanbomen. Ter hoogte van het plangebied en de IJzeren Man is de Boslaan een weg die het bos doorsnijdt.

De Lunettenlaan is evenwijdig aan de Broekleij geplaatst en is in 1942 aangelegd als entreeweg van Kamp Vught, de kazerneterreinen en de werkplaatsen (nu Lunettenkazerne). Het is nog steeds een doodlopende weg door het bos en vormt de enige toegang tot alle aanwezige functies. De Broekleij volgt de oude kadastrale grens tussen Vught en Cromvoirt en heeft in de Tweede wereldoorlog de functie gehad van gracht voor Kamp Vught. De orthogonale opzet van Kamp Vught en de SS-kazernes is bewaard gebleven in de ruimtelijke structuur en vooral terug te vinden in de locatie van wegen (o.a. Lunettenlaan), grachten en van gebouwen, zowel op de kazernes, als op woonoord Lunetten en binnen de muren van de PI.
De Lunettenlaan onderscheidt zich doordat de weg kaarsrecht is en duidelijk is aangelegd, maar heeft daarnaast juist een informeel karakter van een weg door het bos.

Aan de Loonse Baan ligt een slingerende route door het bos, die de fusilladeplaats ontsluit voor gemotoriseerd verkeer.

Broekleij ter hoogte van de PI

Nationaal Monument Kamp Vught (NMKV)

Kamp Vught en Woonoord Lunetten: Barak 1B

Geniemuseum

4.5 Huidig gebruik

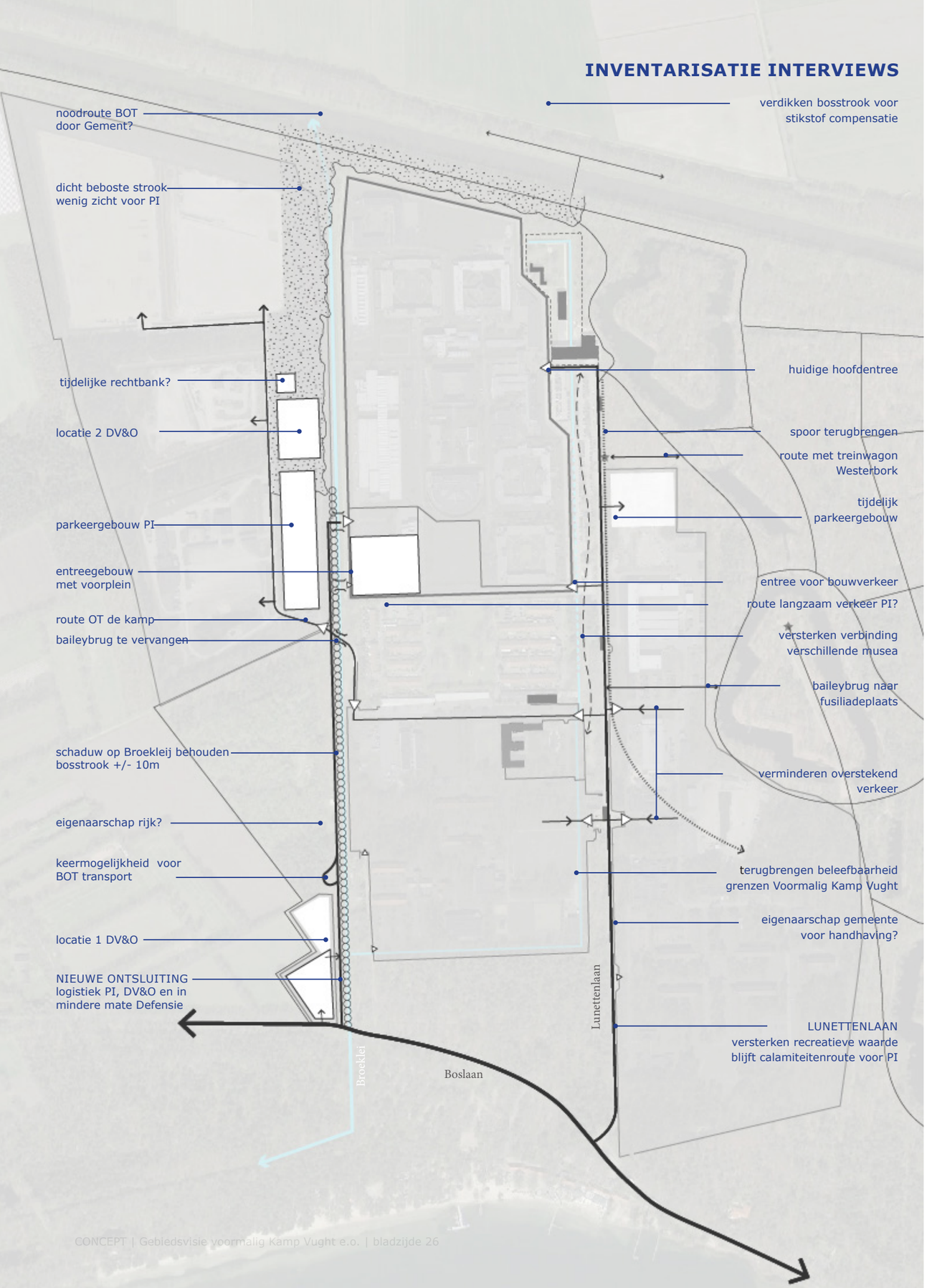
In het plangebied ligt een bijzondere diversiteit aan functies naast elkaar ingebed in het bos. Ze variëren van kazerne, woonwijk tot museum en PI. Door toename van het verkeer, is de Lunettenlaan een verkeersonveilige weg geworden. Voor enkele functies zijn toekomstplannen en wensen geformuleerd. waardoor het gebied anders gebruikt gaat worden. Door de nieuwe ontwikkelingen ontstaan kansen om de recreatieve waarde van de Lunettenlaan en de aanliggende relicten uit de diverse tijden uit te dragen en zichtbaar te maken. De nieuwe route naar de entree van de PI kan functioneel ingezet worden om naast het verkeer van de PI ook het verkeer naar OT de Kamp af te wikkelen en ruimte te geven aan de benodigde transporten van DV&O.

De PI beslaat ongeveer 30 hectare en totaal zijn er acht verschillende regimes gehuisvest. Rondom de PI staat een muur die het terrein afschermt van zijn omgeving. De Lunettenlaan is de enige toegangsweg. Planning is om de hoofdentree te verplaatsen naar de zuidwestzijde van de PI met een nieuwe ontsluitingsweg. Hierdoor wordt de PI vanaf de westzijde toegankelijk voor medewerkers, logistiek verkeer en de (beveiligde) transporten van gedetineerden en zal het meeste verkeer op de Lunettenlaan verdwijnen. Vooral voor beveiligde transporten is de Lunettenlaan een kwetsbare route, omdat ze niet stil mogen vallen en ze de route delen met logistiek verkeer van de PI, Defensie, bewoners van woonoord Lunetten, recreatief verkeer en bezoekers van NMKV en OT de Kamp.

De entree van NMKV ligt op een opvallende plek aan het einde van de Lunettenlaan. De muur met daarin de hoofdentree van de PI ligt hier direct tegenaan. Hierdoor kruisen verkeersstromen van PI en de bezoekers van NMKV elkaar en staat het monument op het parkeerterrein en tegen de muur van de PI. Als de entree van de PI verplaatst wordt, worden de parkeerplaatsen voor de medewerkers ook verplaatst naar de westzijde van de PI en levert dit ruimte op om NMKV een volwaardige voorterrein te geven en bezoekers veilig van de parkeerplaats naar de entree te laten lopen. De verbinding tussen de verschillende musea in het gebied: Geniemuseum, NMKV en Barak 1B kan verbeterd worden.

Middenin het gebied ligt Woonoord Lunetten. De woonwijk is goed ontsloten voor gemotoriseerd verkeer. De buurtbus stopt hier. Voetgangers en fietsers hebben geen eigen plek op de Lunettenlaan, waardoor dit op piekmomenten gevaarlijke situaties oplevert.

De Van Brederodekazerne en Lunettenkazerne werken nauw samen. Functies als sportvoorzieningen en de mensa zijn op één van de twee kazernes aanwezig. Oefeningen vinden vooral plaats op OT de kamp, aan de westzijde van de kazernes. Defensie materieel kruist hierdoor de Lunettenlaan om via de Van Brederodekazerne naar OT de Kamp te rijden. Op OT de Kamp komen ook mensen van buiten om te oefenen. Deze bezoekers melden zich bij de portier van de Van Brederodekazerne en nemen dezelfde route als het materieel. De kazernes zullen ontsloten blijven vanaf de Lunettenlaan. Stalling en onderhoud van het oefenmaterieel zal op de Lunettenkazerne plaats blijven vinden. De bezoekers van OT de Kamp kunnen in de toekomst via de nieuwe ontsluitingsweg naar het oefenterrein, waardoor ook dit bezoekersverkeer op de Lunettenlaan verdwijnt.

5 Oogst stakeholders - kansen en knelpunten

Algemene opmerkingen gebruikers Lunettenlaan

- Doodlopende weg met bijzondere transporten: kwetsbare ontsluiting
- Wordt veel te hard gereden
- Drukte vooral door overlap diensten medewerkers PI, goederenvervoer, bezoekers van Defensieterreinen
- Grote diversiteit gebruikers: bewoners te voet of per fiets, militaire voertuigen, transporten PI, toeristisch verkeer geen optimale situatie: voetgangers en fietsers hebben geen eigen plek in het profiel
- Alle bezoekers OT de Kamp moeten via kazernes naar oefenterreinen
- Opstelplaatsen voor portier Defensie zijn beperkt in relatie tot piekmomenten
- Rupsvoertuigen moeten via kazernes naar oefenterreinen
- Monumenten en geniemuseum moeten zicht- en vindbaar zijn

Defensie

- Rupsvoertuigen blijven op Lunettenkazerne en blijven Lunettenlaan kruisen
- Staat tijdelijk grond af voor parkeergebouw PI oostzijde
- Bos van Defensie moet niet onnodig aangetast worden: bos voor entree naar en parkeren ten behoeve van de PI, maar niet meer dan nodig
- Aanwezige functies die verschuiven moeten goede nieuwe plek krijgen, zoals wasplaats, lanceerplaats, zandpad richting hijstuin en hekwerk OT de Kamp
- Portiersloge noodzakelijk bij de entree van OT de Kamp
- Baileybrug moet vervangen worden door brug, die ook onderhoud krijgt door RVB
- Nieuwe entreeweg kan Lunettenlaan ontlasten tijdens piekmomenten (Defensie/ PI/ NMKV)

Waterschap

- Behoud de Broekleij als beschaduwde bosbeek:
- 10m opgaand groen moet beek begeleiden
- Bruggen smal houden en talud / onderdoorgang voor kleine zoogdieren
- Waterproblematiek Helvoirts Broek in relatie tot water PI integraal oplossen

PI en DV&O

- Nieuwe entree nodig vanuit interne logistiek aan zuidwestzijde
- Toegangsweg naar nieuwe entree westzijde
- Nieuwe locatie DV&O nabij PI: mag planning PI niet frustreren
- PI: 562 parkeerplaatsen, 72 bezoekersparkeerplaatsen (buiten) en 490 parkeerplaatsen in parkeergebouw, 300 fietsparkeerplaatsen + 25% mogelijke uitbreiding
- DV&O: 188 parkeerplaatsen
- Stikstofruimte nodig t.b.v. herstructuren entree en gebouwen op PI
- Risico van één enkele toegangsweg bij BOT transporten

NMKV

- Verdient een representatieve entree die recht doet aan deze plek
- Goede routes bezoekers (touringcar, bus, fiets, auto) richting museum
- 60 - 80 parkeerplaatsen (100.000 bezoekers)

- Inpassen ontwerp spoorpad en wagons
- Zicht op kunstwerk gracht met palen inpassen en gracht zichtbaar maken op voorterrein
- Muur PI minder dominant

Gemeente Vught
- Wenst logistieke route via Gement voor BOT- en zwaar verkeer
- Ambieert zittingszaal: keuze ligt voor aan de Tweede Kamer
- Is bereid het eigendom van een heringerichte Lunettenlaan onder voorwaarden over te nemen. Inrichting moet dan voldoen aan eisen gemeente
- Als de gemeente de Lunettenlaan overneemt dient de inrichting te voldoen aan HIOR

Natuur en Milieugroep Vught (geen stakeholder)
- Alleen bomen kappen als het niet anders kan: bewijslast is nodig
- Wil graag Helvoirts Broek bebossen als compensatie van dit plan

Provincie Noord-Brabant
- **aanvullen compensatiemanier e.d.**
- **p.m.**

6 Gebiedsvisie

Terug naar een eenvoudige ruimtelijke structuur

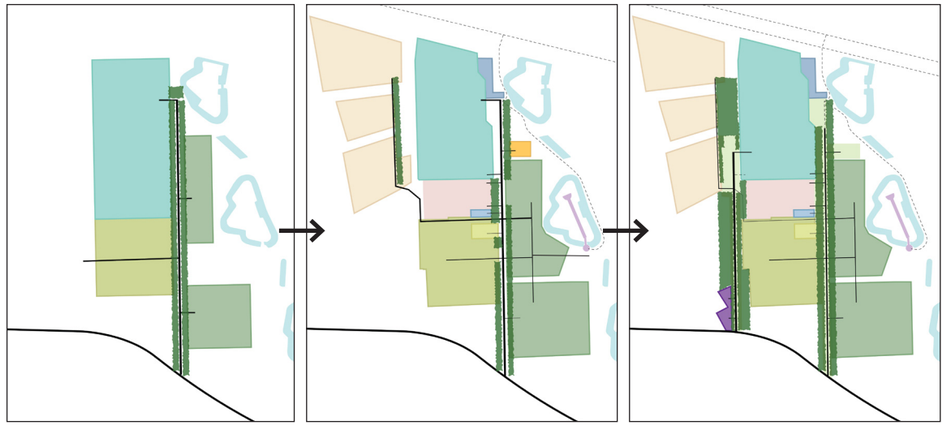
Belangrijkste ambitie van de gebiedsvisie:

- Het gebied leesbaar maken en de rijkdom van het landschap en de geschiedenis zichtbaar maken
- Heldere veilige organisatie, waarin alle verkeersdeelnemers een eigen plek krijgen

Tijdens de Tweede Wereldoorlog en direct na die tijd had het gebied een heldere structuur met één weg door het bos, waaraan enkele entrees ontsloten waren.

Op dit moment is de organisatie minder helder. Een aantal functies ligt niet aan de Lunettenlaan, maar wordt wel via de Lunettenlaan ontsloten. Er is een toename van functies en aantal gebruikers waar het profiel en de parkeerplaatsen niet op ingericht zijn. Hierdoor ontstaat een onveilige samenkomst van verschillende gebruikersgroepen (voetgangers, fietsers, logistiek verkeer, beveiligde transporten, bussen, etc). Ook laat het ruimtelijk beeld op plekken te wensen over. De weg door het bos is niet overal behouden gebleven, het bos is gedeeltelijk gekapt en elke functie probeert op zijn eigen manier de aandacht te trekken van bezoekers.

In de toekomst wordt de ontsluiting via twee wegen georganiseerd. De twee routes liggen in het bos en hebben beiden een eindpunt met overzicht over de aanliggende bestemmingen. De gebruikersgroepen worden functioneel verdeeld over de twee routes: één functionele route en één recreatieve/bewoners route. Formele oost-westverbindingen tussen beide routes voor zowel gemotoriseerd als langzaam verkeer ontbreken.

Vroeger heldere organisatie: 1 weg / Lunettenlaan ontsluit alle functies

Huidige Organisatie: hybride systeem

Visie: twee wegen met overzicht en duidelijk eindpunt

6.1 Lagen Visie

6.1.1 Bos als basis / drager van het gebied

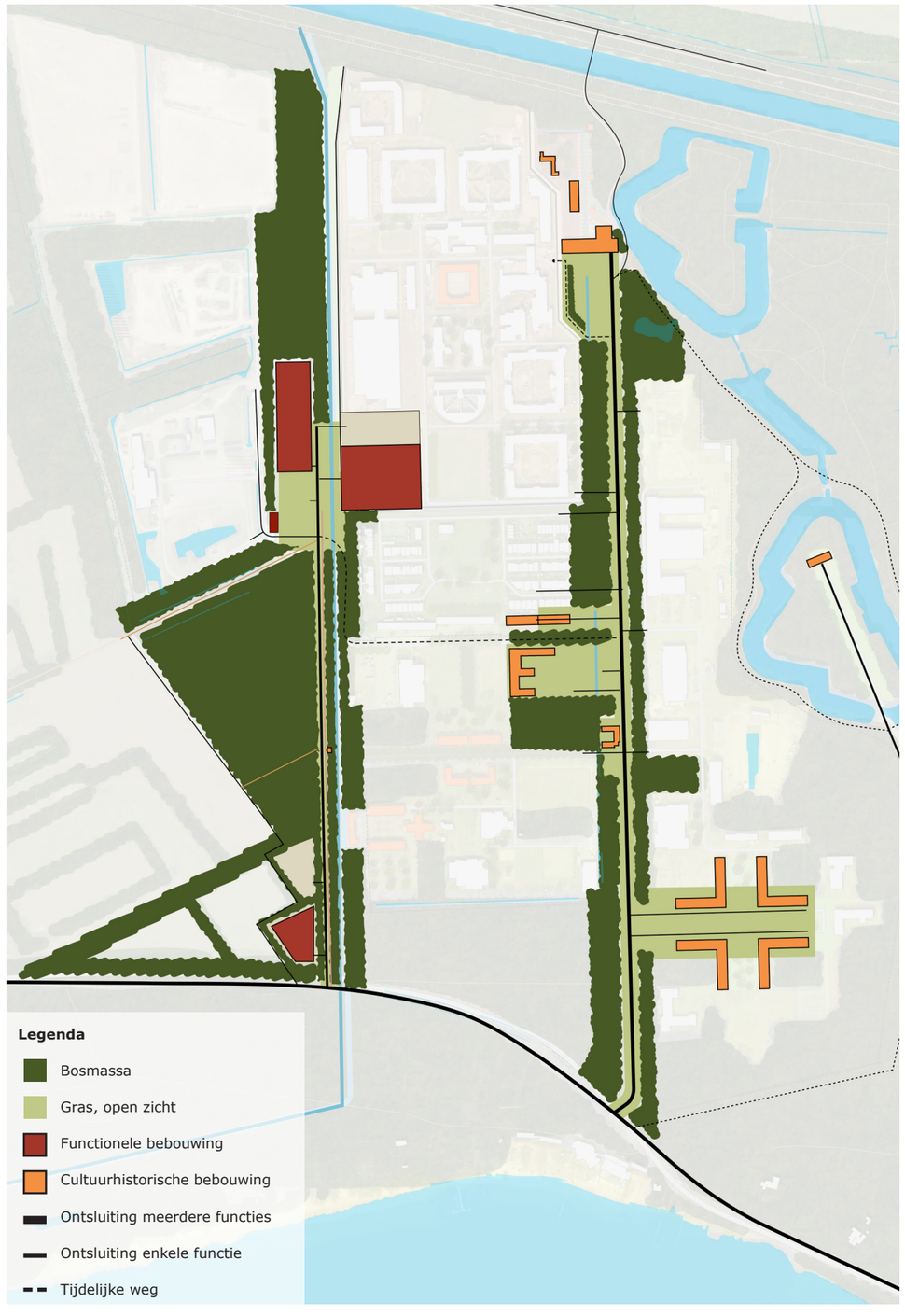
Het bos is beeldbepalend voor het gebied en werkt als een buffer tussen de functies. Bestaand bos en bomen wordt zoveel mogelijk gespaard en zorgvuldig ingepast. Waar mogelijk wordt het bos aangevuld en gediversifieerd met gebiedseigen soorten, zodat de kwaliteit van het bos hoog blijft en het in de toekomst het ruimtelijk beeld kan blijven bepalen.
De twee wegen zijn uitgespaard in het bos. Wanneer men op de wegen een belangrijke functie of monument tegenkomt, wordt alle onderbeplanting verwijderd (en wordt het bos eventueel verdunt) om het zicht op deze functies en/of monumenten te verbeteren.

In de nieuwe ontwikkelingen wordt het bos aangevuld en versterkt: nieuwe functies worden omsloten door bosstructuren, waardoor ze als functie in een boskamer gelezen kunnen worden.

Het meeste bos bestaat uit droog bos (met productie) met soorten als zomereik, ruwe berk, beuk, lariks en grove den. Hier is menselijk beheer, zoals kap, begrazingsbeheer en inbreng van strooiselverrijkende soorten, nodig om variatie en vestigingsmilieus voor verschillende soorten te bevorderen en gelaagdheid te houden. Tegen het kanaal ligt ten noorden van OT de Kamp een zone met vochtiger bos met onder andere populier, es, esdoorn, beuk, haagbeuk, eik, iep en els.

Foto van Brederodekazerne: bosbeplanting is beeldbepalend

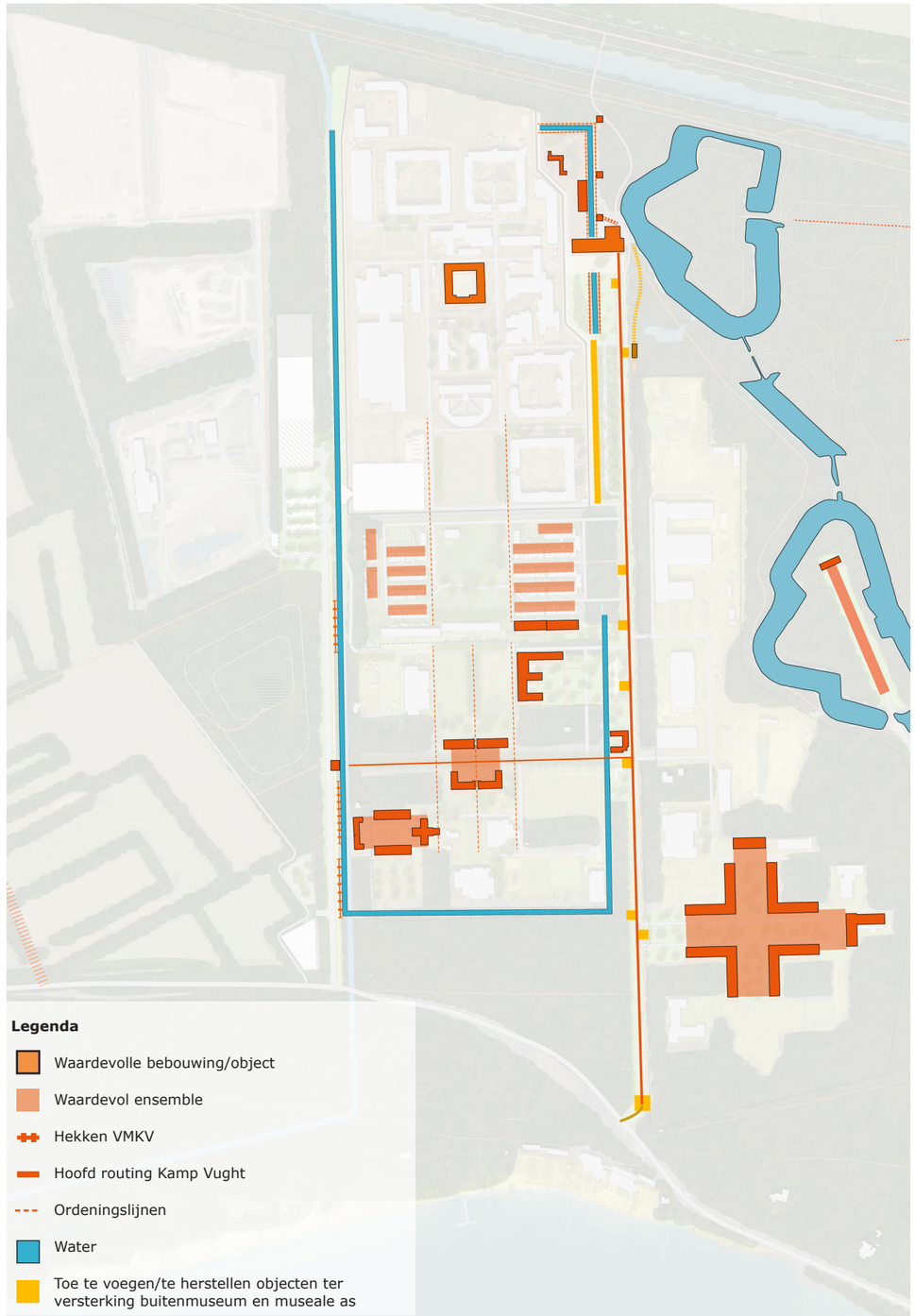

6.1.2 *Twee boswegen ontsluiten alle functies*

De nieuwe ontsluitingsstructuur bestaat uit twee wegen met een andere functie:

Functionele weg
Aan de westzijde ligt de functionele weg van het Pepereind tot het knooppunt waaraan de PI, het parkeergebouw en OT de Kamp ontsloten zijn. De weg heeft een recht en open karakter, waardoor eenvoudig overzicht kan worden gehouden (camera's), een brede rijbaan voor gemotoriseerd verkeer (60 km/uur) en een vrij liggende langzaam verkeerroute.
Aan het eindpunt zijn alle benodigde praktische voorzieningen ten aanzien van parkeren (auto's, fietsen, vrachtverkeer) en de entrees voorzien. Als er ruimte wordt gezocht voor functies die horen bij de PI of OT de Kamp en/of beveiliging nodig hebben, is het logisch om deze ook aan de functionele weg te situeren.
De PI wordt ontsloten door twee bruggen over de Broekleij: één voor voetgangers en één voor logistiek verkeer en/of vervoer van gedetineerden. De baileybrug tussen de Van Brederodekazerne en OT-de Kamp wordt vervangen door een nieuwe brug. De drie bruggen vormen in de toekomst een samenhangend ensemble doordat ze gelijksoortig worden vormgegeven.
OT de kamp krijgt een portiersloge, met voldoende opstelplaatsen voor de piekmomenten. Aan het Pepereind ligt de nieuwe locatie voor DV&O. Deze wordt zorgvuldig ingepast in het kleinschalige landschap, langs het Pepereind. DV&O wordt ontsloten vanaf de nieuwe functionele weg.
Tussen de functionele weg en de Broekleij wordt een strook bos van 10 meter ingepast, zodat de Broekleij haar karakter van beschaduwde bosbeek behoudt.
Relicten van Kamp Vught (pilaren, staanders hekwerk) blijven behouden, maar krijgen geen extra aandacht door borden of wegwijzers.

Cultuurhistorische recreatieve weg
De Lunettenlaan blijft de ontsluiting van de twee kazerneterreinen, woonoord Lunetten, NMKV en de (toekomstige) achterzijde van de PI. Doordat al het logistiek verkeer, bezoekers en medewerkers van de PI de Lunettenlaan niet meer gebruiken, ontstaat een verkeersluwe weg, waar langzaam verkeer een goede plek kan krijgen. De snelheid wordt 30 km/uur.
Het karakter van de kaarsrechte weg uitgesneden in het bos wordt versterkt, door waar mogelijk langs de weg meer bos aan te planten of het bos van meer onderbeplanting te voorzien. Rond belangrijke entrees en monumenten opent het bos zich: bomen staan verder uit elkaar en onderbeplanting ontbreekt. Dit principe met dicht bos langs de route en doorzichten / lichtere plekken bij belangrijke punten, maakt de Lunettenlaan leesbaar voor de bezoeker.
De weg eindigt op het voorterrein van NMKV. Het museum krijgt een volwaardige entree, waarin het gebouw en de gracht tot hun recht komen. Het parkeren verdwijnt en de muur van de PI wordt minder dominant in het beeld.
De Lunettenlaan zelf wordt ingericht als museale route waarin bezoekers de historische gelaagdheid van het gebied kunnen ervaren. Monumenten en relicten worden zichtbaar gemaakt en hun verhalen worden verteld door middel van open plekken, zichtlijnen, borden, ruimte om stil te staan, mogelijkheid om te luisteren, etc. De bijzondere route naar Fusilladeplaats is van een andere orde, maar blijft een weg door het bos, toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer.

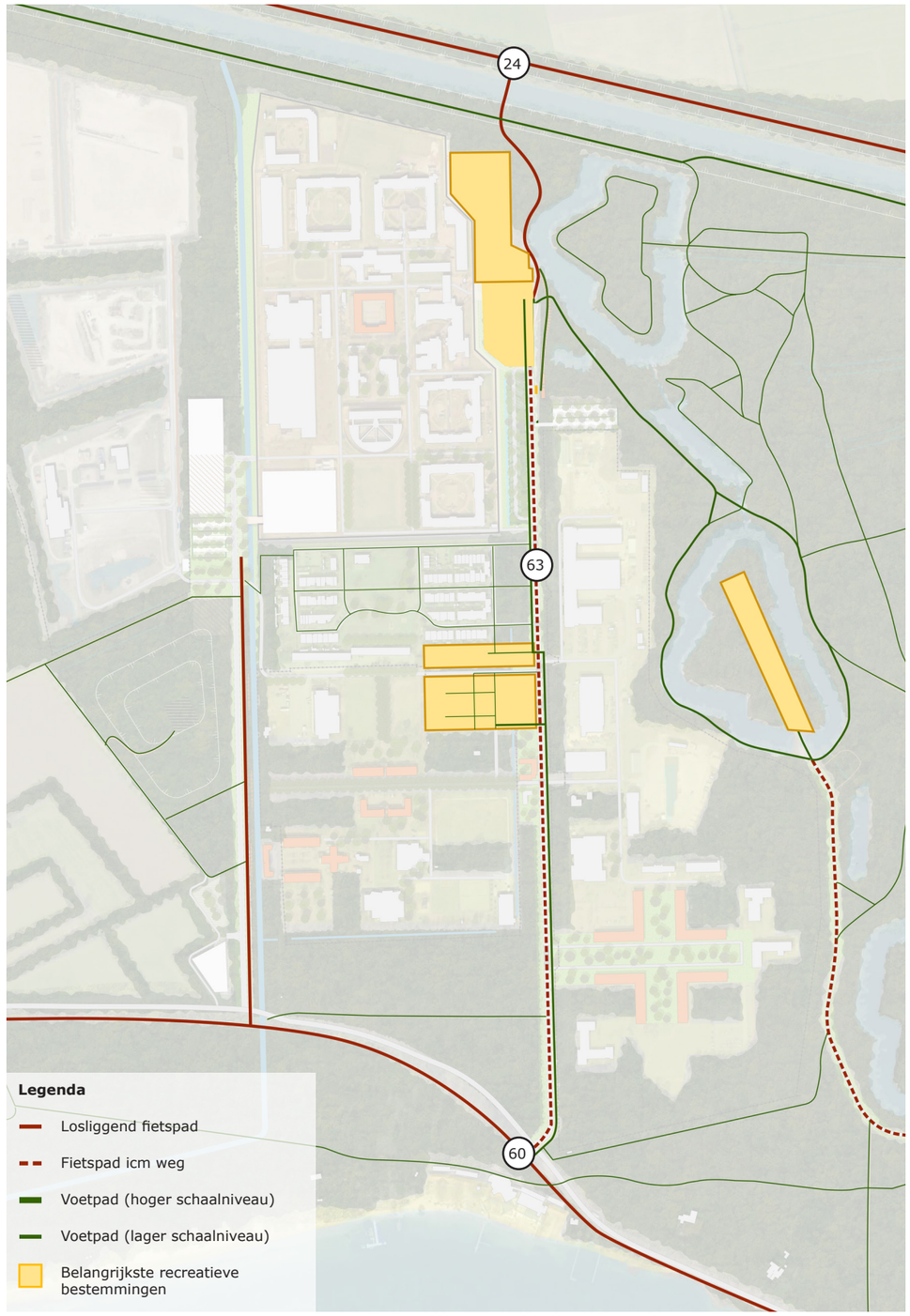
6.1.3 *Schatten en relicten*

De rijkdom aan relicten uit de verschillende tijdslagen worden zichtbaar gemaakt op de Lunettenlaan. Hier liggen de meeste relicten en past het bij het karakter van de weg, omdat de Lunettenlaan zelf onderdeel van Kamp Vught uitmaakte. Alle tijdslagen zijn waardevol. Naast de relicten uit de Tweede Wereldoorlog, wordt langs de Lunettenlaan ook aandacht geschonken aan het ontstaan van het woonoord Lunetten, het militaire verleden, militaire gebruik (kazernes, het geniemuseum en de huidige taak van Defensie) en de waterstaatkundige werken.
Door duiding in de vorm van naam- en infoborden en het vertellen van de verhalen, worden de verschillende tijdslagen en relicten zichtbaar en beleefbaar. Er wordt ruimte gemaakt om te stoppen, te kijken en/of te luisteren.
Voor alle verhalen uit verschillende tijdslagen wordt één soort signing voorzien, waardoor de eigen identiteit van de Lunettenlaan versterkt wordt.

Naast de aanwezige relicten, moet worden onderzocht of herstel mogelijk is van verdwenen elementen. De gracht op het voorterrein van het NMKV kan worden verlengd tot de locatie van de zendmast aan de zuidzijde. Eventueel wordt de gracht niet als watervoerend element uitgevoerd, om geen water te onttrekken aan de omgeving. Voor het woonoord wordt de gracht niet teruggebracht omdat hier bomen voor gekapt zouden moeten worden en bestaande bomen zoveel mogelijk worden ingepast. Het NMKV is bezig om op het voormalige spoortracé naar Kamp Vught een pad en twee wagons te voorzien. Vanuit Erfgoed (RVB) is aangegeven zorgvuldig om te gaan met het karakter van de Lunettenlaan als weg door het bos en de hoofdentree van het Voormalig Kamp Vught (nu entree Van Brederodekazerne) met het Wachthuis.

Achterzijde NMKV: herstellen van verdwenen elementen vertelt het verhaal van Voormalig Kamp vught

6.1.4 *Versterken recreatief netwerk*

Het plangebied ligt verankerd in een bestaand recreatief netwerk van fiets- en wandelpaden. Op de Lunettenlaan krijgen fietsers en voetgangers een eigen plek en wordt de bezoeker van informatie voorzien (cultuurhistorisch, toeristisch, netwerk), waardoor dit een volwaardige verbinding kan zijn in het recreatieve netwerk. De langzaam verkeerroute evenwijdig aan de functionele weg is geen onderdeel van het recreatief fiets- en wandelnetwerk (knooppuntenroutes e.d.) en zal worden bewegwijzerd als doodlopende route voor bezoekers, die de PI of OT de Kamp bezoeken.

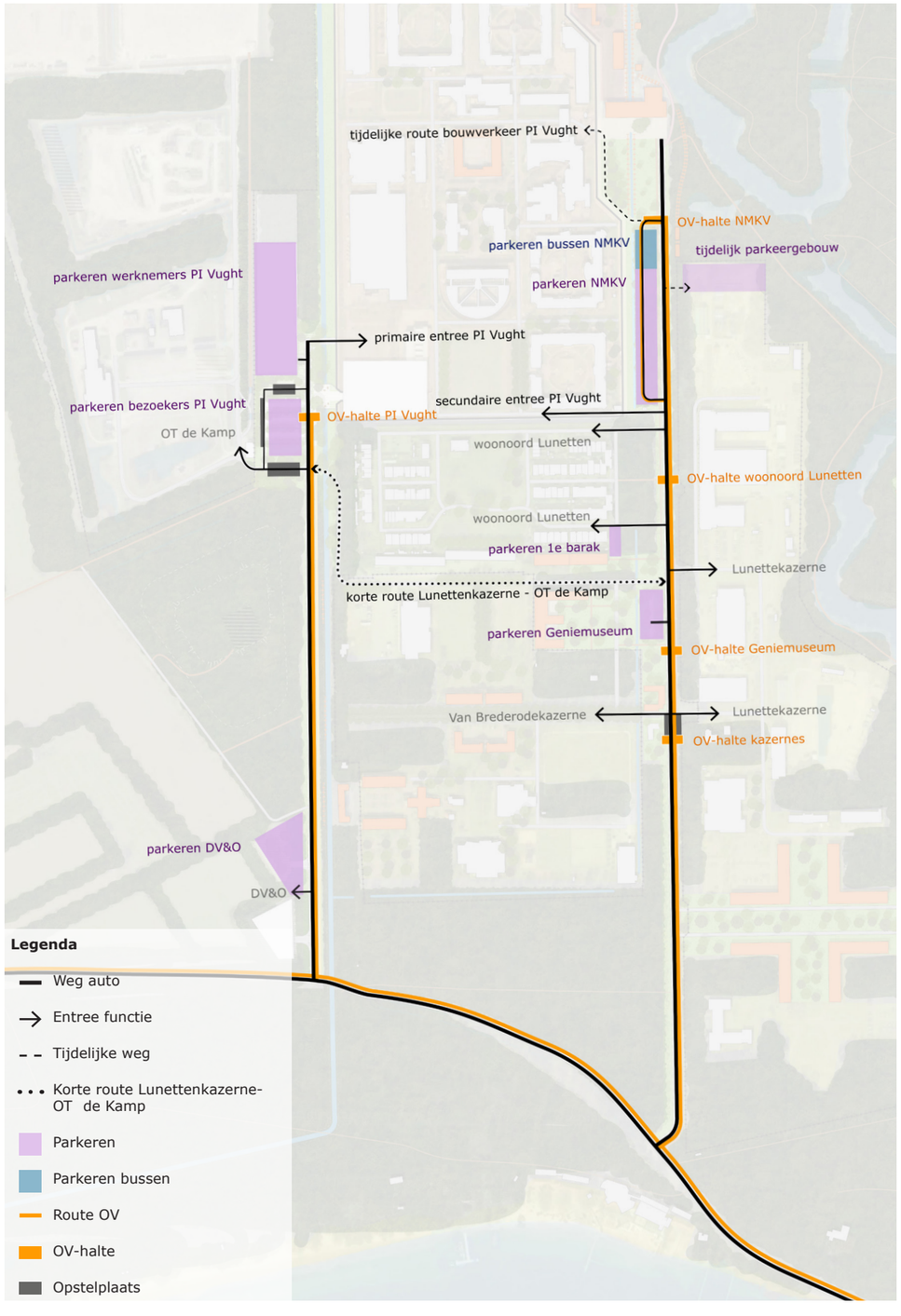
Belangrijke doorgaande fietsroutes liggen aan de noordzijde van het Drongelens Kanaal en langs de Loonse Baan - Boslaan - Pepereind. De Lunettenlaan is een verbinding tussen beiden, via een brug over het Drongelens Kanaal. Doordat het meeste verkeer op de Lunettenlaan verdwijnt, de hele laan maximale snelheid van 30 km/uur krijgt en door fietsers en voetgangers een volwaardige plek in het profiel van de Lunettenlaan te geven, ontstaat hier een veiligere situatie voor zowel bewoners als bezoekers.

Voor het monument kamp Vught ligt het startpunt tot de route door het bos naar de Fusilladeplaats en wandelpaden over de Vughterheide. Hier begint de informatievoorziening langs de Lunettenlaan vanaf de noordzijde.
De wandelpaden rond de IJzeren man en over de Vughterheide worden aangesloten op de zuidzijde van het nieuwe wandelpad langs de Lunettenlaan. Hier begint de informatievoorziening vanaf de eerste bocht vanaf de Boslaan, bij het begin van de rechtstand van de Lunettenlaan.

Vanuit Woonoord Lunetten is het op het moment mogelijk via de baileybrug de Broekleij over te steken. Deze langzaam verkeerroute mag blijven bestaan voor de bewoners van het woonoord, maar wordt niet bewegwijzerd voor recreatieve gebruikers. Hierdoor zal geen formele verbinding ontstaan voor tussen de Lunettenlaan de functionele weg.

Referentiebeeld versterken sfeer cultuurhistorische as

6.1.5 *Mobiliteit*

De routes zijn zodanig opgezet dat het grootste deel van de verkeersbewegingen over de functionele weg gaat en de Lunettenlaan ontlast wordt.
Parkeren wordt zoveel mogelijk geclusterd en het oppervlakte aan verharding wordt daarnaast beperkt door het gebruik van open verharding / grasstenen. Parkeervelden worden landschappelijk ingepast, door ze van voldoende bomen, struikvormers en/of hagen te voorzien.

Functionele weg
Aan het begin van de weg ligt de locatie van DV&O en aan het einde liggen de entrees van de PI en OT de Kamp. De weg wordt belast met verkeersbewegingen van medewerkers, logistiek transport en bezoekers van eerder genoemde functies en heeft geen aansluitingen met het omliggende wegennetwerk. Het is dus een doodlopende weg met een snelheid is maximaal 60 km/uur. Naast de weg bevindt zich een obstakelvrije zone van minimaal 3 meter. Keermogelijkheden voor BOT transporten worden gerealiseerd door deze obstakelvrije zone verhard (grasstenen) uit te voeren. Tegenover de PI wordt een parkeergebouw van twee lagen voorzien voor medewerkers. Dit scheelt de helft aan oppervlakte parkeren ten opzichte van maaiveld parkeren. De hoogte van het parkeergebouw is beperkt vanwege de beveiliging van de PI. Bezoekers van de PI parkeren op het veld tegenover de entree, dit parkeerterrein wordt landschappelijk ingepast. Waar mogelijk worden op het voorterrein grasstenen toegepast om de oppervlakte verharding te beperken. Langzaam verkeer heeft een vrijliggende route aan de oostzijde van de rijbaan, die uitkomt bij de entree van de fietsenstalling voor bezoekers van de PI en het parkeergebouw met daarin de fietsenstalling voor medewerkers. Aan het einde van de functionele weg ligt de kruising voor zwaar Defensie-materieel vanuit de Van Brederodekazerne naar de ingang van OT de Kamp.

Lunettenlaan
De Lunettenlaan wordt gebruikt door: bewoners en bezoekers van woonoord Lunetten, bezoekers van NMKV (100.000 bezoekers/jaar, 80 parkeerplaatsen, 7 parkeerplaatsen bussen), medewerkers en materieel Defensie Van Brederode- en Lunettenkazerne, kruisend materieel Defensie van Lunettenkazerne naar OT de Kamp en vice versa, bezoekers Geniemuseum, recreatieve gebruikers Vughtse Heide De snelheid is maximaal 30km/uur. Fietsers rijden op eigen stroken op de rijbaan. Wandelaars krijgen een losliggend halfverhard voetpad aan één zijde van de weg. Het huidige parkeerterrein aan de oostzijde van de PI wordt omgevormd naar een landschappelijke parkeerplaats in het bos en een groen/open voorterrein aan de zijde van het NMKV. Hier liggen ook in eerste instantie twee (bestaande) entrees van de PI. Op termijn blijft alleen de entree in het zuid oosten in gebruik, de huidige hoofdentree wordt gesloten zodat het voorterrein van het NMKV verder wordt vrijgespeeld van verkeersbewegingen van de PI. De routes vanuit deze uitgangen worden voorzien van verharding, maar ondergeschikt gemaakt aan de nieuwe landschappelijke inrichting. Langs de Lunettenlaan liggen enkele kort-parkeerplaatsen van open verharding voor bezoekers van de kazernes, die zich dienen te melden bij de portier. Het parkeergebouw, de tijdelijke parkeervoorziening ten noorden van de Lunettenkazerne, is bedoeld voor medewerkers van de PI. Nadat de entree van de PI naar de westzijde is verplaatst, wordt de parkeergarage ontmanteld en weer in gebruik genomen door de Lunettenkazerne.

Natuurwaarden: kleinschalige landschap tussen Cromvoirt en Broekleij

Natuurwaarden: open plek in bos aan westkant Broekleij

6.1.6 Biodiversiteit, Klimaatadaptatie

Het plangebied en haar omgeving heeft een grote natuurwaarde die in acht genomen moet worden bij nieuwe ontwikkelingen. Doordat de benodigde aanpassingen en functies een groot maatschappelijk belang dienen, veiligheid vergroten en kwaliteit opleveren, worden deze binnen het plangebied verplaatst en ingepast. Daarbij is zorgvuldig gekeken of de footprint beperkt kan worden en hoe ingrepen de bestaande kwaliteiten van het Natuur Netwerk zo min mogelijk aantasten.

Belangrijke landschapsstructuren zoals de Broekleij zijn zorgvuldig ingepast. Daarnaast is gekeken hoe landschapsherstel kan plaatsvinden en de ecologie verbeterd kan worden op plekken waar functies verdwijnen, zoals op de huidige parkeerplaats van de PI langs de Lunettenlaan.

Bestaande ecologische kwaliteiten worden daarnaast niet meer dan noodzakelijk aangetast, door een zorgvuldige manier van uitvoeren en bouwen. Bomen worden ingepast, door het wortelpakket te beschermen en niet onnodig te belasten tijdens en na de bouw. Natuur die verdwijnt wordt in de directe omgeving gecompenseerd door aanwezige landschapsstructuren op te dikken en robuuster te maken met gebiedseigen beplanting.

Biodiversiteit

In het projectgebied wordt zoveel mogelijk gewerkt met gebiedseigen beplanting, van waarde voor vogels en insecten. Bestaande bomen worden zoveel mogelijk ingepast. Dit betekent dat de wortels niet belast of aangetast worden waar dit niet nodig is. De rijbaan van de Lunettenlaan blijft op de huidige plek gehandhaafd, langs wegen worden geen greppels aangelegd en waar mogelijk worden wandelpaden voorzien van (half)verharding met een dunne / lichte fundering.
Dit betekent dat alle nieuwbouw en aanpassingen in de buitenruimte met grote zorgvuldigheid gebeurt, waardoor zoveel mogelijk groen behouden blijft, ondanks de ingrepen.
Grote oppervlaktes verharding worden voorkomen en verharding wordt onderbroken door groen: alle nieuwe parkeerterreinen worden landschappelijk ingepast met bomen, struweel en/of hagen. Hierdoor loopt het landschap (kruidenrijk gras, struweel, boomkronen) zoveel mogelijk door tussen de nieuwe functies.
Naast het toevoegen van nieuwe beplanting ter versterking van de (bos)ecologie, zal ook de noodzakelijke natuurcompensatie binnen of direct grenzend aan het gebied worden gerealiseerd.

Het grootste deel van de omgeving valt onder het beheertype 'Droog bos met productie' en bestaat uit van oorsprong aangeplante bosopstanden, grotendeels gedomineerd door den, eik en beuk. De diversiteit is (nog) relatief laag. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de uniforme aanleg en beheer in het verleden, door de jonge leeftijd van de bossen en onvoldoende abiotische kwaliteit (door o.a. verzuring en vermesting). In de nieuwe aanplant zorgen we naast gebiedseigen soorten, voor de inbreng van strooiselverrijkende en of bloeiende soorten (hazelaar, haagbeuk, linde, krent), die nodig zijn om dynamiek, variatie in vestigingsmilieus te bevorderen en bos van een hogere ecologische kwaliteit te realiseren.

Langs de westzijde van de Broekleij wordt een oude boomstructuur ingepast tussen de nieuwe weg en de oever van de Broekleij. De oevers blijven groen, ook onder de bruggen. Bermen worden schraal afgewerkt en beheerd als kruidenrijk grasland met extensief maaibeheer.

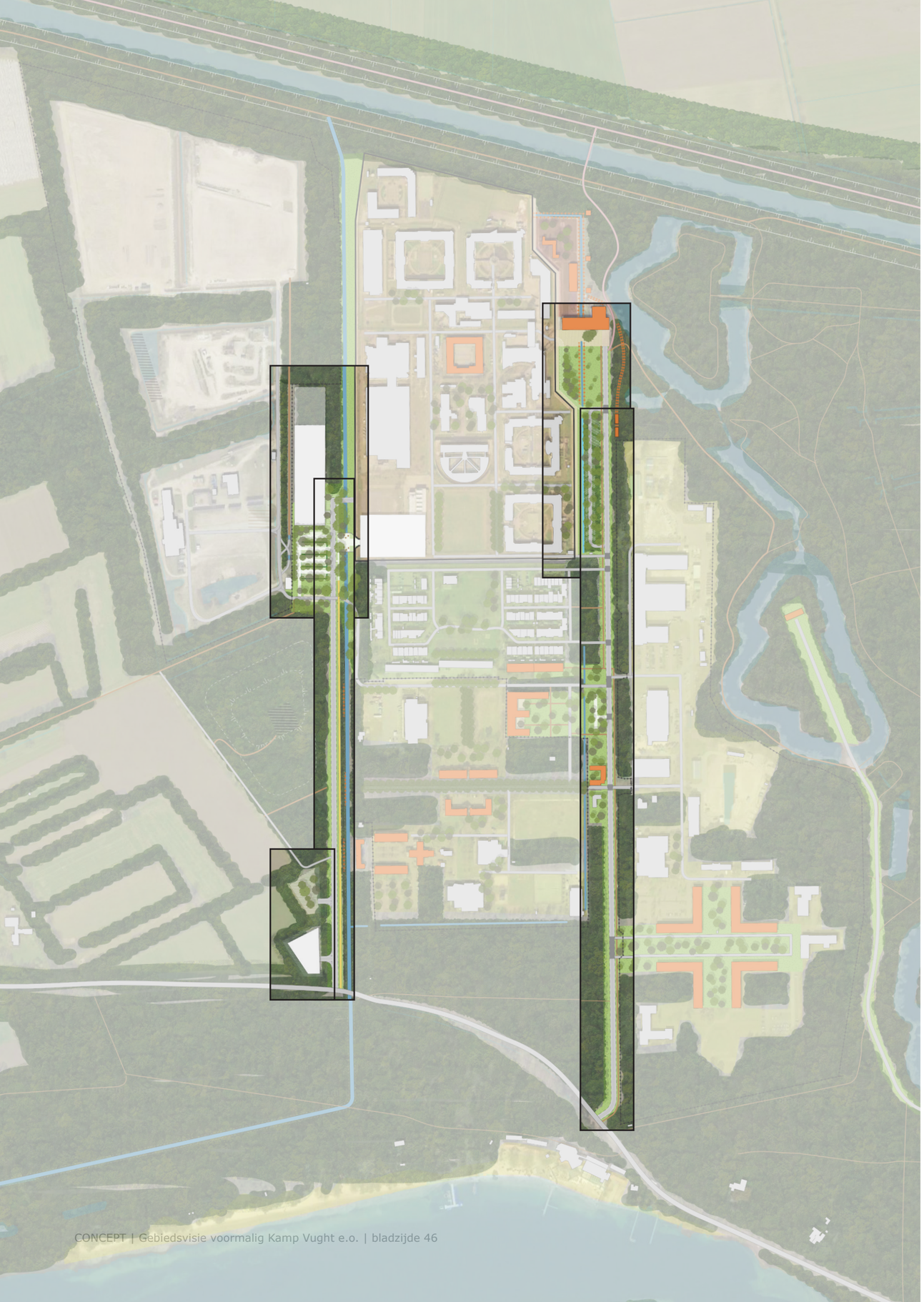
De nieuwe weg en functies als het parkeergebouw tasten het huidige Natuur Netwerk Brabant aan. Het bos dat verdwijnt door de nieuwe functies wordt op plekken gecompenseerd, die van meerwaarde zijn voor het functioneren van het plangebied en die ecologische verbindingen in het gebied versterken. Voorstel is om bos te compenseren aan de noordzijde van Het Drongelens Kanaal, waar de groenstructuur dunner is dan elders. Aan de westzijde van het landschap wordt de groenstructuur / ecologische verbinding tussen het Dongelens Kanaal en het Pepereind opgedikt, als vervanging van de aangestaste structuur tussen de PI en OT de Kamp.

Klimaatadaptatie
In de nieuwe plannen wordt zorgvuldig omgegaan met de veranderingen van het klimaat. Er wordt gekozen om binnen het plangebied de oppervlakte verharding en dakvlakken zoveel mogelijk te beperken, vanwege hittestress en waterberging. Verharding van parkeervakken, opstelplaatsen en bermen bestaan zoveel mogelijk uit open verharding. Parkeerplaatsen en zijn voorzien van groen (bomen, hagen).

Wens is om al het hemelwater in het gebied te houden en ter plaatse te bergen en infiltreren waar dit mogelijk is. In combinatie met het inpassen van bestaande bomen is de ruimte beperkt om waterberging te voorzien. Nieuwbouw wordt voorzien van groene daken, zodat minder waterberging nodig is.

De benodigde oppervlakte voor parkeerplaatsen voor de PI wordt bijna gehalveerd door het parkeren onder te brengen in een parkeergarage van 2 lagen. Hiermee wordt hittestress gereduceerd op de meest publieke plaatsen in het gebied , namelijk het voorterrein NMKV en het voorterrein van de PI. Het parkeergebouw kan geen groen dak krijgen vanuit veiligheidsoverwegingen vanuit de PI. Hier wordt als watercompensatie rondom deze nieuwbouw waterberging gerealiseerd in de vorm van greppels. Het bezoekersparkeerterrein wordt net iets lager aangelegd en kan als piekberging functioneren (zie ook bijlage V _ watercompensatie).

Het voorterrein van het NMKV is nu nagenoeg geheel verhard en wordt omgevormd naar een groen terrein met gebiedseigen bomen. Alleen de noodzakelijke routes worden verhard. Alle parkeerplaatsen worden voorzien van open verharding / grasstenen. Hierdoor zal het klimaat (en de ecologische waarde) hier verbeteren. De voormalige gracht van Kamp Vught kan hier hersteld worden als laagte en dienst doen als waterberging.

7 Deeluitwerkingen

7.1 Inleiding deeluitwerkingen

In deze gebiedsvisie worden als belangrijkste onderdelen twee wegen benoemd, met eigen karakteristieken een duidelijk eindpunt. De belangrijkste onderdelen van beide wegen worden in het volgende hoofdstuk uitgewerkt als deeluitwerking. Hierin worden de uitgangspunten, maatvoering en ontwerpprincipes beschreven en een eerste aanzet gegeven voor de uitwerking. In de toekomst kan het ontwerp voor elk van de onderdelen verder uitgewerkt worden binnen deze kaders.

De deeluitwerkingen zijn:

- Lunettenlaan
- Voorplein NMKV
- Functionele weg
- Voorplein PI en OT de Kamp
- Beeldregie bruggen over Broekleij
- Kavelpaspoort DV&O

Visie Lunettenlaan als museale as

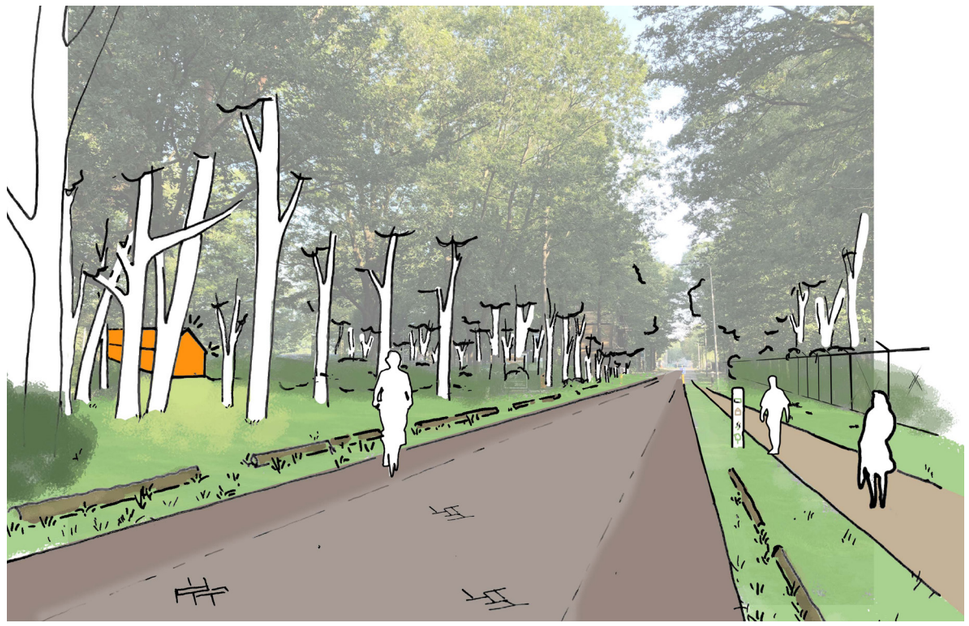
7.2 Lunettenlaan

7.2.1 Kansen / eisen

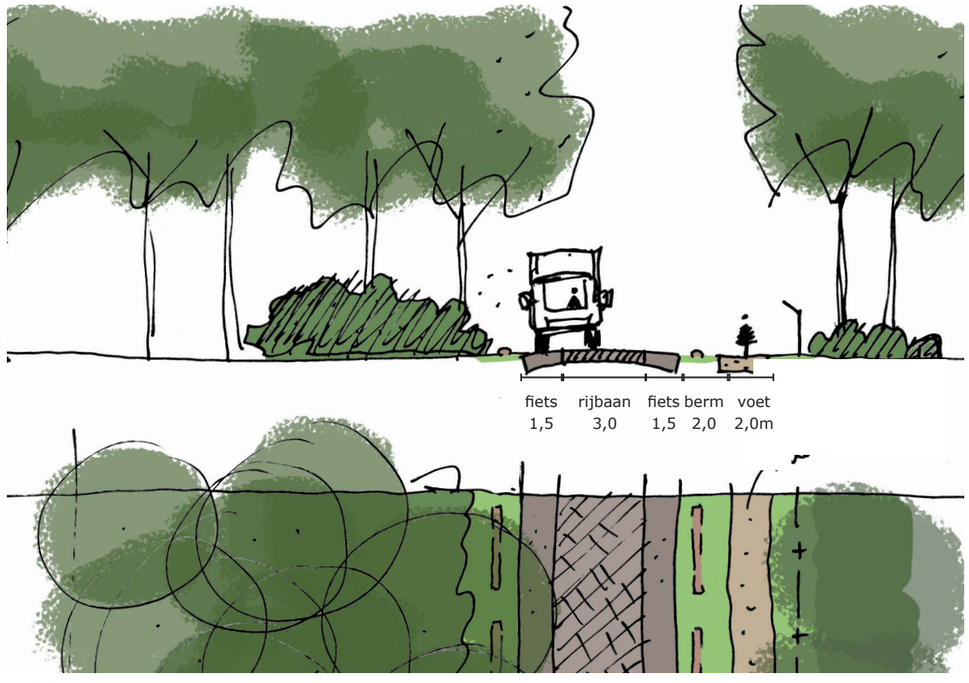
- Op de Lunettenlaan verdwijnt een groot deel van het huidige verkeer, hierdoor ontstaan mogelijkheden om het profiel anders in te richten
- De weg dient haar huidige breedte van 6,00m te behouden, wel kan de weg visueel versmald worden
- De weg is onderdeel van het cultuurhistorisch erfgoed en vormt de ruggengraat van de museale as: Lunettenlaan dient haar karakter als rechte weg door het bos te behouden, zonder verkeerskundige invullingen als wegversmallingen en/of drempels.
- NMKV krijgt een volwaardig entreegebied en een eigen parkeerterrein (80 plekken voor auto's en 5 voor bussen)
- De andere monumenten (Duitse kruis, Geniemuseum, wachthuis, Barak 1B), krijgen aandacht door het open karakter van bomen in gras: hagen en struweel worden opgeruimd en parkeervakken van grasstenen in plaats van gesloten verharding
- Delen van de Lunettenlaan waar geen monumenten liggen worden visueel verdicht door struweel (aan te planten) onder de bomen. Bij ruimtegebrek wordt gekozen voor wintergroene of beukenhagen
- Hekken Defensie (met patrouilleruimte van 3 meter) blijven staan (zonder doeken) en vallen weg tegen decor van groen: terreinen beter afschermen aan binnenzijde van terreinen: functies, routes en auto's uit het zicht
- Eén bewegwijzering/ signing langs de gehele museale as
- Geen circus: verrommeling voorkomen, opruimen van doeken, overbodige objecten, bouwwerken, borden, spandoeken, etc

lichte plekken om monumenten en relicten op te laten vallen in het bos. Bomen inpassen, onderbeplanting is in gras: hagen en struweel wordt hier opgeruimd

Beoogd beeld Lunettenlaan ter hoogte van Barak 1B

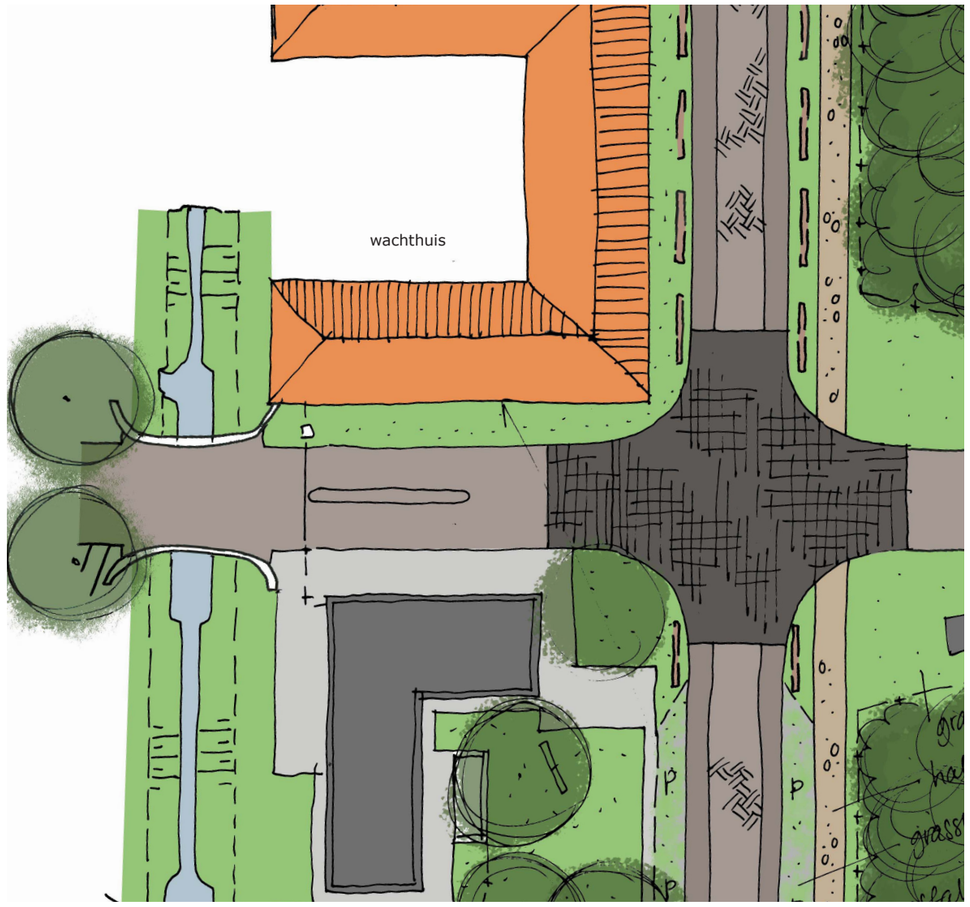
Profiel Lunettenlaan

7.2.2 Ontwerpprincipes Lunettenlaan

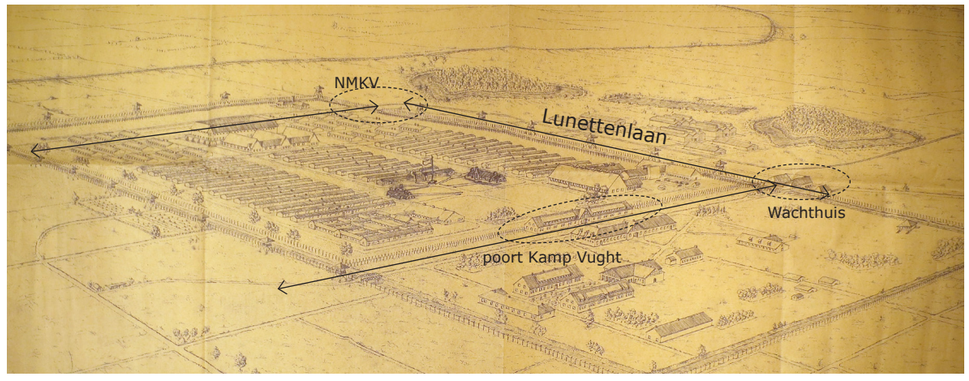
1. Herkenbaar continue profiel over gehele lengte Lunettenlaan, uitgespaard in het bos: 30km/u
2. Gesloten - open : afwisseling dicht bos langs de route en open lichte plekken door bomen in onderbeplanting van gras ten behoeve van de zichtbaarheid van monumenten en entrees
3. Voorruimte NMKV als hoofdmoment aan het einde van de Lunettenlaan
4. Beperkt materialenpalet, gebaseerd op bestaande situatie
5. Weg werkt als buitenmuseum door signing: start van museale as ligt in bocht vanaf Boslaan en eindigt op hoek van NMKV waar andere routes starten

Ingrediënten:

- Opruimen van profiel: overbodige verharding, anti-parkeermaatregelen en ‘rommel’, vooral nodig bij de aanwezige entrees
- Bomen worden ingepast (wortelpakket niet onnodig belasten)
- Onderbeplanting aanbrengen, deze zorgt voor afscherming Defensieterreinen: verdichten bosvakken en singels met struikvormers en/of aanbrengen hagen (alleen bij ruimtegebrek) aan binnenzijde hekwerk
- Onderbeplanting (hagen, rododendrons, inheems struweel) verwijderen onder de bomen voor monumenten en aanbrengen van gras onder de bomen en grasstenen op parkeerplaatsen
- Benutten huidige tracé weg en hergebruik van aanwezige bestrating op rijbaan: betonklinker grijs
- Kruisingen zijn gelijkwaardig (is verkeersremmend) en worden vormgegeven door middel van verhardingsvlakken waar Defensiematerieel gemakkelijk kan oversteken: keien met bastalt-toplaag / koperslakken (materiaal is al aanwezig in gebied)
- Fietsers krijgen eigen plek in het profiel door middel van fietsstroken. Deze worden aangeven met donkere tint stenen, ander verband of subtiele belijning
- Wandelaars krijgen eigen route van Boslaan tot NMKV: van Boslaan tot Barak 1B aan oostzijde van de weg, daarna aan westzijde tot aan NMKV
- Parkeerplekken/opstelplaatsen worden gerealisserd in grasbetonstenen zodat de berm optisch door loopt
- Aanbrengen van (anti-parkeer) boomstammen langs beide zijden langs hele weg
- Eigen signing en plekken om naar verhalen te luisteren
- De maximale snelheid van 30km/u dient te worden afgedwongen zonder af te doen aan de cultuurhistorische waarde van het beeld van een weg door het bos. De verkeersremmende maatregelen die worden toegepast om dit te bereiken zijn in eerste instantie de fietsstroken op de rijbaan, gelijkwaardige kruisingen, kruisingen vormgegeven in ander materiaal waardoor men zachter gaat rijden. Mocht het zo zijn dat dit vanuit verkeersveiligheid niet voldoende is dan worden drempels toegepast die niet over de gehele breedte van de weg strekken.
- Géén kermis: verrommeling voorkomen, soberheid in inrichting, het gaat om de tijdslagen en aanwezige relicten en monumenten

Kruising wachthuis

Tekening vogelvlucht van Kamp Vught 1943 - 1944

7.2.3 *Voorbeelduitwerking kruising van Bredenrodekazerne*

De Lunettenlaan is aangelegd als ontsluitingsweg naar Kamp Vught. Aan een van de kruisingen staat het Wachthuis. Vanaf hier loopt een route (west - oost) over de Van Brederodekazerne. Het bureau van de Commandant staat halverwege deze as. Dit gebouw functioneerde vroeger als het poortgebouw van Kamp Vught.

In de huidige situatie is dit - samen met het NMKV - de enige plek waar een gebouw zo dicht bij het wegprofiel staat. De Lunettenlaan wordt verder namelijk gekenmerkt als een weg uitgesneden in het bos, waar de bebouwing verder van de weg af staat. De twee gebouwen markeren hierdoor de positie van de vroegere entrees van het Voormalig Kamp Vught. Eventueel kan deze toegang anders behandeld worden dan de andere kruisingen door een andere bestrating toe te passen, dit mag echter niet ten koste gaan van de verkeersveiligheid en het 30km/u regime.

7.2.4 *Beeldregie/principes buitenmuseum*

Het buitenmuseum krijgt een herkenbare signing:

- Alle elementen zijn familie van elkaar door hun detaillering en kleurstelling
- De kleurstelling kan aansluiten op de aanwezige borden van Defensie langs de Lunettenlaan, zodat alles nog meer samenhang krijgt
- Voor de elementen is ruimte om stil te staan en te lezen en/of te luisteren
- Aan het begin en einde van de museale as kan een overzicht gegeven worden wat langs de as te zien is (zie referentie rechtsonder)

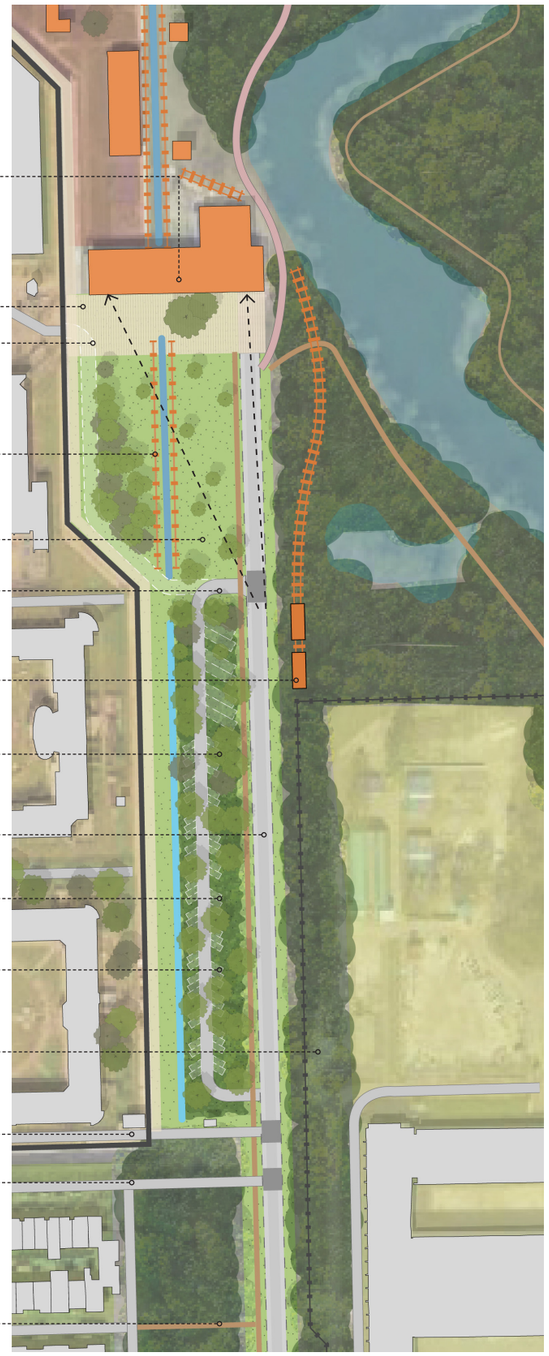
Borden met naam en achtergrondinformatie via QR code monumenten Brielle (Buro Lubbers & Kinkorn 2021)

Ervaren / luisteren Floriade(Buro Lubbers)

Ervaren elementen Delftse Hout (Buro Lubbers)

Plankaart voorterrein NMKV

7.2.5 *Deeluitwerking voorplein NMKV*

Het voorterrein van NMKV krijgt een andere indeling
Noordzijde

- Noordzijde van het terrein wordt ontrommeld en open: hierdoor ontstaat de mogelijkheid om de hele voorzijde van het museum in één keer te zien. Parkeerplaatsen, fietsenstallingen, verharding, anti-parkeermaatregelen, hekwerken, slagbomen, lichtmasten, etc worden opgeruimd.
- Behouden vrije zone langs de muur van de PI in verband met veiligheid
- Het kunstwerk van de gracht krijgt een volwaardige plek in de ruimte
- Tussen gracht en muur wordt boombeplanting (in gras) aangebracht als filter voor de muur van de PI
- Het museum krijgt een bredere plint, die past bij de schaal van het gebouw
- Op het voorterrein staan enkele losse transparante bomen in het groen, waar tussen zicht op het NMKV. Bomen worden zoveel mogelijk ingepast. Van de rij bomen op het voorterrein worden bomen gekapt (of verplaatst), zodat de lineaire structuur doorbroken wordt. Voorstel nieuwe bomen: meerstammige Berk, passend bij het karakter van de Vughterheide
- Route vanuit huidige entree PI naar de Lunettenlaan wordt verhard en 6m breed, en ondergeschikt gemaakt aan de nieuwe inrichting en vervalt in de toekomst

Zuidzijde voorterrein

- Opruimen van bestaand parkeerterrein met bijbehorende elementen
- Behouden vrije zone langs de muur van de PI
- Mogelijkheid om de gracht te herstellen op plaats huidige parkeerterrein
- Parkeren in het bos: parkeervakken grasstenen, gebiedseigen bomen in ruig gras
- Lunettenlaan wordt hier een weg door het bos. De muur van de PI wordt minder beeldbepalend: de aandacht wordt getrokken naar de lichte plek met NMKV, aan het einde van de Lunettenlaan

Impressie voorterrein met zicht op NMKV

bosgebied tussen PI en open velden van OT de Kamp:
fucties PI projecteren op open plekken: nieuwe entree OT de Kamp en functies Defensie krijgen een nieuwe plek

Ruimte Broekleij - vuilnisbelt (10-15m) met open plekken, bos en monumentale bomen. De oude singel/laanbeplanting (links) langs Broekleij inpassen / behouden

Bestaande open plek trainingsveld politiehonden benutten voor de nieuwe weg

Driehoekige kavels zijde Pepereind: grote open plekken in kleinschalig gebied benutten voor inpassen DV&O: zorgvuldig inpassen, zodat gebouwen niet beeldbepalend zijn aan Pepereind

visie Functionele weg
opgespannen tussen Pepereind met DV&O en knooppunt met PI en OT de Kamp

7.3 Deeluitwerking functionele weg

7.3.1 Eisen

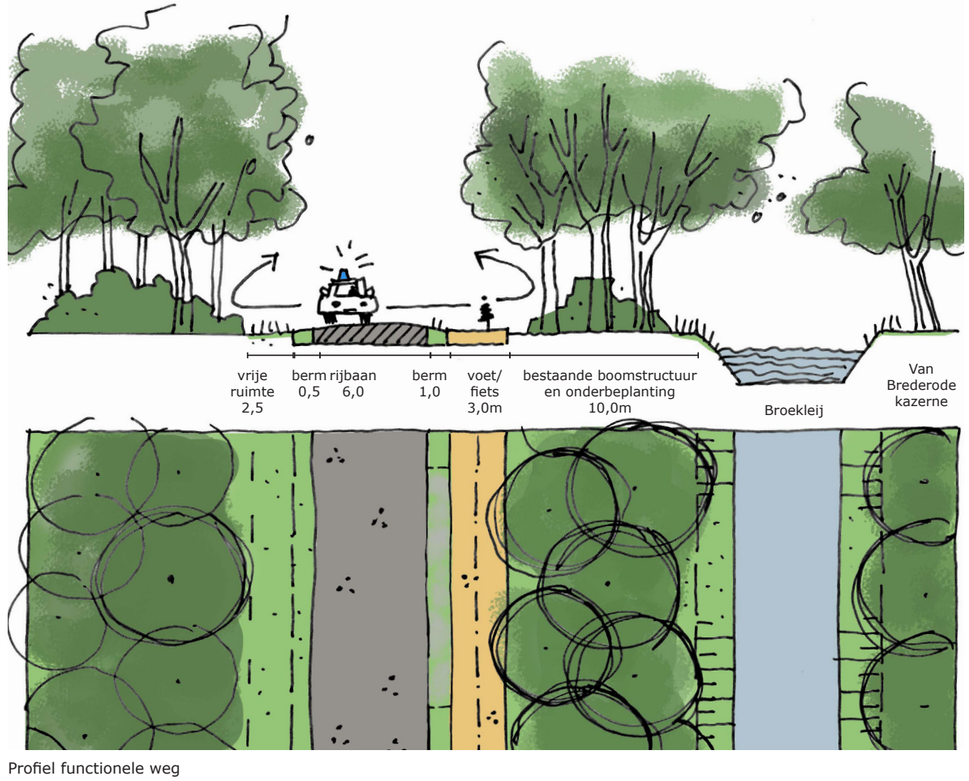
- Weg voor al het verkeer naar de PI en OT de kamp. In stikstofberekeningen ten tijde van de structuurvisie bleek het tracé evenwijdig aan de Broekleij het minst belastend en is deze gekozen als beoogde ligging van de nieuwe weg
- Vereist wegprofiel vanuit DV&O 6,00 meter breed, berm verhard 0,5m en obstakelvrije ruimte langs de weg 3,0m, diverse keermogelijkheden nodig
- Vrijliggend voet-fietspad 3,0m breed
- Parkeren auto's en fietsen medewerkers in parkeergebouw
- Parkeren bezoekers (waaronder VIP) opstelplaatsen logistiek verkeer en bezoekers OT de Kamp in buitenruimte
- Uitbreidingsmogelijkheden inpassen
- Zo min mogelijk Defensieterrein (bos langs de PI) inzetten voor nieuwe functies.
- Verplaatsen en inpassen van wasstraat, hekwerk, zandweg en lanceerinrichting
- Zoveel mogelijk bomen inpassen: de weg doorkruist bestaande oude en jonge bosstructuren, waarvan een deel in het Natuur Netwerk Brabant ligt. Boomwortels (kroonprojectie) in te passen bomen niet onnodig belasten
- Langs de Broekleij wordt een strook bos van 10 meter breed behouden, zodat de beek beschaduwd blijft
- Taluds Broekleij blijven groen, ook onder de nieuwe bruggen: verbindingszone kleine zoogdieren
- Waterbergingsopgave voor verharding en bebouwing: groene daken, waterberging voorzien in de vorm van greppels en laagtes
- Inpassen portiersloge OT de Kamp
- Kruising materieel Defensie Van Brederodekazerne - OT de Kamp faciliteren, en vervangen baileybrug
- Verplaatsen trainingsveld politiehonden

7.3.2 Wensen

- De functionele weg is opgespannen tussen Pepereind (locatie DV&O) en groen ontvangstplein / bomenplein
- Het bomenplein is een overzichtelijk eind- en verdeelpunt met:
  - entree PI met nieuwe entreegebouw en toegang tot remise
  - entree OT de Kamp met nieuwe portiersloge
  - entree Parkeergarage voor medewerkers
- DV&O wordt ingepast in het kleinschalig landschap maar heeft zijn entrees en voorzijde aan de functionele weg (kantoren?): dit zorgt voor controle, levendigheid en herkenbaarheid van de Functionele weg
- Inpassen van relicten Kamp Vught, zoals penanten en hekwerk, maar niet voorzien van bewegwijzering / signing
- Bruggen worden familie van elkaar in beeld (materialisatie, kleur) en zijn voldoende hoog voor onderhoud van de Broekleij met een maaiboot
- De vuilstort wordt ingepast en niet vergraven. Bovenzijde kan gebruikt worden als nieuwe locatie voor het politiehonden trainingsveld

Beoogd beeld functionele weg

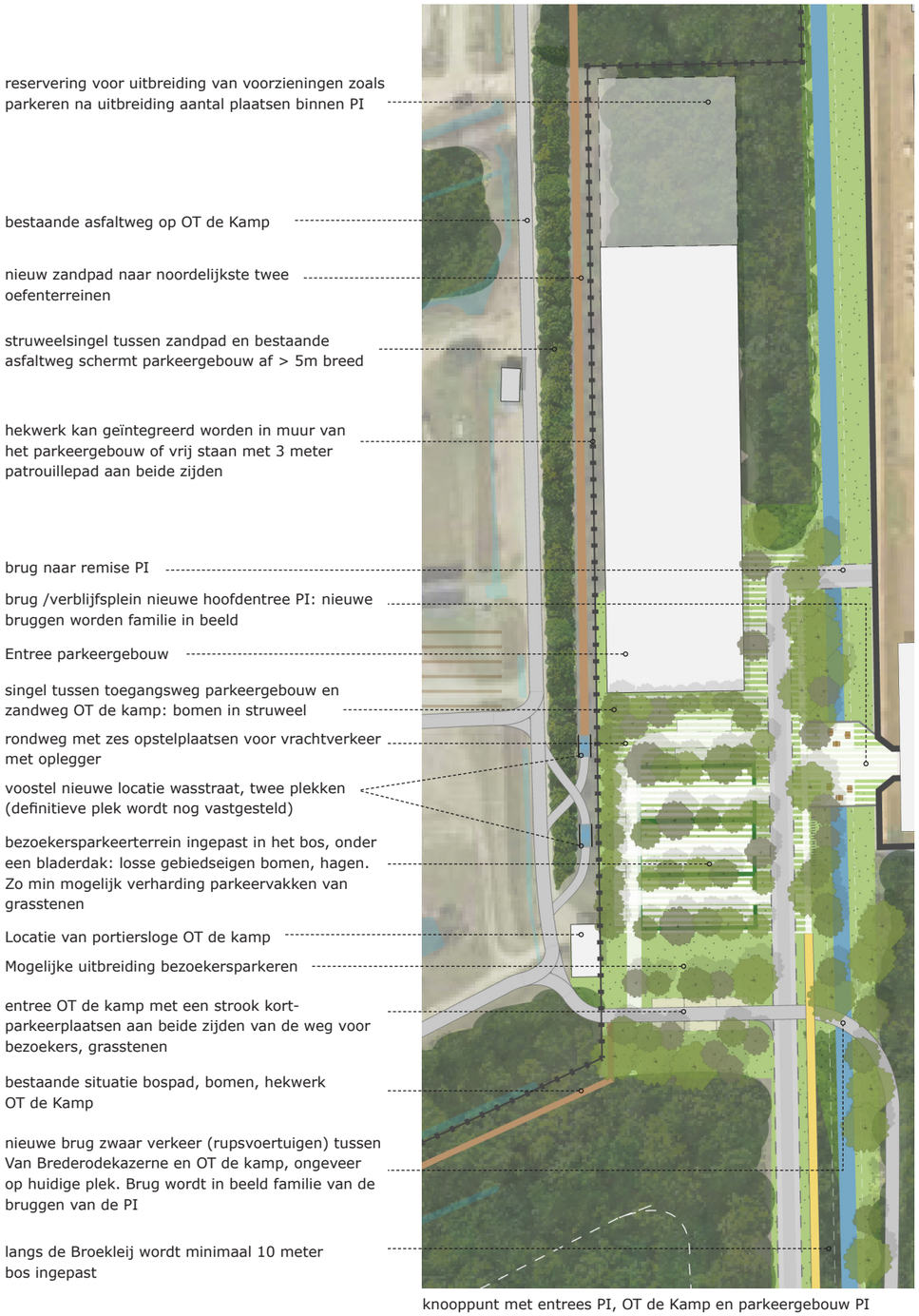
Profiel functionele weg

7.3.3 *Ontwerpprincipes Functionele weg*

1. Herkenbaar continue profiel over gehele lengte, uitgespaard in het bos: 60km/u
2. Veilig en overzichtelijk profiel: cameratoezicht mogelijk, obstakelvrije bermen waar op aantal plekken gekeerd kan worden
3. Zoveel mogelijk bomen inpassen langs de route, waaronder boszone van 10m breed langs de Broekleij, bestaande open plekken benutten
4. Waterberging voorzien vanuit benodigde watercompensatie
5. Beperkt en functioneel materialenpalet, gebaseerd op programma van eisen PI en Defensie
6. Relicten Kamp Vught zichtbaar maken, máár niet duiden: oude poort, hekwerk, rijksmonumenten Van Brederodekazerne
7. Route is opgespannen tussen kavel DV&O als beginpunt en voorplein PI en OT de Kamp als helder eindpunt

Ingrediënten:

- Asfalt rijbaan, breedte 6m met obstakelvrije bermen, waarvan de eerste strook bestaat uit grasstenen
- Voor de keermogelijkheid van BOT transporten wordt de berm verhard met grasstenen op sommige punten
- Parkeervakken en opstelplaatsen worden uitgevoerd met grasstenen
- Gecombineerd langzaam verkeers pad voor fietser en voetgangers (neutrale verharding)
- Bruggen over de Broekleij worden familie van elkaar in materiaalgebruik, kleur en vormgeving
- Waterberingen in de vorm van greppels of laagtes waar nog geen bomen staan. Hierin kunnen eventueel bomen worden geplant die tegen een nattere bodem kunnen
- Het eindpunt van de functionele route is een plek met overzicht over de verschillende aangelegen functies. Een bomendak - samengesteld uit bestaand en nieuw te planten gebiedseigen soorten - verbindt de verschillende functies.
- De verharding van het eindpunt is een spectrum van gesloten tot open verharding. Dit geeft een samenhangend beeld over het gehele gebied en geeft de mogelijkheid zowel routes te verharden en bestaande bomen in te passen.

knooppunt met entrees PI, OT de Kamp en parkeergebouw PI

7.3.4 Deeluitwerking knooppunt functionele as

Uitgangspunten Knooppunt

- Het bomenplein is een herkenbaar eind- en verdeelpunt met zicht op:
  - entree PI met nieuwe entreegebouw en remise
  - entree OT de Kamp met nieuwe portiersloge
  - entree Parkeergarage medewerkers PI
- Verharding entreeplein spectrum van gesloten-, halfopen- en open verharding met bomen
  - routes worden verhard
  - parkeerplaatsen en opstelplaatsen van open verharding / grasstenen
- Oversteek van Brederodekazerne naar OT de Kamp veilig vormgeven met zo min mogelijk menging van (grote) Defensie (les)voertuigen met overig (civiel) verkeer.
- Zoveel mogelijk bomen inpassen
- Bomendak (los gestrooide bomen) biedt samenhang en verbindt verschillende functies: bomen inpassen en aanvullen langs Broekleij, op parkeerplaats en entreeplein
- Taluds Broekleij blijven groen

Programa van Eisen

Aantallen: zie bijlage II

- Parkeren medewerkers PI in gestapelde parkeervoorziening
- Parkeren bezoekers, maaiveld
- Fietsparkeren Justitiabelen
- Opstelplaatsen bezoekers OT de Kamp
- Opstelplaatsen logistiek verkeer

Bruggen

- Brug noord: entree naar remise waarop twee vrachtwagens elkaar kunnen passeren, met 1 opstelplaats langsparkeren voor vrachtwagen met oplegger
- Brug midden: entreeplein met verblijfskwaliteit
- Brug zuid: verbinding OT de Kamp en Van Brederodekazerne voor zwaar materieel Defensie

Overig

- Verzamelplaats ontruiming (reservering ovb ca. 100m2)
- verplaatsen van aanwezige voorzieningen: wasplaats, hekwerk, zandpad en lanceerinrichting

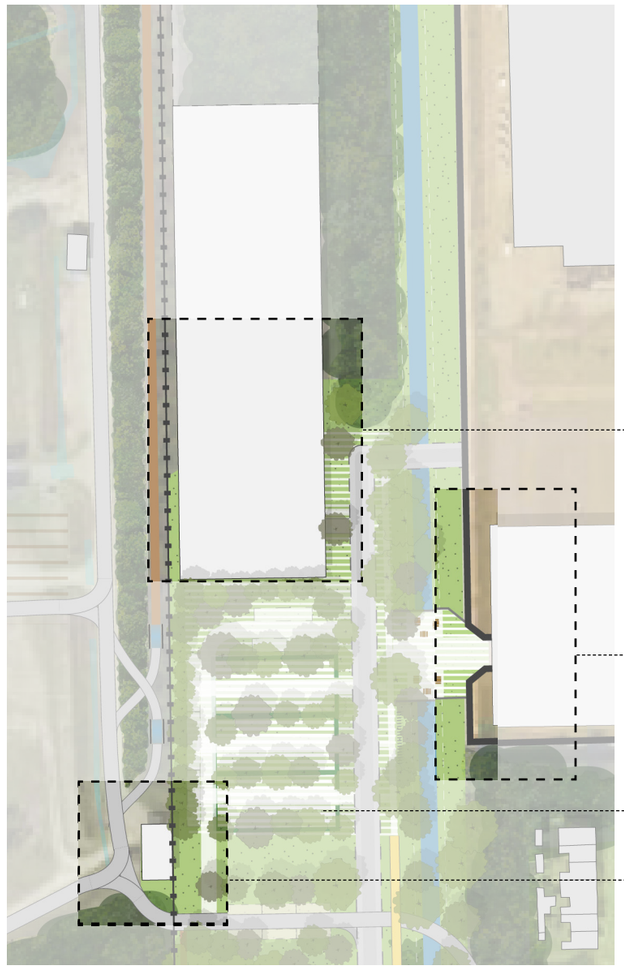
routes van gesloten verharding, overige plekken verharding zo veel mogelijk beperken

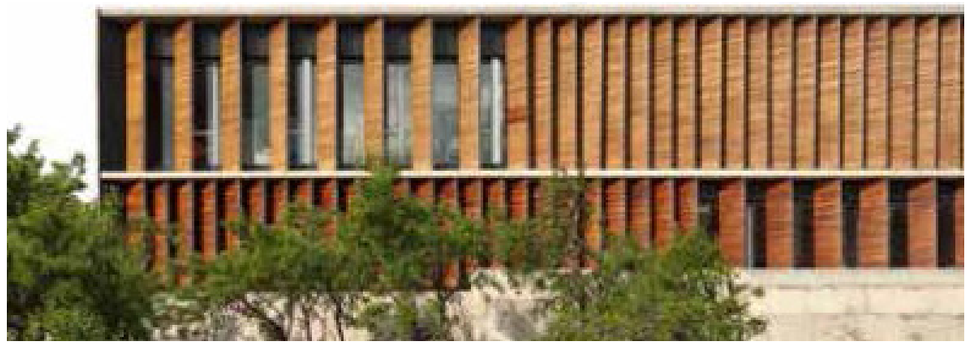

bomen inpassen grasstenen

bomendak bindt alle functies op het voorplein

Referenties voor nieuwe entree PI uit ambitiedocument

7.3.5 Beeldregie portiersloge en parkeergebouw aan Bomenplein

Voorzijde parkeergebouw (aan bomenplein en tegenover entrees PI)
en portiersloge OT de Kamp

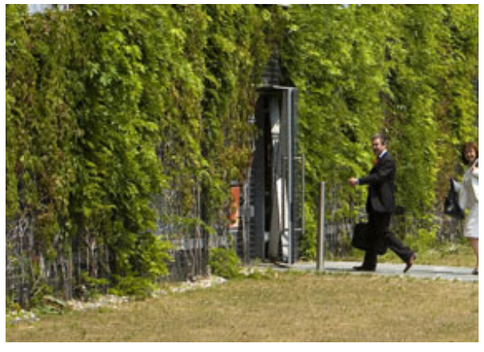
- Neutrale vormgeving en materialisering, zodat gebouwen wegvallen tegen de het bos: natuurlijke materialen in combinatie met neutrale bruine / antraciete tinten, passend bij entree PI zoals beschreven in ambitiedocument
- De gebouwen zijn ondanks hun verschillende functionele aard en schaal familie van elkaar in uitstraling: vormgeving, materialisatie en kleur
- Parkeergebouw maximaal 2 lagen, zonder dak

Zijkant en achterzijde parkeergebouw

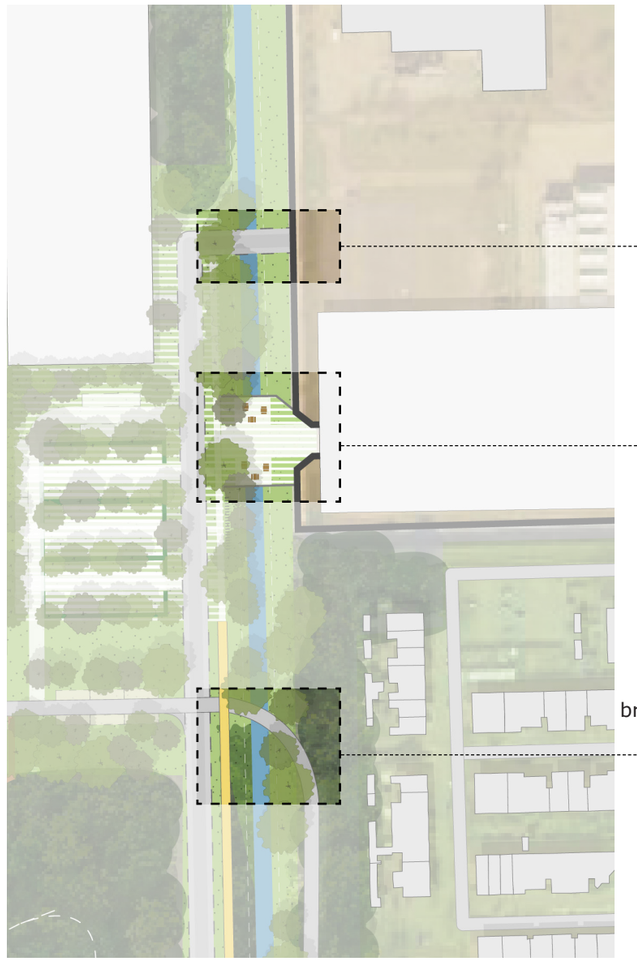
- De zijkanten van het parkeergebouw mogen opgaan in het bos en begroeid raken met planten vanuit het maaiveld
- Defensiezijde van het parkeergebouw moet zodanig zijn, dat er geen zicht is op het defensieterrein en de activiteiten op het NTC CBRN.

Referentie portiersloge & voorzijde parkeergebouw (2 lagen)

Referentie voor zijkanten en achterzijde parkeergebouw

Geen constructieve elementen in of op de oever

Neutrale lamellenbrug die wegvalt bij omgeving

7.3.6 Beeldregie drie bruggen over Broekleij

Vanuit ecologische redenen is het belangrijk dat de oever en de 10 meter groenzone langs de Broekleij zo min mogelijk onderbroken wordt. Vanuit functionele overwegingen is het echter noodzakelijk dat er twee nieuwe bruggen over de Broekleij komen en de bestaande brug tussen de Van Brederodekazerne en OT de Kamp vervangen wordt. De toe te voegen bruggen zijn een voetgangersbrug naar het nieuwe entreegebouw van de PI en de brug naar de remise. De voetgangersbrug heeft een meer publieke en uitnodigende sfeer en verblijfsfunctie en de anderen zijn meer functioneel van aard.
Doordat de bruggen beeldbepalend zijn voor het ervaring van het entreegebied worden in deze gebiedsvisie beeldregieprincipes voor vastgesteld.

Ruimtelijke uitgangspunten en beeldregie

- Om de ecologische waarde van de Broekleij zo min mogelijk aan te tasten staan er geen constructieve elementen in het water of in de oever. De bruggen zweven als het ware boven de Broekleij. De oevers lopen onder de bruggen door, waardoor ze toegankelijk blijven voor kleine zoogdieren. Waar mogelijk versterken de bruggen zelf de biodiversiteit en voorzien ze in nestgelegenheden
- De bruggen hebben een hoogte van minimaal 1,50m boven het waterpeil zodat de Broekleij in de toekomst eventueel onderhouden kan worden vanaf het water.
- De bruggen zijn ondanks hun verschillende functionele aard familie van elkaar in uitstraling: vormgeving, materialisatie en kleur.
- Ze hebben allen een neutrale vormgeving en materialisering, zodat ze wegvallen tegen de natuur en het nieuwe entreegebouw van de PI: neutrale bruine / antraciete tinten.
- De spijlen bestaan uit lamellen waar men gemakkelijk doorheen kan kijken, eventueel wordt een handregel toegepast voor de veiligheid.
- Verlichting van de bruggen is verwerkt in de reling en/of de inrichtingselementen om lichtverstoring op de Broekleij tegen te gaan.
- De voetgangersbrug voor het entreegebouw van de PI, functioneert ook als verblijfsplek. Deze brug is breder en kan gezien worden als plein waar men kan ontmoeten of rusten. Inrichtingselementen zoals banken en prullenbakken worden passend bij kleur en vormgeving van de brug.
- Geen bouwwerken of opgaand groen op de bruggen.

Luchtfoto met locatie DV&O in kleinschalig landschap en rechts monumentale boomstructuur langs Broekleij

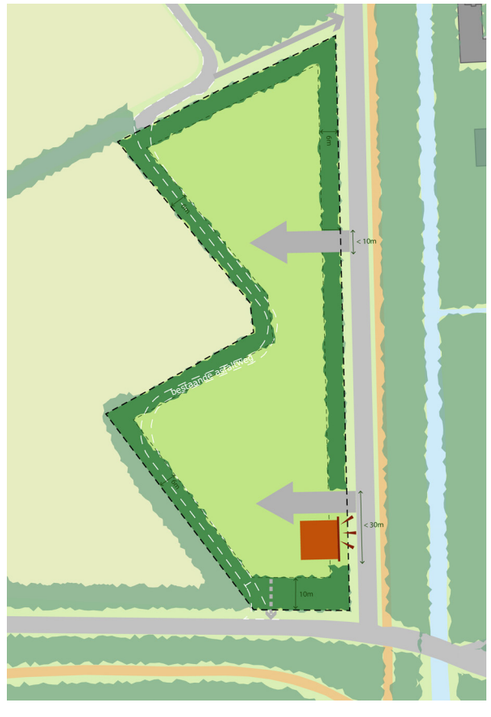
Bestaande toegang asfaltweg, vanaf Pepereind, met singels aan beide zijden asfaltweg: deel singels wordt ingepast

bestaande situatie zuidzijde kavel, gezien vanaf asfaltweg

bestaande situatie, gezien vanaf Pepereind

legenda

- Kavel DV&O
- Houtsingel (minimaal 6m) met hekwerk
- Autoweg
- Hoofdontsluiting kavel vanaf Functionele weg
- Vervanging bestaande asfaltweg over kavel
- Eventuele uitgang richting Pepereind tbv interne circulatie
- Bebouwing met representatieve functie/gevel om entree Functionele weg te definiëren

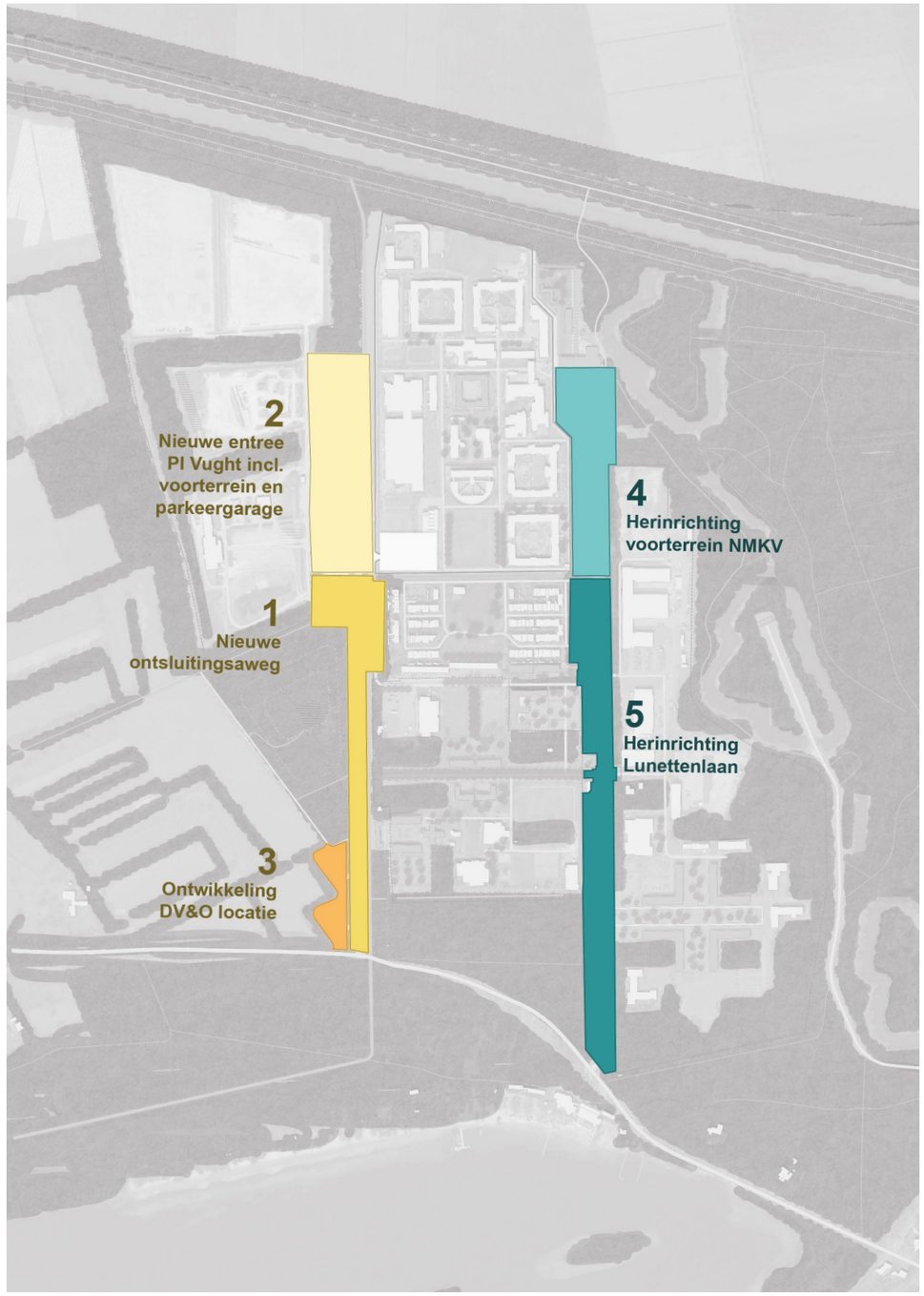
oppervlakte kavel: 9145 m2
oppervlakte min houtsingel: 6239 m2

7.3.7 *Beeldregie DV&O*

DV&O is op dit moment gehuisvest op een aantal plekken in Nederland. Vanuit de intensieve werkzaamheden voor PI en het sluiten van de penetentiaire inrichtingen in Breda en Tilburg, wordt gezocht naar een locatie voor DV&O met zowel kantoren als opstal van vervoersmiddelen, nabij de PI.
DV&O wordt aan de functionele weg naar de PI gepositioneerd. Vanuit stikstof onderzoeken bleek een locatie aan Pepereind het meest ideaal. De locatie rond de nieuwe entree van de PI wordt beperkt door de ligging van de vuilstort, de bestemming Natuur Netwerk Brabant en door de mogelijke afname van de gronden van OT de Kamp. Op de kavel aan het Pepereind is agrarische bebouwing aanwezig, waarvan een deel inmiddels gesloopt is.
De locatie aan het Pepereind is onderzocht in een massastudie voor de nieuwe huisvesting van DV&O. Hierbij is niet meegenomen dat de nieuwe onsluitingsweg aan de oostzijde van de kavel, langs de Broekleij komt. Deze ontwikkeling geeft aanleiding tot het aanscherpen van dit onderzoek, hiervoor zijn onderstaande beeldregie principes vastgesteld.

Ruimtelijke inpassing

- De kavel van DV&O wordt omzoomd door een robuuste houtsingel (gedeeltelijk bestaand) van minimaal 6 meter breed. Aan het Pepereind is de houtsingel 10 meter breed, zodat de nieuwbouw vanaf hier niet zichtbaar is. Het groene kader zorgt ervoor dat het kavel wordt opgenomen in het kleinschalige landschap. In de houtsingel is een hekwerk opgenomen van 2.40m hoog.
- Om de groenstructuur en het karakter van het Pepereind niet te onderbreken, ligt de hoofdontsluiting van het kavel DV&O aan de Functionele weg. Een tweede ontsluiting maakt het noordelijk deel van het kavel toegankelijk. Om een interne circulatie mogelijk te maken kan er een smalle uitgang voor dienstvoertuigen gemaakt worden aan het Pepereind.
- De onderbrekingen in de houtsingel aan de functionele weg zijn zo smal mogelijk. Voor de noordelijke aansluiting / inrit is dit maximaal 10 meter. De zuidelijke onderbreking mag tot 30 meter breed zijn, zodat hier naast een inrit ook bebouwing met een representatieve functie (bijvoorbeeld een kantoorfunctie) aan de weg gepositioneerd kan worden. Deze bebouwing dient als oriëntatiepunt voor de bezoeker en toont welk type functies hier aan de weg liggen. Dit zorgt voor onderscheidt ten opzichte van een willekeurige weg door het bos.
- De rest van de bouwmassa kan verdeeld worden over de gehele kavel en heeft maximaal 2 lagen.
- De bebouwing is terughoudend vormgegeven en gematerialiseerd met natuurlijk ogende materialen, passend in het boskarakter en kan worden afgestemd op materialisatie entreegebouw PI, parkeergebouw en portiersloge (zie §7.3.7)
- De asfaltweg aan de westkant van het kavel wordt verwijderd. Aan de noordzijde van de kavel is daarom een verbinding naar de functionele weg opgenomen.
- De nieuwe huisvesting van DV&O wordt klimaatadaptief vormgegeven, de bebouwing bestaat uit zoveel mogelijk circulaire materialen en heeft groene daken. De parkeerplaats heeft waar mogelijk open verharding, voldoende groen met bomen.
- Waterberging wordt gerealiseerd op eigen kavel. De daken kunnen groen uitgevoerd worden, waardoor minder berging nodig is.

Vervolgprojecten

Bijlage I _ Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma geeft een overzicht van (de verhouding tussen) de tijdspaden van de (deel)projecten. In het overzicht is een verdeling gemaakt tussen Gebiedsvisie; Projecten op gebiedsniveau; Project Nieuwe ontsluitingsweg; Project Lunettenlaan en Overige projecten. Het uitvoeringsprogramma duidt de volgordelijkheid van de (deel)projecten en bijbehorende noodzakelijke onderzoeken en procedures. Tevens zijn per onderdeel de verantwoordelijke en de betrokken gebiedspartners aangegeven.

Tijdens de uitvoering van projecten dient rekening gehouden te worden met alle ingrepen en beperkingen in ontsluiting en bereikbaar ten gevolge van de geplande werkzaamheden aan Rijksinfra Vught zoals het spoornetwerk en de N65. Projecten dienen op elkaar te worden afgestemd (omleidingen, bouwverkeer, eventueel toename verkeer Boslaan).

Uitvoeringsprogramma Voormalig kamp Vught

Onderdeel	Verantwoordelijk	Betrokken						2021				2022				2023				2024				2025				2026				2027			
								Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Gebiedsvisie																																			
Gebiedsvisie (Buro Lubbers)	Ontwerpcoordinator	GEM	DJI	DEF	RVB	NMKV	DVO																												
Bestuurlijk vaststellen gebiedsvisie	Gebiedscoordinator	GEM	DJI	DEF	RVB	NMKV	DVO																												
Uitvoeringsagenda + Kernteam Ruimtelijke Kwaliteit	Gebiedscoordinator	GEM	DJI	DEF	RVB	NMKV	DVO																												
Herijken gebiedsteam	RVB				RVB																														
Projecten op gebiedsniveau																																			
Bestemmingsplanwijziging voor hele gebied	Vergunningencoordinator (intern/extern advies)																																		
Stikstofonderzoek gebiedsniveau	Vergunningencoordinator (intern/extern advies)				RVB																														
Aankoop gronden/ grondruil	Inkoop RVB	GEM		DEF	RVB																														
Project Nieuwe ontsluitingsweg																																			
Kostenraming nieuwe ontsluitingsweg	Ontwerpcoordinator		DJI		RVB																														
Voorbereiding RO procedures	Vergunningencoordinator (intern/extern advies)				RVB																														
Omgevings- en vastgoedanalyse	Vergunningencoordinator (intern/extern advies)				RVB																														
Ontwerp en uitvoering nwe. ontsluitingsweg	IPM'er RVB	GEM	DJI		RVB							ID/uitvraa		anbestedi		ontwerp				uitvoering															
Natuurcompensatie	Vergunningencoordinator (intern/extern advies)				RVB							onderzoek				beleid/ontwerp				uitvoering															
Project Lunettenlaan																																			
Gebiedsspecifieke signing/ bewegwijzering	Ontwerpcoordinator	GEM			RVB	NMKV								PID/uitvraag				ontwerp				uitvoering													
Inrichtingsplan Lunettenlaan	Ontwerpcoordinator	GEM	DJI	DEF	RVB	NMKV												PID/uitvraag				aanbesteding				ontwerp				uitvoering					
Voorplein NMKV	Ontwerpcoordinator ism NMKV	GEM			RVB	NMKV												PID/uitvraag				aanbesteding				ontwerp				uitvoering					
Overige projecten																																			
Verplaatsen objecten Defensie	Defensie, Gebiedscoordinator, ontwerpcoordinator			DEF	RVB					PvE		ontwerp				uitvoering																			
Nieuwe entree PI, voorterrein en parkeergarage	IPM'er RVB		DJI	DEF	RVB			uitvraag/VS						aanbesteding						ontwerp		uitvoering													
Ontwikkeling nieuwbouw DV&O Vught	DV&O, DJI, gebiedscoordinator, ontwerpcoordinator				RVB		DVO															PID/uitvraag				ontwerp				uitvoering					
Tijdelijke PI parkeervoorziening Lunettenkazerne	IPM'er RVB		DJI	DEF	RVB			aanbesteding/ontwerp/uitvoering																											
PI Ontwikkelvisie	DJI, IPM'er RVB		DJI		RVB																														

Technische uitwerking voorterrein PI

Bijlage II_ Programa van eisen knooppunt functionele as

**d.d. september 2021, onder voorbehoud van aanpassingen in actuele versie PvE door projectteam Entreegebouw PI.*

Defensie

- Oversteek vanaf van Brederodekazerne naar OT de Kamp, veilig vormgegeven met zo min mogelijk menging van (grote) Defensie (les)voertuigen met overig (civiel) verkeer.
- Vervangen Baileybrug over Broekleij
- 3 opstelplaatsen, maatvoering brandweervoertuig
- Portiersgebouw entree OT de Kamp

PI

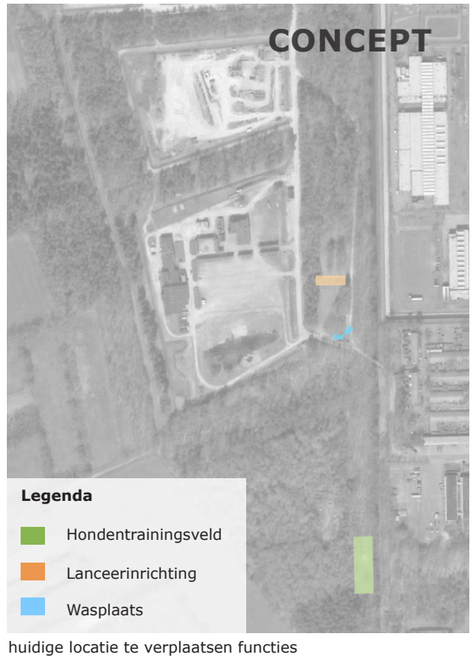
- Entreebrug met verblijfsfunctie (minimale maat 25m)
- Entreebrug naar remise (minimaal 10 meter breed) waarop twee vrachtwagens elkaar kunnen passeren
  - 1 opstelplaats langsparkeren vrachtwagen met oplegger (dichtbij entree)
  - 6 opstelplaatsen vrachtwagen met oplegger
- Autoparkeren (562 pp gebouwd, 60 pp maaiveld)
  - medewerkers: 532 pp voor werknemers in gestapelde parkeervoorziening
  - 30 pp VIP-bewaking
  - bezoekers (buiten): 60 pp voor bezoekers
- Fietsparkeren
  - medewerkers: 300 fp 2-laags en 30 brommerplaatsen werknemers
  - justitiabelen: 16 fp justitiabelen
  - bezoekers (buiten): 30 fp bezoekers, 10 brommerplaatsten bezoekers
- Taxi kort parkeren 1pp
- Kiss&ride kort parkeren 1pp
- Verzamelplaats ontruiming (reservering ovb ca. 100m2)

Groeiprognose PI

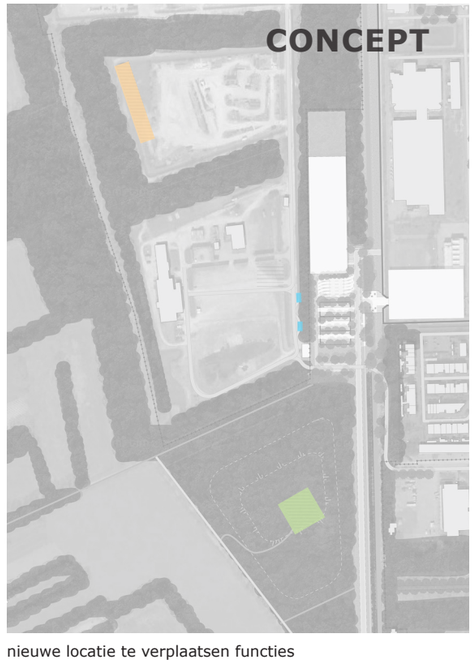
- Autoparkeren (+207 pp gebouwd, +22 pp bezoekers)
  - medewerkers: 728 pp voor werknemers in gestapelde parkeervoorziening
  - 41 pp VIP-bewaking: 26 pp auto, 4 pp motor
  - bezoekers (buiten): 82 pp voor bezoekers

Parkeerbehoefte huidig	ToT	5% Motor	4% Electrisch	2%	MIVA	Restant
Personeel	532	27	21	11		473
VIP	30	2	1	1		27
Bezoek	60	3	2	1		53
Totaal 851	622	31	25	12		554

Parkeerbehoefte inc groeiprognose	ToT	5% Motor	4% Electrisch	2%	MIVA	Restant
Personeel	728	36	29	15		648
VIP	41	2	2	1		36
Bezoek	82	4	3	2		73
Totaal 851	851	43	34	17		757

huidige locatie te verplaatsen functies

nieuwe locatie te verplaatsen functies

Huidige eigendomssituatie

Kazernes en Lunettenlaan zijn eigendom Defensie. PI Vught, NMKV en voorplein NMKV zijn eigendom RVB.

Legenda

- Defensie
- RVB
- Gemeente Vught

Bijlage III _ Verkleuren eigendommen en te verplaatsen functies

Op de plek waar de functionele weg en voorplein van de PI zijn voorgesteld bevinden zich nu functies waar een passende nieuwe plek voor gezocht moet worden. In de afbeeldingen hieronder is aangegeven waar dit zou kunnen. Het hondentrainingsveld kan verplaatst worden op de voormalige vuilstort, waar een bedrijfsopslag was. De wasplaats krijgt een plek bij de nieuwe entree van OT de Kamp, zodat voertuigen hier afgespoeld kunnen worden. In de tekening is een eerste voorstel opgenomen, een definiteve plek zal bepaald worden samen met Defensie. De lanceerinrichting kan een nieuwe plaats krijgen op OT de Kamp, de zoeklocatie is in oranje gearceerd.

Doordat het gebied anders gebruikt gaat worden is het ook wenselijk om de eigendommen te veranderen. De Lunettenlaan is nu in eigendom van Defensie en RVB. Het tracé waar de functionele weg komt te liggen is in eigendom van de Gemeente Vught en Defensie. Op de volgende pagina's worden zijn varianten opgenomen voor het verkleuren van de eigendommen.

Variant 1
Nieuwe ontsluitingsweg, voorterrein PI en parkeergarage PI op eigendom Defensie.

Variant 2
Nieuw voorplein PI en volledige voorplein NMKV eigendom RVB. Lunettenlaan en nieuwe ontsluitingsweg eigendom Defensie.

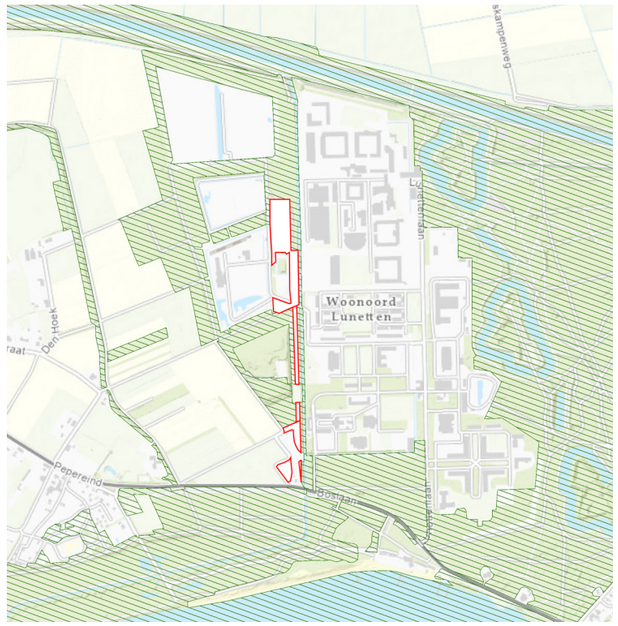

Variant 3
Nieuw voorplein PI en nieuwe ontsluitingsweg eigendom RVB, Voorplein NMKV eigendom RVB/ gemeente Vught/ NMKV, Lunettenlaan blijft eigendom Defensie.

Variant 4
Nieuw voorplein PI en nieuwe ontsluitingsweg eigendom RVB, Voorplein NMKV eigendom gemeente Vught/ NMKV, Lunettenlaan eigendom gemeente Vught met oversteken Defensie.

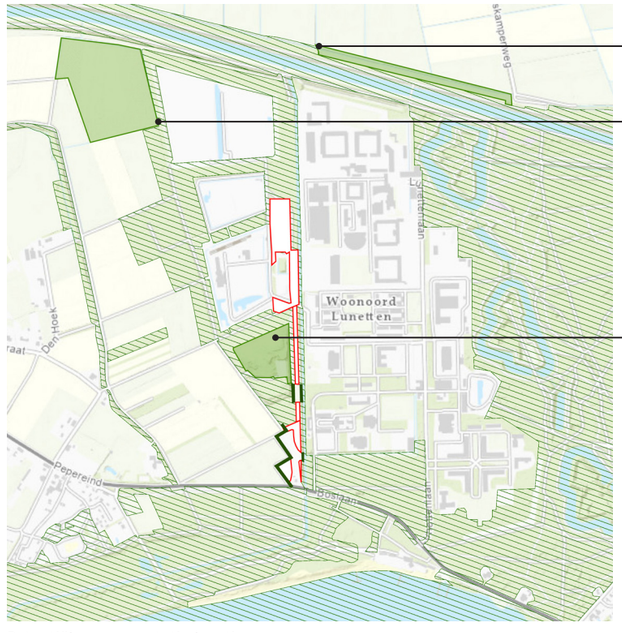

Legenda

- NNB
- Te amoveren NNB (+/- 3 ha)
- Lineaire structuren versterken
- Mogelijke compensatie NNB

Te amoveren gebieden NNB

1. aansluitend op Natura 2000
   ca. 1 ha
   eigendom?
2. aansluitend op Natura 2000
   ca. 8,5 ha
   eigendom gemeente?
3. voormalige vuilstort
   ca. 2 ha
   eigendom gemeente
4. Helvoirtse Broek?

Potentiële compenstatie locaties

Bijlage IV _ Zoekgebieden compensatie NNB

Voor de aanleg van de functionele weg, de nieuwe locatie van DV&O en het entreeplein en parkeervoorzieningen voor de nieuwe entree van de PI, zal het NNB worden aangetast. Het doel is om dit zo minimaal mogelijk te doen, bestaande bomen zullen zoveel mogelijk in stand worden gehouden of alleen de onderbeplanting wordt verwijderd. Met de rode omlijning zijn de aangetaste gebieden van het NNB aangegeven. Dit komt bij elkaar neer op circa 3 ha. De inschatting is dat het natuurnetwerk ouder dan 25 jaar is, waardoor 2/3 bovenop de totale oppervlakte gecompenseerd moet worden. Dit komt neer op ongeveer 5 ha.

Om de ecologische verbinding tussen de Ijzeren Man en Drongelens Kanaal langs de Broekleij in stand te houden worden twee lineaire structuren versterkt. De eerste is een zone van 10 meter paralel aan de Broekleij, deze zone wordt zoveel mogelijk in stand gehouden of toegevoegd. De tweede loopt vanaf het Pepereind aan de westkant langs het terrein van DV&O.

De zoekgebieden voor compensatie van het NNB in de directe omgeving van het plangebied zijn weergegeven met de groene vlakken. Ten noorden van het Drongelens Kanaal lijkt een hap uit het natuur netwerk genomen te zijn. Het voorstel is om te onderzoeken of dit hersteld of eventueel uitgebreid kan worden. Het gebied is op zichzelf circa 1 ha, maar allicht kan de zone van het NNB worden uitgebreid de Gement in.

De tweede locatie is een kavel ten westen van OT de Kamp, die aansluit op het Drongelens Kanaal. Het kavel biedt op zichzelf voldoende oppervlak om het te amoveren NNB te compenseren.

Een derde optie is de voormalige vuilstort, die dichter het te compenseren gebied ligt. Dit is in dit rapport ook aangemerkt als zoekgebied voor het verplaatsen van het hondentrainingsveld. Bij deze locatie zal er onderzocht moeten worden in hoeverre de vervuilde grond een rol speelt bij het aan te wijzen als NNB.

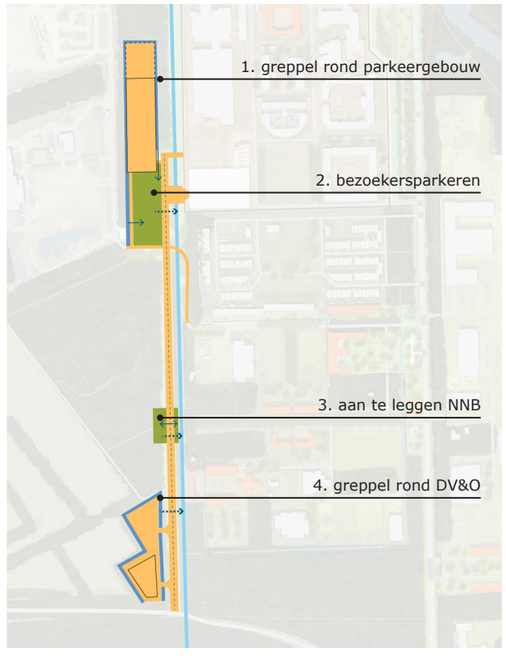
De Helvoirtse Broek ten zuidwesten van de Ijzeren Man wordt in het Natuurbeheerplan Noord-Brabant aangemerkt als zoekgebied voor het toevoegen van bos (met een oppervlak van 25%). Het beekdal heeft nu een open uitstraling met verre zichtlijnen, het toevoegen van bos zou dit beeld kunnen aantasten. In het vervolg onderzoek naar een passende locatie voor de compensatie van het NNB zou dit meegenomen moeten worden.

Legenda

- Functionele weg
  5187 m2
- DV&O bebouwing
  2067 m2
  25% vermindering door groen dak
- DV&O locatie, onbebouwd
  verhard: 2500 m2
  waterdoorlatend (50%): 2500 m2
- Voorterrein PI
  verhard: 3936 m2
  waterdoorlatend (50%): 3936 m2
- Parkeergebouw
  7601m2
- Uitbreiding Parkeergebouw
  2777m2

Toe te voegen verharding

Legenda

- Uitgiftepeil maaiveld +5,0 NAP
- Uitgiftepeil bebouwing +5,0 NAP
- Waterberging
- Greppel
- Afwatering richting waterberging
- Overstort naar Broekleij
- Eventueel ondergrondse goot functionele weg

Waterberging en uitgiftepeil

Bijlage V _ Watercompensatie

De toe te voegen verharding in het gebied behoort voornamelijk tot de functionele weg en bijbehorende functies (parkeergebouw, DV&O, ontsluiting richting OT de Kamp). De toe te voegen bebouwing en essentiële verharding moet toegankelijk blijven tijdens hoogwater situaties, daarom is hiervoor een uitgiftepeil van minimaal +5.0 NAP opgenomen.

Het voorstel voor de compensatie en bijbehorende berekening is opgesplitst in drie onderdelen zodat de verschillende systemen op zichzelf kunnen functioneren en het water evenredig wordt opgevangen over het gebied. De drie onderdelen zijn de functionele weg, de locatie van DV&O inclusief bebouwing, het voorterrein van de PI inclusief parkeergebouw en toekomstige uitbreiding parkeergebouw.

1. De functionele weg is een weg door bestaand bos, dat zo min mogelijk aangetast dient te worden. Greppels naast de weg verbreden het profiel en tasten het wortelpakket van aangelegen bomen onnodig aan. Daarom is ervoor gekozen het water op een central plek te bergen: het open hondentrainingsveld wordt ingezet voor de natuurcompensatie. De combinatie met watercompensatie kan tot een ecologisch interessante situatie leiden. Eventueel kan een ondergrondse goot aangelegd worden in het midden van het profiel van de functionele weg - in verband met de afstand tot het wortelpakket van de bomen - om het water tot dit punt te brengen.

Totale verharding functionele weg:	5187 m2
Rekenfactor:	60 mm in 60 min
Waterbergingsopgave:	**311,22 m3**
Oppervlakte natuurcompensatie:	1193 m2
Peil om te voldoen aan waterbergingsopgave:	-0.4 NAP tov weg

2. Op het kavel van DV&O komen een gebouw en parkeervoorziening voor werknemers. Dit moet klimaatneutral worden vormgegeven: de bebouwing heeft groene daken, het parkeerterrein heeft waar mogelijk open verharding en wordt voorzien van voldoende groen met bomen. Het kavel wordt omgeven door een houtsingel van minimaal 6 meter breed, welke ook kan dienen voor de waterberging door deze lager aan te leggen.

Totale verharding DV&O:	4567 m2
Rekenfactor:	60 mm in 60 min
Waterbergingsopgave:	**274,02 m3**
Lengte greppel/laagte:	416 m
Te behalen berging per strekkende meter:	0,65m3

3. Voor de waterberging van het voorterrein van de PI worden twee maatregelen getroffen. De eerste is een greppel rond het parkeergebouw van de PI, hierin kan het water wat valt op dit vlak in eerste instantie geborgen worden. Als dit niet voldoende bergingscapaciteit heeft kan het worden afgevoerd naar het parkeerterrein voor de bezoekers van de PI, welke verlaagd wordt aangelegd ten opzichte van de wegen en het parkeergebouw. Een nader te onderzoeken optie is om de waterberging te voorzien onder het parkeergebouw.

Totale verharding voorterrein:	16282 m2
Rekenfactor:	60 mm in 60 min
Waterbergingsopgave:	**976,92 m3**
Lengte greppel/laagte:	537 m
Inschatting berging per strekkende meter:	0,75 m3
Berging greppel:	402,75 m3
Oppervlakte parkeerterrein	4000 m2
Resterende waterbergingsopgave:	574,17 m3
Peil om te voldoen aan waterbergingsopgave:	-0.2 NAP tov weg

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3647135

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 22 november 2021
Onderwerp Aanpak georganiseerde criminaliteit tijdens berechting en detentie

Na de aanhouding van een advocaat in de Extra Beveiligde Inrichting (EBI) in Vught op 8 oktober jl. heb ik uw Kamer toegezegd een brief te sturen over wat er aanvullend nodig is in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit tijdens berechting en detentie.[1] Met deze brief doe ik die toezegging gestand.

De afgelopen periode is zichtbaarder geworden welke ondermijnende impact de georganiseerde criminaliteit heeft op ons land en onze rechtsstaat. De drie moorden rond een kroongetuige, de aanhouding van advocaat Y.T. in de EBI, bedreigingen van togadragers en dodenlijsten met daarop namen van medewerkers van Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zijn voorbeelden hiervan. Intimidaties, bedreigingen, geweld en liquidaties zetten continu spanning op het handhaven van de kernwaarden van onze rechtsstaat, zowel in de fase waarin verdachten worden berecht als in de fase waarin daders hun straf uitzitten.

De aanpak van georganiseerde criminaliteit leidt tot een toename van arrestaties van een 'buitencategorie' van personen verdacht van zware criminaliteit. Deze personen realiseren zich dat lange gevangenisstraffen in het verschiet liggen. Zij hebben er veel voor over om hun straf te ontlopen of om tijdens detentie door te kunnen gaan met criminele activiteiten. Deze ´buitencategorie´ gedetineerden en de criminele organisaties waar zij deel van uitmaken is met de macht en middelen waarover ze beschikt meedogenlozer en (vlucht)gevaarlijker dan de gedetineerden waar we voorheen mee te maken hadden. Omkoping, chantage en extreem gewelddadige ontsnappingspogingen zijn scenario's waarmee rekening wordt gehouden. Het vervoer van deze gedetineerden en het verblijf van deze categorie buiten de penitentiaire inrichting, bijvoorbeeld op de zittingslocatie, zijn kwetsbaar.

De strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit zal de komende jaren alleen nog maar verder worden opgevoerd. Om te voorkomen dat verdachten en veroordeelden tijdens hun rechtsgang en/of detentie hun criminele

[1] Kamerstukken II, 2021/2022, 29911, nr. 332.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid

Datum
22 november 2021

Ons kenmerk

activiteiten voortzetten, is extra inzet nodig op zowel fysieke maatregelen als op aanscherping van wet- en regelgeving.[2] Het precaire evenwicht tussen de waarborgen van onze rechtsstaat en het beschermen van onze rechtsstaat door het effectief aanpakken van voortgezet crimineel handelen wordt daarbij niet uit het oog verloren.

Met een brede delegatie, waaronder vertegenwoordigers vanuit de Rechtspraak, ben ik vorige week naar Italië geweest om met eigen ogen te zien hoe zij de georganiseerde criminaliteit aanpakken. We hebben gezien hoe Italië omgaat met zowel de berechting als de detentie van 'zware' criminelen. Dat heeft meerdere inzichten opgeleverd die ondersteunend zijn bij de maatregelen die in deze brief uiteen worden gezet. Een belangrijk voorbeeld daarvan is de indrukwekkende wijze waarop videozittingen worden georganiseerd met gedetineerden, rechters, advocaten en publiek verspreid over het hele land waardoor risicovolle vervoersbewegingen sterk worden beperkt.

Na overleg met de strafrechtketen hebben we een samenhangende aanpak ontwikkeld om voortgezet crimineel handelen van extreem gevaarlijke gedetineerden tijdens hun detentie en berechting tegen te gaan. Het betreft zowel preventieve als repressieve maatregelen. Deze aanpak valt op hoofdlijnen uiteen in fysieke maatregelen en maatregelen die een aanpassing van wet- en regelgeving vereisen.

Fysieke maatregelen
Om netwerkvorming en crimineel handelen tijdens detentie en rechtsgang te voorkomen en risicovolle vervoersbewegingen te beperken moet de buitencategorie gedetineerden op een andere wijze dan reguliere gevangenen worden gedetineerd en berecht. Dit vraagt om fysieke voorzieningen bij zowel de gerechten als de justitiële inrichtingen.

Nederland krijgt in de toekomst daarom in totaal vier justitiële complexen (Lelystad, Schiphol, Vlissingen en Vught).[3] Dit zijn voorzieningen waar detentie en berechting samengaan. Door het combineren van een gevangenis en een zittingslocatie in een hoogbeveiligde omgeving kan een deel van de vluchtgevaarlijke gedetineerden in één veilige omgeving worden gedetineerd en berecht. Dat verkleint ook het risico op ontvluchting tijdens het vervoer. Daarnaast komen er naast Vught een tweede EBI en meerdere Afdelingen met Intensief toezicht (AIT). Daarmee ontstaat een dekkend netwerk van hoogbeveiligde voorzieningen van detentie en berechting.

[2] Te denken valt aan de Regeling Selectie Plaatsing en Overplaatsing Gedetineerden (RSPOG) en de Penitentiaire Beginselenwet (PBW).
[3] Bij het Justitieel Complex Vught is geen sprake van een volledige zittingszaal.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid

Datum
22 november 2021

Ons kenmerk

Justitieel Complex Schiphol (JCS)
In dit complex zijn onder andere een detentiecentrum van DJI en een extra beveiligde zittingszaal van de Rechtbank Noord-Holland gehuisvest. In 2022 worden in het complex ook extra beveiligde cellen gerealiseerd, zodat gedetineerden met een hoog vlucht- of maatschappelijk risico hier tijdens meerdaagse aaneengesloten rechtszittingen kunnen overnachten. Dit scheelt risicovolle vervoersbewegingen van en naar de penitentiaire inrichtingen.

Justitieel Complex Vlissingen (JCV)
In Vlissingen komt een nieuw Justitieel Complex. Hierin komt:
1. Een penitentiaire inrichting (PI) waaronder een tweede EBI;
2. Een hoog beveiligde zittingslocatie;
3. Een hoog beveiligde werk- en overnachtingslocatie waar rechters, griffiers, officieren van justitie en advocaten in een beveiligde voorziening kunnen werken en overnachten.

Met een tweede EBI ontstaat een verdubbeling van de capaciteit om de toename van extreem gevaarlijke gedetineerden op te vangen. Daarnaast biedt een tweede EBI de mogelijkheid om gedetineerden van elkaar te scheiden. Deze spreiding helpt voortgezet crimineel handelen in detentie en georganiseerde criminaliteit te voorkomen. Dit zagen we ook in Italië.

De verwachting is dat met de start van de grondwerkzaamheden de eerste contouren van het JCV eind 2022 zichtbaar zullen zijn. Het Rijksvastgoedbedrijf

(RVB), DJI en de Rechtspraak werken nauw samen met de gemeente Vlissingen, de provincie Zeeland en het Waterschap Scheldestromen om het JCV van de grond te krijgen. Waar mogelijk worden werkzaamheden parallel opgepakt. De huidige planning voor de ingebruikname van het JCV is medio 2028.

Justitieel Complex Lelystad (JCL)
Zoals aangekondigd komt er een landelijke voorziening ten noorden van de grote rivieren ter vervanging van de Bunker in Osdorp.[4] De Commissie Hoogbeveiligde zittingslocatie (HBZ) ten noorden van de grote rivieren heeft geadviseerd het RVB opdracht te geven de bouw van een HBZ op de locatie Lelystad nader te onderzoeken. Doorslaggevend is de beheersing van veiligheidsrisico's in combinatie met de mogelijkheden om in de PI Lelystad, net als in het Justitieel Complex Schiphol, cellen voor tijdelijke overnachting van gedetineerden met een hoog vlucht- of maatschappelijk risico te realiseren. Ook speelt mee dat de betreffende grond voor de bouw van een HBZ reeds in eigendom is van het RVB.

Mijn inzet is erop gericht om het advies van de commissie te volgen. Daartoe heb ik een werkgroep met medewerkers van mijn ministerie, DJI, de Raad voor de rechtspraak en het RVB opdracht gegeven de financiële, organisatorische, beheersmatige en andere relevante aspecten van de bouw van een HBZ naast de PI Lelystad nader te onderzoeken. Ook het OM is hierbij betrokken. De uitkomst wordt eind dit jaar verwacht. Ik zal uw Kamer hierover begin volgend jaar informeren.

Justitieel Complex Vught (JCV)
In de PI Vught is tot op heden de enige EBI gesitueerd. Gedetineerden die hier verblijven kennen een zeer hoog risico op dreiging van buitenaf, bijvoorbeeld door een gewelddadige poging tot bevrijding of liquidatie. Als deze gedetineerden voor hun strafzaak naar de rechtbank moeten worden vervoerd gebeurt dit door het Bijzonder Ondersteuningsteam (BOT). De meest in het oog springende verplaatsingen van het BOT zijn de colonnes van gepantserde auto's die met verhoogde snelheden, zwaailichten en sirenes van Vught richting Amsterdam/Badhoevedorp en terugrijden. Het laatste jaar is het aantal BOT-verplaatsingen tussen Vught en de beveiligde rechtbanken in Amsterdam zeer sterk gestegen. Deze verplaatsingen zorgen voor ernstige verkeersoverlast en grote veiligheidsrisico's voor de inwoners van Vught. Dit wordt versterkt doordat er de komende jaren omvangrijke rijksinfraprojecten in Vught plaatsvinden, waardoor de PI Vught minder goed bereikbaar wordt.

De burgemeester van Vught heeft een klemmend beroep gedaan om voor deze problematiek een oplossing te vinden. Daarbij heeft hij aangegeven dat deze categorie 'zware' gedetineerden in het geheel niet meer vervoerd moet worden. Ik deel de zorgen van de burgemeester en de urgentie om in oplossingen voor dit vraagstuk te voorzien. Daarom heeft een werkgroep bestaande uit medewerkers van mijn ministerie, de PI Vught en de Rechtspraak, onderzocht hoe en op welke termijn de meest risicovolle vervoersbewegingen van en naar Vught kunnen worden gereduceerd. Daarbij gaat het om een beperkte groep gedetineerden waarbij dit bijzondere veiligheidsrisico bestaat. Het rapport van de werkgroep is

[4] Kamerstukken II, 2019/2020, 24587, nr. 782.

als bijlage bij deze brief gevoegd. In overleg met de burgemeester en de Commissaris van de Koning Noord-Brabant zijn wij tot de volgende maatregelen gekomen:

- Realisatie van een kwalitatief hoogwaardige videovoorziening
  Ik heb met veel belangstelling gekeken naar de wijze waarop in Italië met gebruikmaking van hoogwaardige videoverbindingen rechtszittingen met een hoog veiligheidsrisico worden vormgegeven. Ook in Nederland gaan we dit toepassen door in Vught videoverhoor mogelijk te maken door een hoogwaardige videovoorziening met de hoog-beveiligde zittingslocaties te realiseren. Dit moet het vervoer van verdachten van zware misdrijven met veiligheidsrisico´s en de daarmee gepaard gaande – en in mijn ogen niet langer acceptabele - risico's voor de openbare orde en veiligheid fors verminderen. Dit vergt aanpassing van het Besluit videoconferentie. Ik kom daar later in deze brief op terug.

- Realisatie van een faciliteit voor RC-verhoren
  Het komt voor dat gedetineerden van en naar de rechtbank worden gebracht om te verschijnen voor de rechter-commissaris. Het gaat hierbij om de voorgeleiding in verband met de inbewaringstelling of om getuigenverhoren. Wanneer deze RC-verhoren in Vught worden gehouden scheelt ook dat vervoersbewegingen. Om dit mogelijk te maken wordt in Vught een faciliteit gerealiseerd waar deze RC-verhoren kunnen worden gehouden. Vanaf 2023 vinden deze RC-verhoren fysiek in Vught plaats.

- Realisatie van een tweede ontsluitingsweg naar de PI Vught
  Er zal een tweede ontsluitingsweg voor de PI Vught worden aangelegd. Hiermee zullen de BOT-verplaatsingen de dorpskernen van Vught en Cromvoirt zo veel mogelijk ontzien. De tweede ontsluitingsweg vermindert de verkeersoverlast en reduceert de gevaarzetting die uitgaat van de huidige ontsluiting. Het Ministerie van Justitie & Veiligheid draagt de kosten voor deze weg. De gemeente draagt zorg voor de benodigde vergunningen. De inzet is om de weg in 2023 gereed te hebben.

Met de burgemeester en de Commissaris van de Koning ben ik tot de conclusie gekomen dat bovenstaande maatregelen op de kortst mogelijke termijn tot een substantiële verhoging van de veiligheidssituatie in Vught kunnen leiden. Het benutten van de mogelijkheid de verdachte de zitting via video te laten bijwonen is hiervoor cruciaal. Dit is een inperking van het aanwezigheidsrecht. Ik ga in gesprek met de rechtspraak om tot een afgewogen invulling van deze inperking te komen.

Met de motie van de leden Van Toorenburg en Van Nispen heeft uw Kamer mij verzocht te onderzoeken of (delen) van de rechtszittingen in Vught zouden

kunnen worden gehouden.[5] Deze mogelijkheden zijn door mij onderzocht. Daaruit is naar voren gekomen dat een zittingslocatie in Vught op zich te realiseren is. De inschatting is dat de bouw tenminste 32 tot 36 maanden zou vergen. Een zittingslocatie is echter geen oplossing voor het terugdringen van de vervoersbewegingen op korte termijn.
Los van het feit dat de bouw en ontwikkeling van een dergelijke voorziening fors meer tijd kosten, leidt het per saldo ook niet tot een vermindering van het aantal BOT-verplaatsingen. Het aantal BOT-verplaatsingen vanuit Vught zal weliswaar afnemen, maar daar komt een toename van BOT-verplaatsingen vanuit elders in het land naar Vught toe voor in de plaats. Bij zittingen op het gebied van georganiseerde criminaliteit staan immers dikwijls verdachten terecht die verspreid zitten over verschillende penitentiaire inrichtingen in het land. Een zittingslocatie leidt verder tot een stapeling van veiligheidsrisico's in het gebied rond de PI, waar nu juist spanning bestaat met de woonfunctie nabij. Met de burgemeester en de Commissaris van de Koning ben ik daarom tot de conclusie gekomen om nu in te zetten op de bovengenoemde maatregelen. Uiteraard blijf ik de ontwikkelingen in Vught volgen en sta hierover in nauw contact met de gemeente Vught en de Provincie Noord-Brabant.

Afdelingen met Intensief Toezicht
Niet alle gedetineerden voldoen aan de criteria voor plaatsing op de EBI. Zij staan echter wel op een zogeheten GVM-lijst. Hierop komen alle gedetineerden met een zogeheten vlucht- of maatschappelijk risico.[6] Deze groep bestaat uit enkele tientallen gedetineerden. De directeur van een inrichting kan aan deze gedetineerden extra toezichtsmaatregelen opleggen. Deze kunnen het meest effectief plaatsvinden op zogeheten Afdelingen met Intensief Toezicht (AIT). Deze afdelingen zijn kleinschaliger dan reguliere afdelingen en er is strenger toezicht. Daarnaast hebben gedetineerden op een AIT een eigen dagprogramma waardoor ze geen contact hebben met gedetineerden van andere afdelingen. Er zijn op dit moment twee AIT's in Leeuwarden en Krimpen aan den IJssel. Medio 2022 komt er een derde AIT in Alphen aan den Rijn. Ik monitor of daarna verdere uitbreiding nodig is.

Maatregelen op gebied van wet- en regelgeving
Met de hierboven genoemde fysieke maatregelen beperken we het vervoer van gevaarlijke gedetineerden en zorgen we ook voor een veiliger berechting voor alle deelnemers aan het strafproces en hun omgeving.
Ik ben tot de conclusie gekomen dat daarnaast de mogelijkheden om de huidige wet- en regelgeving aan te passen in beeld moeten worden gebracht. Deze biedt onvoldoende ruimte en waarborgen om te voorkomen dat de georganiseerde criminaliteit kan doorgaan tijdens detentie en de rechtsgang. Alleen als we deze groep onder intensief toezicht plaatsen krijgen ze moeilijker toegang tot hun netwerk van boodschappers en loopjongens.

[5] Kamerstukken II, 2020/2021, 24587, nr. 791.
[6] Het gaat dan om risico's voor de veiligheid binnen een penitentiaire inrichting of in de samenleving. Hierbij valt te denken aan risico's op ontvluchting of bevrijding van buitenaf, liquidatie, voortgezet crimineel handelen vanuit detentie, radicalisering of andere inbreuken op cruciale veiligheidsbelangen, zoals ondermijning van het gezag.

Het gaat om aanpassingen bij het gevangeniswezen, de advocatuur en de rechtsgang. Voorstellen tot aanpassing van de huidige wet- en regelgeving zullen in afstemming met de relevante ketenpartners worden uitgewerkt.[7] Ook breng ik de operationele en financiële gevolgen hiervan in kaart. Op basis daarvan zal ik u in het voorjaar 2022 nader informeren over welke precieze maatregelen genomen kunnen worden.

Gevangeniswezen
We zien dat een groep gedetineerden tijdens detentie toch een weg vindt om te communiceren met hun criminele netwerk. Dat kan bijvoorbeeld via binnengesmokkelde telefoons of via loopjongens. Daarom komt er meer, strenger en langer toezicht, worden medewerkers intensiever getraind op weerbaarheid en wordt de informatiedeling verbeterd.

Intensivering toezicht
Gedetineerden worden in de EBI geplaatst bij actuele signalen van vluchtgevaar en/of bij een ernstige verdenking van voortgezet crimineel handelen. Gelet op de huidige dreiging vind ik deze plaatsingsgronden te smal. Ik pas de regelgeving aan zodat plaatsing in de EBI ook mogelijk wordt bij de dreiging die uitgaat van iemands rol en positie in een crimineel netwerk. De huidige capaciteit in Vught en de toekomstige capaciteit in Vlissingen bieden hiervoor voldoende plaats.

Een signaal van vluchtgevaar en de verdenking van voortgezet crimineel handelen zijn over het algemeen niet binnen zes maanden verdwenen. Dat geldt des te meer voor de positie die iemand heeft binnen een crimineel netwerk. Daarom ga ik het halfjaarlijkse toetsingsmoment verlengen naar minimaal één jaar. Ik onderzoek ook of het mogelijk is om gedetineerden gedurende hun hele voorlopige hechtenis, zonder tussentijds toetsingsmoment, in de EBI te kunnen plaatsen.

Er komt een 4-ogen principe voor al het ambtelijk bezoek aan gedetineerden in de EBI. Bezoek van bijvoorbeeld medewerkers van de gemeente of de reclassering zal alleen nog in duo's plaats kunnen gaan vinden. Hierdoor wordt het moeilijker voor gedetineerden om druk uit te oefenen op één medewerker. Ik verken nog of dit ook kan gelden voor zorgmedewerkers. Dat ligt gevoelig door de vertrouwelijke relatie tussen zorgverlener en patiënt.

In algemene zin is het een gedetineerde toegestaan om vanuit detentie een organisatie op te richten, zolang binnen de wettelijke kaders wordt gehandeld. Ook mogen gedetineerden financiële transacties doen. Ik vind het onwenselijk wanneer deze mogelijkheden gebruikt worden om criminele activiteiten voort te zetten. Ik wil dit aan banden gaan leggen danwel verbieden bij gedetineerden die in de EBI of AIT zitten.

Gedetineerden mogen in Nederland hun eigen kleding dragen. Deze kleding kan in en uit de gevangenis gebracht worden. Het komt voor dat gedetineerden dure

[7] Politie, openbaar ministerie, de Raad voor de Rechtspraak (Rvdr) en de Dienst Justitiële Inrichtingen.

merkkleding en/of accessoires de gevangenis invoeren waarna ze het 'doorgeven' aan medegedetineerden in ruil voor een handeling. Dit wil ik beperken.

Weerbaarheid en screening van medewerkers

Het aanscherpen van regels en regimes kan ertoe leiden dat de druk op de integriteit van de medewerkers vergroot wordt. Criminelen zien dit en spelen hierop in. Het is dus belangrijk om te investeren in de weerbaarheid en integriteit van medewerkers om te voorkomen dat zij in het web van de criminelen verstrikt raken en daardoor op hun werk of in hun privéomgeving in een benarde positie komen.

DJI gaat het als werkgever laagdrempelig maken om signalen van ondermijning te delen en bespreekbaar te maken, ook als de medewerker zelf onderdeel uitmaakt van dat signaal. Dit kan door de medewerker maximaal te ondersteunen in het bieden van een veilige werkomgeving. We zorgen voor weerbaarheidstrainingen en het beter afschermen van persoonsgegevens van de medewerkers, bijvoorbeeld door het anoniem kunnen schrijven van rapporten. Daarnaast biedt DJI ondersteuning bij het treffen van fysieke maatregelen bij dreiging tegen medewerkers, zoals het plaatsen van camera's en kogelwerend glas. Bij concrete en acute dreiging wordt samengewerkt met het stelsel Bewaken en Beveiligen onder regie van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV).

Medewerkers van justitiële inrichtingen zijn de ogen en oren van de gevangenis. Daarom zijn zij vanwege hun kennis, autorisaties en toegang tot (andere) gedetineerden interessant voor criminelen, zowel gedetineerd als niet gedetineerd. De integriteit van medewerkers van DJI moet dan ook buiten kijf staan. Op dit moment hoeven medewerkers alleen bij indiensttreding een VOG te overleggen. Hierbij kan alleen een justitieel verleden (veroordelingen) een weigeringsgrond zijn. Met de recent aangenomen wet VOG politiegegevens kan nog beter worden gescreend op integriteit, omdat naast veroordelingen ook aangiftes en meldingen die bij de politie zijn gedaan worden meegewogen.
Als de medewerker ná indiensttreding in aanraking komt met justitie moet DJI dit weten. De nieuwe CAO Rijk 2021 maakt het mogelijk dat alle medewerkers van DJI om de vier jaar een VOG moeten overleggen. Medewerkers die dit niet kunnen, worden geschorst. In aanvulling hierop wil ik een vorm van screening onderzoeken waarbij er continu wordt gekeken of medewerkers in aanraking komen met politie en justitie, zodat DJI snel kan interveniëren.

Ik ga samen met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderzoeken of medewerkers die een risicofunctie op een bijzondere locatie binnen DJI bekleden, zoals medewerkers bij de EBI, een zogeheten veiligheidsonderzoek kunnen krijgen.

Informatiedeling verbeteren

Om voortgezet crimineel handelen tegen te gaan, is goede informatie-uitwisseling in de strafrechtketen cruciaal. Iedere organisatie heeft informatie. Zaak is om die informatie bij elkaar te brengen zodat een goed beeld ontstaat op basis waarvan interventies worden gepleegd. Op dit moment vindt informatie-uitwisseling tussen politie, DJI en het OM plaats via het zogeheten Gedetineerden Recherche

Informatie Punt (GRIP). Het GRIP fungeert als centraal informatieknooppunt en verwerft inzicht in de achtergrond van gedetineerden met een vlucht- en maatschappelijk risico. Maar de mogelijkheden voor snelle en volledige informatiedeling tussen politie en DJI stuiten in de praktijk op de grenzen van de privacywetgeving. Dat betekent dat DJI niet altijd weet wat voor type gedetineerde zij binnen krijgt en welke maatregelen nodig zijn. Een ander voorbeeld is dat de politie bij het uitlezen van de PGP-telefoons bepaalde signalen die betrekking hebben op de situatie binnen een justitiële inrichting niet eenvoudig kan delen met de DJI. Hierop kan DJI dan geen gepaste maatregelen nemen, waardoor het crimineel handelen door kan gaan.

We gaan, uiteraard binnen de kaders van de Algemene verordening persoonsgegevens en de Richtlijn bescherming persoonsgegevens politie en justitie, deze informatiedeling verbeteren. Met politie en OM worden afspraken gemaakt dat bij de plaatsing van bijzondere gedetineerden de directeur altijd actief wordt geïnformeerd, zodat zij het juiste toezicht op deze gedetineerde kunnen organiseren.

Een goed en actueel ondermijningsbeeld van penitentiaire inrichtingen, waarin alle signalen en fenomenen die zich bij de PI's voordoen zijn samengebracht, kan bijdragen aan het voorkomen en aanpakken van ongewenste situaties. Door het hebben van een goed ondermijningsbeeld, wordt het inzichtelijk waar zwakke plekken en rotte appels zitten. Ik onderzoek de mogelijkheden om te komen tot een dergelijk ondermijningsbeeld. Hiervoor is het nodig om informatie van buiten de PI's te betrekken. Daarvoor treed ik in overleg met de Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC). Het RIEC heeft ervaring met deze ondermijningsbeelden. Zij doen onderzoek naar signalen en fenomenen van criminele activiteiten binnen een bepaald geografisch gebied. Convenantpartners van het RIEC zijn onder gemeenten, provincies, politie, Belastingdienst en de Koninklijke Marechaussee.

Advocatuur
De aanhouding van de advocaat in de EBI is een signaal dat ook advocaten betrokken kunnen raken bij ondermijnende activiteiten. Verreweg de meeste advocaten doen hun werk goed en integer. Ik merk dat deze aanhouding ook zijn weerslag heeft op de beroepsgroep zelf. Als advocaten betrokken raken bij ondermijnende activiteiten moet dat hard worden aangepakt. Tegelijkertijd moeten we voorkomen dat advocaten bewust of onbewust in de verleiding zouden kunnen komen mee te werken met ondermijnende activiteiten. We zien dat het soms zou kunnen knellen. Advocaten worden onder druk gezet om mee te werken, eerst wellicht door iets onschuldigs te doen, maar vervolgens worden ze het criminele circuit ingezogen.

Het is aan de advocaat om alert te zijn op het risico dat de opdracht die hij krijgt niet wordt gebruikt voor de voorbereiding, ondersteuning of afscherming van onwettige activiteiten. De advocaat heeft daarbij een onderzoekplicht en moet bij gerede twijfel een onderzoek instellen naar de gevraagde dienstverlening. Daarbij geldt dat de advocaat die dienstverlening ook moet stoppen, indien hij na onderzoek nog steeds onvoldoende inzicht heeft verkregen of in die gevallen

waarin na onderzoek nog steeds aanwijzingen bestaan dat de gevraagde dienst strekt tot voorbereiding, ondersteuning of afscherming van onwettige activiteiten.

Bij overtredingen van het bepaalde bij of krachtens de Advocatenwet en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) door advocaten is het primair aan de toezichthouder (de lokale deken) om daar tegen op te treden. Bij concrete verdenkingen van betrokkenheid van advocaten bij criminele handelingen is het aan het OM een onderzoek te starten en indien opportuun te vervolgen. In de preventieve sfeer wil ik aanvullende maatregelen nemen om de weerbaarheid van advocaten verder te vergroten en daarmee de integriteit van de beroepsgroep verder te beschermen.

Gelet op de onafhankelijke positie van de advocaat tegenover de staat moet juist daarbij het precaire evenwicht tussen de waarborgen van onze rechtsstaat en de aanpak van ondermijning niet uit het oog worden verloren. Tegelijkertijd is het wel nodig dat ook met betrekking tot de advocatuur maatregelen worden genomen.

<u>Versterking toezicht advocatuur</u>
Het toezicht op de advocatuur wordt versterkt. Op dit moment oefent de lokale deken dit toezicht uit. In de toekomst komt er een landelijke toezichthouder die eindverantwoordelijk wordt voor het toezicht op alle advocaten in Nederland. De aanhouding van de advocaat is voor mij mede reden om na te denken over het meer op afstand van de deken organiseren van het toezicht. Ik denk daarbij aan een dagelijks bestuur binnen de landelijke toezichthouder die de bevoegdheid krijgt om onderzoeken te starten en bestuursrechtelijk en tuchtrechtelijk te handhandhaven. Een andere optie is om andere advocaten dan de deken de rol van landelijke toezichthouder te laten uitvoeren.

De landelijke toezichthouder speelt een belangrijke rol bij de aanpak van ondermijning in relatie tot de advocatuur door kennis en expertise op het gebied te bundelen, voorlichting te geven en actief op te treden als er aanwijzingen zijn dat advocaten mogelijk betrokken zijn bij ondermijning. Belangrijk daarbij is dat de toezichthouder op advocaten en de opsporingsinstanties, met behoud van ieders rol en verantwoordelijk, intensiever met elkaar samenwerken als het gaat om de aanpak van mogelijke betrokkenheid van advocaten bij ondermijning. Daarbij geldt ook dat opsporingsinstanties signalen die zij hebben over mogelijke betrokkenheid van advocaten bij ondermijnende activiteiten, delen zodra het opsporingsbelang dit toelaat.

<u>4-ogen principe bij bezoek aan gedetineerden</u>
Om de druk op individuele advocaten te verminderen overweeg ik, net als bij ambtelijk bezoek aan gedetineerden, het advocatenbezoek aan gedetineerden in de EBI alleen nog in duo’s te laten plaatsvinden. Dit kunnen alleen advocaten zijn die een cliëntrelatie hebben met de gedetineerde, om zo de vertrouwelijkheid van de gesprekken te waarborgen. Door te werken in duo’s wordt het lastiger voor gedetineerden om druk uit te oefenen en advocaten zo te bewegen mee te werken met voortgezet crimineel handelen vanuit detentie. Bovendien wordt het ook eenvoudiger om eventuele dilemma’s met elkaar te bespreken en zo nodig de deken daarbij te betrekken. Bij het werken in duo’s spelen diverse

uitvoeringsvragen, bijvoorbeeld de financiering van de tweede advocaat en de vraag of het de advocaat van eenzelfde kantoor mag zijn. Hierover ben ik in gesprek met de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA).

Screening en kwaliteitseisen
In verband met de hoge mate van integriteit die van een advocaat wordt verwacht geldt nu al dat bij beëdiging een VOG moet worden overlegd. Hierbij geldt een specifiek screeningsprofiel met een terugkijktermijn van 10 jaar. Ik onderzoek de mogelijkheid om die VOG niet alleen bij beëdiging te vragen, maar periodiek, bijvoorbeeld eens in de 5 of 10 jaar. Verder ga ik in gesprek met de NOvA over het stellen van extra kwaliteitseisen voor advocaten die gedetineerden bijstaan die op de zogeheten GVM-lijst staan. Een vorm van screening kan hiervan ook onderdeel zijn. Bij extra kwaliteitseisen denk ik aan eisen met betrekking tot kennis, ervaring en integriteit waar advocaten aan moeten voldoen. Advocaten die dan aan die kwaliteitseisen voldoen kunnen zich dan als zodanig bij de NOvA registreren en alleen die advocaten zouden dan toegang krijgen tot gedetineerden in de EBI.

Kernwaarden
Onafhankelijkheid, partijdigheid, deskundigheid, integriteit en vertrouwelijkheid zijn de vijf kernwaarden van de advocaat. Deze kernwaarden vormen de basis van het bijzondere karakter het beroep van de advocaat. Zo is onafhankelijkheid een noodzakelijke voorwaarde voor een behoorlijke uitoefening van het beroep. De advocaat behoort onafhankelijk te zijn ten opzichte zijn cliënt, de overheid, de rechter en anderen, maar ook tegenover de zaak die hij behandelt. Die zaak moet de advocaat benaderen met voldoende afstand en persoonlijke belangen van de advocaat mogen daarbij geen rol spelen. Ook de schijn dat dat het geval zou kunnen zijn moet, zo mogelijk, vermeden worden. Gelet op deze wettelijke kernwaarde vind ik het dan ook moeilijk verdedigbaar dat advocaten cliënten bijstaan met wie zij een nauwe persoonlijke band of een familieband hebben, omdat dan al snel persoonlijke belangen een rol kunnen gaan spelen. Op grond van de huidige Gedragsregels is het niet verboden om familieleden bij te staan of personen met wie de advocaat een nauwe persoonlijke band heeft. Voorwaarde voor die bijstand is wel dat de onafhankelijkheid in de uitoefening van het beroep niet in gevaar komt. De afweging of bijstand kan worden verleend is in beginsel aan de advocaat, waarbij dit achteraf getoetst kan worden. De aanhouding van de neef van R.T. die tevens zijn advocaat is, laat mijns inziens zien dat die afweging hier niet goed is gegaan. Ik roep de NOvA dan ook op om binnen de beroepsgroep het gesprek aan te gaan over de onafhankelijkheid in relatie tot het bijstaan van familieleden en personen met wie de advocaat een nauwe persoonlijke band heeft en indien nodig eerder in te grijpen.

Vertrouwelijkheid is een andere kernwaarde. De vertrouwelijkheid van de communicatie tussen cliënten en hun advocaat is een grondbeginsel dat we moeten respecteren. Er gelden terecht zware waarborgen als daar inbreuk op wordt gemaakt. Tegelijkertijd zien we ook dat advocaten soms bij communicatie met cliënten gebruik maken van een PGP-telefoon. Hoewel dit in het algemeen niet verboden is, rijst wel de vraag waarom dat gebeurt en vooral ook waarom in een dergelijk geval niet gebruik wordt gemaakt van de eigen geheimhoudertelefoon. Hierover ga ik in gesprek met de NOvA. In zijn

algemeenheid vind ik dat vanuit de NOvA daarbij normerender moet worden opgetreden richting de eigen beroepsgroep. Het is namelijk in het belang van de advocatuur zelf dat de kernwaarden boven alle twijfel verheven zijn.

Betalingen aan advocaten

In het kader van een behoorlijke rechtspleging moet iedereen zich kunnen laten bijstaan door een advocaat. Tegelijkertijd moeten we proberen te voorkomen dat advocaten worden betaald met gelden die afkomstig zijn uit criminaliteit, omdat het ontvangen van geld waarvan je weet dat het afkomstig is uit criminaliteit in beginsel een strafbaar feit kan opleveren. Bij het nemen van eventuele maatregelen op dit terrein is het noodzakelijk de juiste balans te bewaken tussen de waarborgen van onze rechtsstaat en de aanpak van ondermijning.

Nu al is het zo dat in veel strafzaken, zeker daar waar het gaat om een ambtshalve toevoeging, de advocaat wordt betaald vanuit het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand. De advocaat moet de cliënt altijd wijzen op de mogelijkheid van een toevoeging, maar de cliënt mag er vanaf zien. In dat geval wordt de advocaat betaald door de cliënt.

Het spanningsveld tussen het recht op rechtsbijstand en de strafrechtelijke norm inzake heling en witwassen is van alle tijden. Het algemeen belang van een behoorlijke rechtspleging brengt mee dat een advocaat in beginsel bijstand moet kunnen verlenen zonder vrees voor vervolging wegens heling. Belangrijke voorwaarde bij dat uitgangspunt is dat er geen sprake mag zijn van een overmatige honorering waardoor de advocaat mee zou delen in criminele gelden. Gelet op de recente ontwikkelingen op het terrein van het tegengaan van ondermijning ga ik in gesprek met de NOvA en met het OM over het hiervoor geschetste dilemma en mogelijke aanvullende waarborgen om met dit dilemma om te gaan.

Bij die gesprekken wil ik ook de optie bespreken om het in beginsel niet meer mogelijk te maken een ambtshalve toevoeging te weigeren. Achteraf kan dan nog wel, zoals nu ook al kan, door de Raad voor Rechtsbijstand getoetst worden of de toevoeging gelet op de draagkracht van de veroordeelde terecht is afgegeven of dat de veroordeelde de toevoeging moet terug betalen. Het niet meer kunnen weigeren van een ambtshalve toevoeging betekent een inperking van de vrije advocaatkeuze. Of deze inperking uiteindelijk te rechtvaardigen is in het licht van het te bereiken doel, neem ik mee bij de verdere uitwerking. Een andere optie die ik wil bespreken is dat de advocaat die het vermoeden heeft dat het geld dat hij ontvangt voor zijn dienstverlening een criminele herkomst heeft dit eerst met de deken bespreekt. De deken kan dan op voorhand toetsen dat er geen sprake lijkt te zijn van overmatige honorering, bijvoorbeeld door een veel hoger uurtarief te vragen.

Met betrekking tot contante betalingen geldt nu al dat advocaten dit in beginsel niet mogen aannemen waarop wel uitzonderingen mogelijk zijn. Bovendien geldt dat bij een contante betaling van meer dan € 5.000 in een zaak eerst overleg met de deken moet plaatsvinden. Ik bespreek met de NOvA of de grens kan worden verlaagd of helemaal afgeschaft.

Ook in de advocatuur is er aandacht voor het verrichten en ontvangen van betalingen. De NOvA is recent een taskforce bescherming tegen ondermijning gestart en ik verwacht dat daar ook gekeken gaat worden naar mogelijke kwetsbaarheden bij betalingen aan advocaten. Daarnaast voeren de dekens, in samenwerking met de unit Financieel Toezicht Advocatuur, in 2021 een themaonderzoek uit naar de naleving van wet- en regelgeving inzake Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de Verordening op de advocatuur door strafrechtkantoren. Hierbij wordt gekeken naar contante betalingen (inclusief de administratieve verwerking daarvan) en financiële bewegingen op de derdengeldenrekening.[8] De resultaten van dit onderzoek verschijnen naar verwachting in de eerste helft van 2022.

Rechtsgang
Het werkbezoek aan Italië heeft inzicht gegeven in de wijze waarop daar wordt omgegaan met opsporing, vervolging, berechting en detentie van personen die verdacht worden van deelname aan ´maffia-achtige georganiseerde misdaad´. Verdenking van of veroordeling voor een dergelijk delict en de plaatsing in een specifiek detentieregime, kan doorwerken in verschillende onderdelen van het Italiaanse strafrechtsysteem. Onderdeel daarvan is dat er in beginsel geen vervoer meer plaats vindt van gedetineerden waarbij het vervoer als zodanig een bedreiging is van de openbare orde en veiligheid. Voor de langere termijn wil ik onderzoeken welke onderdelen van de Italiaanse aanpak ook in Nederland toepassing kunnen vinden.

Op korte termijn wordt het vervoer van gedetineerden met ernstige veiligheidsrisico's teruggedrongen door te investeren in extra digitale voorzieningen zoals videoconferentie, zodat de rechter kan bepalen dat niet alle verdachten fysiek in de zittingszaal aanwezig zijn, maar ze wel op een goede manier worden gehoord. Dit moet het vervoer van gedetineerden met ernstige veiligheidsrisico´s en de daarmee gepaard gaande – en in mijn ogen niet langer acceptabele - risico's voor de openbare orde en veiligheid fors verminderen.

Daarbij zal ervoor worden gezorgd dat noodzakelijke randvoorwaarden in orde zijn, zoals de mogelijkheid van vertrouwelijk overleg met de raadsman en de kwaliteit en ruimtelijke opstelling van de videoverbinding.

Dit vergt in de eerste plaats aanpassing van het Besluit videoconferentie. Daarin zal expliciet tot uitdrukking worden gebracht dat de rechter, ook zonder instemming van de verdachte of diens raadsman, kan beslissen om videoconferentie te gebruiken bij ernstige veiligheidsrisico's tijdens het vervoer van en naar de zitting.

De Rechtspraak heeft toegezegd met een intern advies te komen hoe om te gaan met gebruik van videoconferentie bij gedetineerden met een buitengewoon veiligheidsrisico.

[8] Jaarplan dekenberaad 2021, p. 16, zie: https://www.advocatenorde.nl/over-de-nova/samenwerking/dekenberaad.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid

Datum
22 november 2021

Ons kenmerk

De wijziging van het Besluit videoconferentie zal op korte termijn ter hand worden genomen en, in afstemming met de Raad voor de rechtspraak, het Openbaar Ministerie en de NOvA in procedure worden gebracht.

Financiële paragraaf
De in deze brief genoemde maatregelen met betrekking tot de AIT en de genoemde maatregelen met betrekking tot de PI Vught, zoals de videowall, RC-ruimte en de ontsluitingsweg en de daarmee samenhangende uitgaven zijn gedekt binnen de begroting van JenV. Zoals gezegd worden voor de overige maatregelen, waaronder de aanpassingen van wet- en regelgeving, allereerst de operationele en financiële gevolgen in kaart gebracht. Op basis daarvan zal ik u in het voorjaar 2022 nader informeren over welke maatregelen genomen kunnen worden.

Tot slot
Binnen onze rechtsstaat moeten mensen zich veilig en beschermd weten. De buitencategorie criminelen waar we op dit moment mee te maken hebben, maakt daar ernstige inbreuk op. We weten dat vervoer grote risico's met zich meebrengt en dus verminderen we dat als het even kan door meer gebruik te gaan maken van videozittingen en justitiële inrichtingen te bouwen waar berechting en verblijf samen gaan. Ook maken we het toezicht strenger en zorgen we dat het personeel sterk staat.

Ik besef dat we er dan nog niet zijn. We zullen alert moeten blijven en steeds nieuwe maatregelen moeten nemen om geharde criminelen een stap voor te blijven, ook in de gevangenis. Daarnaast is er een meer ethische discussie nodig over hoe streng we willen zijn en waar in ons humane land de grens ligt. Deze brief en de aankondigde maatregelen zie ik als een wezenlijke stap in de versterking van de gezamenlijke aanpak van de ketenpartners die zijn betrokken bij de berechting en detentie van verdachten van georganiseerde criminaliteit. Ik zal u over de voortgang in het voorjaar van 2022 informeren.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

RAPPORT

Verkenning vervoersbewegingen en zittingsruimte PI Vught

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Den Haag, 17 november 2021

Inhoudsopgave

Inleiding 4
1. Vught 5
1.1 Reconstructie N65 6
1.2 Programma Hoogfrequent Spoor 6
2. Omgeving van de PI Vught 6
2.1 Verkeersveiligheid 7
2.2 Bereikbaarheid en bedrijfsveiligheid en -zekerheid 7
2.3 Opgaven: 2e ontsluitingsweg en nieuwe entree 7
3. De PI Vught 9
3.1 Extra Beveiligde Inrichting (EBI) 9
4. Gedetineerden met een vlucht- en/of maatschappelijk risico en hun vervoer 9
4.1 Vervoer van gedetineerden 10
5. BOT-transporten van en naar Vught 11
5.1 Aantal BOT-vervoer verplaatsingen 2018-2021 11
5.2 Kosten BOT-vervoer van en naar Vught 13
6. Analyse 13
6.1 Infrastructurele projecten Vught 13
6.2 Toename GVM gedetineerden in Vught 14
6.3 Toename BOT transporten 14
6.4 Toename overlast en risico's BOT transporten 14
6.5 Toename Hoogbeveiligde zittingen 14
7. Oplossingsrichtingen 15
7.1 Lange termijn (na 2027) 15
7.2 Korte termijn 15
7.2.1 Leg een (tijdelijke) tweede ontsluitingsweg aan 15
7.2.2 Plaats preventief gehechte gedetineerden zoveel mogelijk elders 17
7.2.3 Plan zittingen zoveel mogelijk meerdaags en laat gedetineerden elders overnachten 18
7.2.4 Laat (GVM-)gedetineerden zoveel mogelijk online deelnemen aan hun zitting 19
7.2.5 Bouw een tijdelijke zittingslocatie met een tijdelijke ontsluitingsweg in/bij de PI Vught 20
8. Conclusie 24
8.1 Aanpak 24
8.2 Oplossingsrichtingen 25
Bijlage 1: overzicht regimes 27
Bijlage 2: planning risicovolle zaken 28
Bijlage 3: gebruik videoconferentie 29
Bijlage 4: Zuidwestelijke tweede Ontsluitingsweg 30

Bijlage 5: Tijdelijke zittingslocatie aan de Noordwestzijde met tijdelijke noordelijke ontsluitingsweg 31

Inleiding

Op 7 september 2020 heeft de Minister voor Rechtsbescherming gesproken met de burgemeester van Vught naar aanleiding van diens oproep om de door de voorzitter van de Raad voor de rechtspraak gewenste uitbreiding van de capaciteit van extra beveiligde zittingslocaties in Vught te realiseren. Tijdens dit gesprek is afgesproken om gezamenlijk naar de problematiek bij de Penitentiaire Inrichting Vught (hierna: PI Vught) te kijken. Hiertoe is een werkgroep ingesteld om de impact van de vervoersbewegingen van de Dienst Vervoer & Ondersteuning (hierna: DV&O) van en naar de PI Vught te verkennen. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het ministerie van Justitie en Veiligheid, de Raad voor de rechtspraak en het Openbaar Ministerie.[1]

Op 10 december 2020 hebben de Kamerleden Van Toorenburg en Van Nispen een motie ingediend waar in het dictum de regering wordt verzocht om 'serieus te bezien of naast de initiatieven die in Vlissingen worden ontwikkeld, in de PI Vught zittingsruimte kan worden ingericht zodat (onderdelen van) strafzaken in de toekomst ook in de PI Vught kunnen worden afgehandeld'.[2] In de overwegingen van de motie staat dat er een stijgende behoefte is aan zowel capaciteit voor beveiligd vervoer als extra beveiligde zittingscapaciteit, dat beveiligd vervoer kostbaar is, risico's met zich meebrengt en regelmatig tot onveilige situaties leidt in Vught, dat de toegankelijkheid van de PI Vught onder druk staat in verband met aanstaande wegwerkzaamheden (N65) en werkzaamheden aan het spoor en dat de PI Vught toch al bouwactiviteiten gepland heeft en ruimte over heeft. De motie is aangenomen. De motie wordt uitgevoerd door het onderzoek naar het inrichten van een zittingsruimte in/bij de PI Vught als een van de oplossingsrichtingen te betrekken bij de verkenning naar de vervoersbewegingen.

Centraal in deze verkenning staan de vragen:
1. Op welke wijzen kan het vervoer van gedetineerden met een hoog risicoprofiel van en naar de PI Vught en de daarmee gepaard gaande risico's en overlast worden beperkt?
2. Kan de bouw van een (tijdelijke) zittingsruimte in Vught bijdragen aan de beperkingen van deze vervoersbewegingen?
3. Is de bouw van een (tijdelijke) zittingsruimte in Vught noodzakelijk om het BOT-vervoer afdoende te beperken?

De werkgroep heeft voor de beantwoording van de vragen een onderscheid gemaakt tussen oplossingsrichtingen voor die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd en oplossingen waarvoor een langere termijn is benodigd.

Op 9 juli 2021 heeft de directeur-generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving een zienswijze op het conceptrapport gevraagd aan het Openbaar Ministerie, de Raad voor de rechtspraak, de Dienst Justitiële Inrichtingen en de burgemeester van Vught. Mede naar aanleiding van de zienswijze van DJI is op 7 september 2021 tevens de zienswijze gevraagd van de Inspectie JenV. Deze zienswijzen zijn als bijlage bij het rapport gevoegd.

[1] Deelnemende onderdelen: DGRR, DGSenB, DHF, DJI, DV&O.
[2] Kamerstukken II 2021/21, 24587 nr. 791.

Voorts is relevant dat de Commissie Hoogbeveiligde Zittingslocatie ten noorden van de grote rivieren op 28 juni 2021 haar advies heeft aangeboden aan de Raad voor de rechtspraak en de minister voor Rechtsbescherming. De commissie adviseert, gegeven de opdracht aan de commissie en de door haar vastgestelde uitgangspunten en voorhanden locaties, het Rijksvastgoedbedrijf opdracht te geven de bouw van een hoog beveiligde zittingslocatie ten noorden van de grote rivieren op de locatie Lelystad projectmatig nader te onderzoeken. Daarbij geven de mogelijkheden voor het beheersbaar maken van de veiligheidsrisico's in combinatie met de mogelijkheden in de penitentiaire inrichting Lelystad cellen voor tijdelijke overnachting van EBI/GVM-hoog gedetineerden te realiseren, de doorslag. Ook de omstandigheid dat de betreffende grond voor de bouw van een HBZ reeds in eigendom is van het RVB, speelt daarin mee. De minister voor Rechtsbescherming heeft 8 juli 2021 het advies van de commissie naar de Tweede Kamer gestuurd. Op dit moment worden de financiële, organisatorische, beheersmatige en andere relevante aspecten nader uitgediept in voorbereiding op de besluitvorming.

Het OM en de burgemeester van Vught hebben gevraagd om een bredere analyse van de maatschappelijke en veiligheidsrisico's en de ondermijningsproblematiek. Dat valt buiten het bestek van de taakopdracht van de werkgroep. In debrief aan de Tweede Kamer waarbij dit eindrapport zal worden gevoegd wordt hier nader op ingegaan. Hetzelfde geldt voor de onderlinge verhouding met het traject voor een hoogbeveiligde zittingslocatie ten noorden van de grote rivieren.

De werkgroep merkt voorts op dat bij de verkenning de informatie is betrokken die op dat moment beschikbaar was. De werkgroep heeft zich ingespannen om zo actueel mogelijke informatie te verkrijgen. De werkgroep heeft een kwalitatieve analyse gemaakt en deze op basis van de beschikbare gegevens van kwantitatieve onderbouwing voorzien door middel van aannames en schattingen.

Leeswijzer
Het rapport leest 'van buiten naar binnen': In paragraaf 1 wordt een beschrijving van Vught gegeven en de infrastructurele projecten waar Vught de komende jaren mee te maken krijgt. In paragraaf 2 wordt ingezoomd op de omgeving van de PI Vught, waarna paragraaf 3 ingaat op de PI zelf en de doelgroepen die er verblijven.
Paragraaf 4 gaat vervolgens in op het vervoer van gedetineerden die een hoger dan normaal risicoprofiel hebben. Paragraaf 5 beschrijft de 'buitencategorie' van dit type vervoer zijnde de zogeheten BOT Transporten. Paragraaf 6 analyseert vervolgens het probleem, waarna paragraaf 7 ingaat op de oplossingsrichtingen voor de korte en lange termijn. De conclusie volgt in paragraaf 8.

1. Vught

Vught telt ongeveer 33.000 inwoners en ligt in het hart van de Brabantse Meierij. De gemeente bestaat uit de kernen Vught, Cromvoirt en Helvoirt en is vooral bekend vanwege de aanwezige zorginstellingen, maar huisvest ook twee kazernes, de verkeerspolitie Oost-Brabant, het nationaal Monument Kamp Vught en de PI Vught. Vught is gelegen aan de snelwegen A2 en N65 en aan de spoorlijnen 's-Hertogenbosch-

Tilburg en ’s-Hertogenbosch-Eindhoven. De komende jaren (2022-2030) worden in en rond Vught grootschalige werkzaamheden uitgevoerd aan spoor en weg.

1.1 Reconstructie N65

Naar verwachting start de Provincie Noord-Brabant in september 2022 met de reconstructiewerkzaamheden van de Rijksweg N65 tussen ’s-Hertogenbosch en Tilburg. Tussen Vught en Haaren wordt de rijksweg geheel opnieuw en voor een groot deel verdiept aangelegd. Deze werkzaamheden duren ongeveer vier jaar. Tijdens deze reconstructie verandert de 4-baansweg in een 2-baansweg en worden diverse afritten van en naar de N65 afgesloten.

1.2 Programma Hoogfrequent Spoor

Het spoorwegennet wordt geschikt gemaakt voor de huidige en toekomstige vraag van vervoerders en reizigers. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat realiseert dit de komende jaren samen met ProRail middels het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS). Onderdeel van het PHS is het traject Meteren-Boxtel, waar meer reizigers- en goederentreinen gaan rijden. Vught ligt op dit traject. Daarom wordt in Vught de komende jaren:

- Een vierde spoorlijn aangelegd;
- Een verdiepte ligging van de spoorlijn gerealiseerd;
- Een vrije kruising gerealiseerd voor treinen tussen ‘s-Hertogenbosch - Tilburg en treinen tussen ’s-Hertogenbosch – Eindhoven.

Deze werkzaamheden duren naar verwachting acht jaar en starten in Q1 2022 en overlappen dus met de werkzaamheden aan de N65.
Naast de hierboven genoemde twee grote rijksinfraprojecten zijn er twee locale projecten. Gezamenlijk gaan deze projecten de bereikbaarheid van de gemeente Vught, en daarmee de PI Vught, de komende jaren beïnvloeden.

2. Omgeving van de PI Vught

In november 2020 heeft het Rijksvastgoedbedrijf een gebiedsstructuurvisie “Rijksontwikkeling omgeving Lunettenlaan Vught” opgeleverd aan de gemeente en provincie. Hieronder volgt een samenvatting van de visie die betrekking heeft op de PI Vught, de problemen met betrekking tot verkeersveiligheid en bereikbaarheid en bedrijfsveiligheid en de maatschappelijke opgaven om die te verbeteren.
De PI Vught is gelegen aan de Lunettenlaan. Deze weg is tijdens WOII aangelegd als toegangsweg naar 'Kamp Vught'. De laan is de hoofdontsluiting en enige ontsluiting voor alle aanliggende partijen en terreinen in het gebied. Deze ontsluitingsweg sluit alleen aan de zuidzijde aan op het regionale wegennet. Aan de noordzijde eindigt de Lunettenlaan in het gebied. Aan weerszijden van de Lunettenlaan liggen Defensiekazernes, oefenterreinen en andere (rijks)objecten. Ten noorden van de Van Brederodekazerne ligt, in de structuur van het voormalig Kamp, een woongebied waar na de 2e wereldoorlog vooral een Molukse gemeenschap is gevestigd. Tussen het woonoord en het afwateringskanaal 's-Hertogenbosch-Drongelen, ligt de Penitentiaire Inrichting Vught (PI), met een extra beveiligde inrichting (EBI). Aan de noordzijde ligt naast de PI het bezoekerscentrum van het Nationaal Monument Kamp Vught (NMKV). Het museum trekt jaarlijks ongeveer 100.000 bezoekers. Halverwege de laan staat nog Barak 1B als bezoeklocatie van het NMKV en is tot slot het Geniemuseum gevestigd.

2.1 Verkeersveiligheid

Rondom de Lunettenlaan spelen diverse ontsluitings-en veiligheidsproblemen gerelateerd aan verkeer. Deze problemen zijn divers en terug te herleiden tot aspecten als: veel verschillende gebruikers, hoge intensiteiten, grote verschillen in snelheid, massa en richting van het verkeer, de inrichting van de weg, zoekverkeer en piekmomenten.
Op de laan ontmoeten de schoolklassen die lopend het NMKV en Barak 1B bezoeken de zwaarbeveiligde gevangenentransporten die met optische en geluidssignalen (O&G) rijden en komen wandelende recreanten en bewoners van het woonoord de bevoorradingsvrachtauto's, touringcars en defensievoertuigen tegen. Daar tussendoor zoeken toeristische fietsers een veilige weg naar onder andere de IJzeren Man of 's-Hertogenbosch. De hoge intensiteiten van motorvoertuigen (gem. 1.800 mvt/werkdag ter hoogte van de PI/NMKV tot ruim 3.250 mvt/werkdag bij de aansluiting op de Boslaan) vergroten de verkeersonveiligheid.

2.2 Bereikbaarheid en bedrijfsveiligheid en -zekerheid

Doordat de Lunettenlaan slechts aan één zijde aansluit op het regionale wegennet en alle partijen afhankelijk zijn van deze ontsluiting is dit een zeer zwakke schakel in de bereikbaarheid en bedrijfszekerheid. Dit is vooral voor de PI en Defensie ook vanuit veiligheidsoogpunt een onwenselijke situatie.

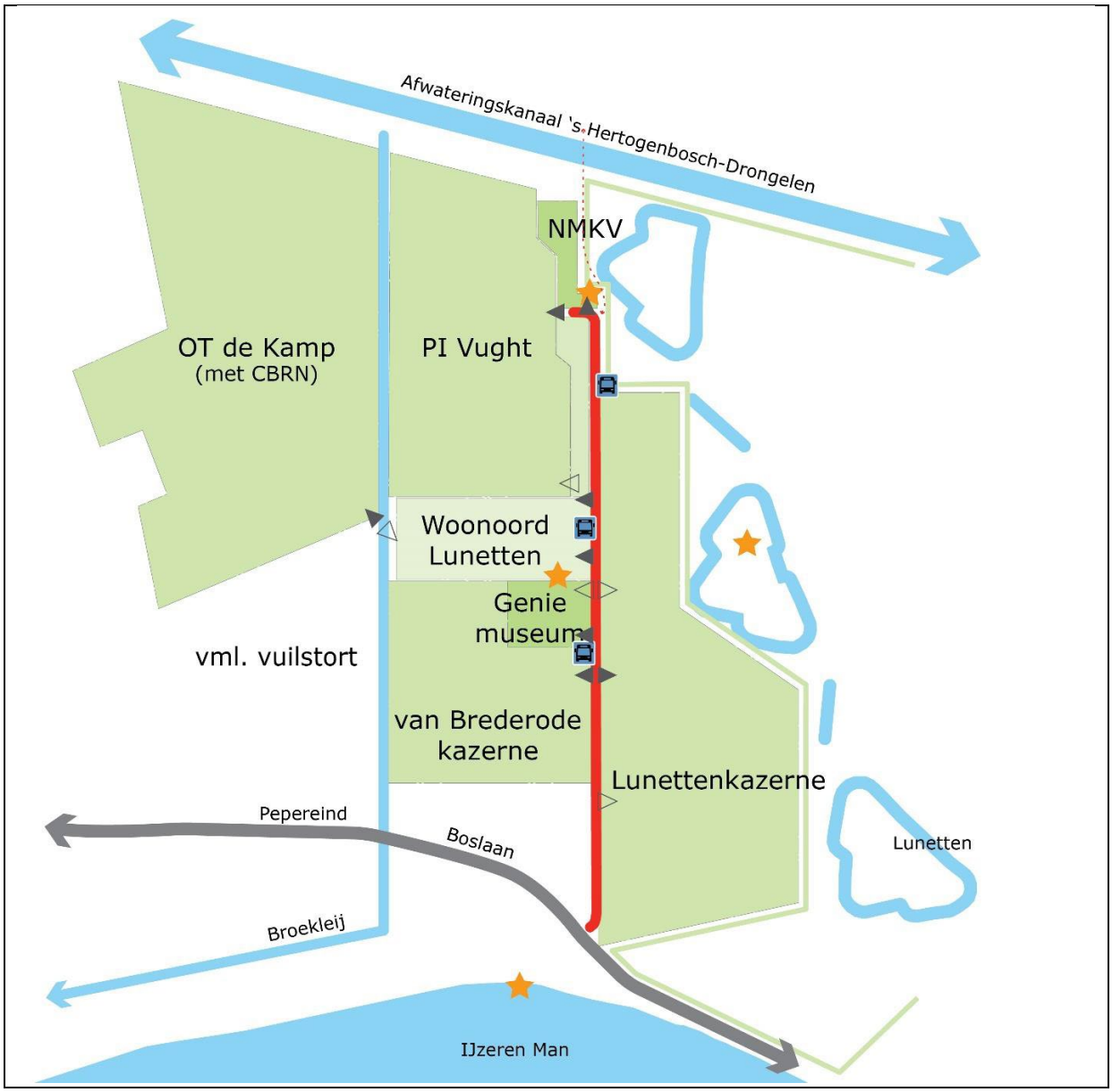
2.3 Opgaven: 2e ontsluitingsweg en nieuwe entree

Het is al tientallen jaren de wens van alle betrokken partijen (gemeente, Defensie, DJI, NMKV, bewoners, buurtbus) dat de verkeersveiligheid van de Lunettenlaan verbeterd wordt. Voor een goede verkeersveiligheid is een herinrichting nodig.
De verkeersveiligheid op de Lunettenlaan en het verbeteren van de bereikbaarheid van de PI aan de zuidwestzijde nabij het oefenterrein de Kamp en het NTC CBRN zijn de reden dat al jaren wordt gezocht naar een mogelijkheid om een 2e ontsluitingsweg te realiseren. Realisatie hiervan is echter moeilijk. Dit komt door:

- De historische achtergrond van de hele omgeving van de PI Vught en beperkte ruimte;
- De vele en vooral diverse gebruikers van de Lunettenlaan;
- De eigendomsverhoudingen van de weg (de Lunettenlaan is eigendom van het Rijk maar in beheer van Defensie);
- De Natura 2000 gebieden in de omgeving van de PI Vught.

In aansluiting op de gebiedsstructuurvisie "Rijksontwikkeling omgeving Lunettenlaan Vught" wordt momenteel onder leiding van het Rijksvastgoedbedrijf en Rijksbouwmeester een gebiedsvisie ontwikkeld in samenwerking met de diverse partijen zoals de PI, Defensie, NMKV, de Molukse gemeenschap, gemeente en provincie waarin de diverse ontwikkelingen rond de Lunettenlaan in samenhang worden gepresenteerd. De 2e ontsluitingsweg heeft daarin een belangrijke plaats. De gebiedsvisie wordt naar verwachting in eind 2021/begin 2022 opgeleverd. Oogmerk is om op basis van de vastgestelde gebiedsvisie tot uitvoering over te gaan van de onderliggende deelprojecten, met prioriteit voor de 2e ontsluitingsweg.
Met een tweede ontsluitingsweg en door het scheiden van de verkeersstromen verbetert de verkeersveiligheid op de Lunettenlaan. Ook het risico voor de zwaarbeveiligde DJI-transporten wordt hierdoor kleiner. Een tweede ontsluitingsweg ontlast de kernen van Vught en Helvoirt.

Om de veiligheid en het functioneren van de PI te waarborgen is het tevens noodzakelijk dat er een nieuwe entree voor de PI wordt gerealiseerd. Onderzoek door de Inspectie van Justitie en Veiligheid in 2016 heeft bevestigd dat de huidige entree niet langer berekend is op de eisen van de huidige en toekomstige bedrijfsvoering van de PI en een veilig en goed functioneren van het primaire proces. [3] De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd door de toenmalige Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. Daarom wordt er sinds 2017 onderzocht hoe de entree het beste vervangen kan worden. De huidige locatie zorgt voor grote parkeer- en verkeersproblemen. De ontwikkeling richt zich daarom op een nieuwe toegang in de zuidwest hoek van de PI. Voor de huidige functies op deze locatie zal vervangende nieuwbouw worden gerealiseerd. De aanleg van de 2e ontsluitingsweg is hier onlosmakelijk mee verbonden. Daarmee hoeven de vervoersbewegingen van gedetineerden en BOT-transporten niet langer over de druk bezette en onveilige Lunettenlaan plaats te vinden.

3 https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j4nvgs5kjg27kof_j9vvij5epmj1ey0/vk1tos9ekl0j/f=/blg688664.pdf.

Afbeelding 1: Overzicht PI Vught en omgeving

3. De PI Vught

De Dienst Justitiële Inrichtingen (hierna: DJI) is een uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en voert namens de Minister straffen en vrijheidsbenemende maatregelen uit die door de rechter zijn opgelegd. DJI is verantwoordelijk voor de dagelijkse verzorging van gedetineerden en werkt op vele manieren met hen samen aan de voorbereiding op terugkeer in de maatschappij. Met 38 locaties verspreid over het land en een personeelsbestand van ruim 15.000 medewerkers is DJI een van de grootste overheidsorganisaties van Nederland. Jaarlijks stromen ruim 37.000 nieuwe justitiabelen in.

De PI Vught is met 765 plaatsen en 1200 personeelsleden één van de grootste penitentiaire inrichtingen van Nederland. In de PI Vught worden in totaal negen regimes uitgevoerd. Deze regimes variëren van een 'reguliere' gevangenis tot regimes voor gedetineerden met een hoog risico- of zorgprofiel of een hoog vluchtrisico (zie hieronder bij paragraaf 4). De PI Vught heeft zowel een gevangenis als een Huis van Bewaring (HvB), Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD), Terroristen Afdeling (TA), Afdeling Beheersproblematische Gedetineerden (BPG), Langdurige Forensische Psychiatrische Zorg (LFPZ), Zeer intensieve Specialistische Zorg (ZISZ) als een Penitentiair Psychiatrisch Centrum (PPC). Deze diversiteit aan regimes maakt PI Vught naast zijn omvang, ook één van de belangrijkste en meest diverse penitentiaire inrichtingen van Nederland.

3.1 Extra Beveiligde Inrichting (EBI)

Penitentiaire Inrichtingen of afdelingen zijn naar de mate van beveiliging onderscheiden en ingericht in categorieën a (beperkt beveiligd) tot en met d (Extra Beveiligd).[4] De Extra Beveiligde Inrichting (EBI) in Vught is momenteel de enige afdeling in Nederland die tot de categorie d behoort.

4. Gedetineerden met een vlucht- en/of maatschappelijk risico en hun vervoer

Gedetineerden die geen standaard risicoprofiel hebben worden op een zogeheten GVM-lijst geplaatst. GVM staat voor gedetineerden met een vlucht- en/of maatschappelijk risico. Het gaat dan om risico's die DJI loopt met betrekking tot de veiligheid binnen de PI of in de samenleving. Hierbij valt te denken aan risico's op ontvluchting of bevrijding van buitenaf, liquidatie, voortgezet crimineel handelen vanuit detentie, radicalisering of andere inbreuken op cruciale veiligheidsbelangen, zoals ondermijning van het gezag.

In de GVM-lijst wordt onderscheid gemaakt tussen de categorieën *verhoogd*, *hoog* en *extreem*:

[4] Artikel 13 penitentiaire beginselenwet.

- *Verhoogd:* Gedetineerden in deze categorie moeten gemonitord worden, maar kunnen geplaatst worden in iedere PI met een normaal beveiligingsniveau;
- *Hoog:* Deze gedetineerden moeten gemonitord worden en in een van de GVM-hoog penitentiaire inrichtingen worden geplaatst. DJI kent 10 inrichtingen die een dergelijke status hebben;
- *Extreem:* Deze gedetineerden moeten geplaatst worden in de EBI of TA.

Een zogeheten selectiefunctionaris van de Divisie Individuele Zaken van DJI besluit, namens de Minister, of een gedetineerde op de GVM-lijst wordt geplaatst en welk risicoprofiel wordt toegekend.[5]
Gemiddeld zijn er 35 gedetineerden met het profiel 'verhoogd', 25 met het profiel 'hoog' en 10 met het profiel 'extreem'. De trend in de afgelopen jaren is dat alle GVM-categorieën gestaag stijgen. Ook het aantal GVM-gedetineerden met het profiel 'hoog' en 'extreem' dat is gehuisvest in Vught, stijgt.

4.1 Vervoer van gedetineerden

De Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O) is een onderdeel van de DJI. Een van de taken van de DV&O is het vervoeren van personen van en naar politiebureaus, huizen van bewaring, penitentiaire inrichtingen en rechtbanken. DV&O verzorgt het vervoer van arrestanten, Tbs-patiënten, volwassen gedetineerden, jongeren en vreemdelingen op verschillende beveiligingsniveaus. Voor het vervoer van GVM-gedetineerden maakt de afdeling Risicoanalyse van de DV&O een analyse en beoordeling per opdracht. De vervoersopdracht kan door een reguliere cellenbus gedaan worden, door het extra beveiligd vervoer (EBV) en in bijzondere gevallen worden opgeschaald naar vervoer dat wordt uitgevoerd door het Bijzonder Ondersteuningsteam (BOT):

- *Regulier beveiligd vervoer:* Vervoer in een normale cellenbus zonder inzet van extra personeel. Er kan worden gekozen om een gedetineerde alleen in compartiment (AIC) of alleen in een voertuig (AIV) te vervoeren.
- *Extra beveiligd vervoer: G*edetineerden worden in onopvallende voertuigen van DV&O vervoerd, zonder andere gedetineerden en met 1 extra medewerker. Er is normaliter geen sprake van meerdere voertuigen die met optische en geluidssignalen rijden of andere maatregelen.
- *BOT-Transport*: Meerdere gepantserde voertuigen die zich met verhoogde snelheden en optische en geluidsignalen verplaatsen, dit kan met ondersteuning vanuit de lucht.

Binnen BOT-Transport wordt nog onderscheid gemaakt tussen *BOT-laag, BOT-midden* en *BOT-hoog.* Dit onderscheid bepaalt het aantal voertuigen dat DV&O gebruikt voor het transport en of er gebruik wordt gemaakt van bijstand door andere diensten en/of (ondersteuning) vanuit de lucht. Circa 95% van de BOT transporten zijn 'Hoog' of 'Midden'. GVM-gedetineerden in de categorie 'verhoogd' worden doorgaans vervoerd met Extra beveiligd vervoer. Gedetineerden in de categorie 'extreem' worden altijd met BOT-Transport vervoerd. Bij gedetineerden in de categorie 'hoog' wordt per geval bekeken of EBV voldoende is of dat BOT-Transport noodzakelijk is. De DV&O besluit voor welk type vervoer wordt gekozen.

[5] De Divisie Individuele Zaken zorgt ervoor dat een veroordeelde op het juiste moment op de juiste plaats zijn straf of maatregel ondergaat. Dit kan in een gevangenis of een huis van bewaring zijn, of in een justitiële jeugdinrichting of zorginstelling.

5. BOT-transporten van en naar Vught

Alle gedetineerden uit de EBI worden per definitie met een BOT-transport vervoerd. Voor de beeldvorming: Op 11 november 2021 verblijven er tien gedetineerden in de EBI, drie gedetineerden binnen de BPG en zes gedetineerden met een GVM-hoog profiel in Vught op de reguliere afdelingen, die ook met een BOT-Transport vervoerd worden. Deze gedetineerden worden door bewapende medewerkers van het BOT van en naar de PI Vught vervoerd in geval van politieverhoor, rechtsgangvervoer, ziekenhuisbezoek en bij eventuele calamiteiten.

De burgemeester van Vught heeft als kernpunt van de zorg, vanuit het oogpunt van openbare orde en veiligheid, waaronder verkeersveiligheid, het (toenemend) vervoer van gedetineerden (vooral de hoog risico-transporten) door de gemeente Vught heen benoemd. Deze transporten gaan met hoge snelheid door de diverse woonkernen van de gemeente, waaronder Vught zelf, alsmede Cromvoirt en Helvoirt. Risico's op het gebied van aanslagen, ontsnappingspogingen, alsmede verkeersongelukken bij deze transporten met alle gevaren voor omwonenden van dien, zijn realistisch en tevens groot. De "ondergrens" van de problematiek is, dat bij inwoners van de gemeente door de diverse BOT-transporten, waarbij een veelheid aan voertuigen, zwaarbewapende beveiliging en een helikopter worden ingezet, het veiligheidsgevoel en de veiligheidsbeleving worden aangetast. Hij vindt dat vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid in Vught niet verantwoord. De komende jaren is de routing van dit vervoer extra problematisch, in die zin dat nog meer en langer door de woonkernen van de gemeente wordt gereden, vanwege de reconstructie van de N65 (start september 2022) en het Programma Hoogfrequent Spoor (start 2022).

Sinds 2021 is er een aanzienlijke toename van het aantal BOT-Transporten vanuit met name Vught naar de beveiligde rechtbank Amsterdam en weer terug. Naar inschatting van het OM zal deze additionele inzet in elk geval de komende 3 á 4 jaar noodzakelijk zijn.

5.1 Aantal BOT-vervoer verplaatsingen 2018-2021

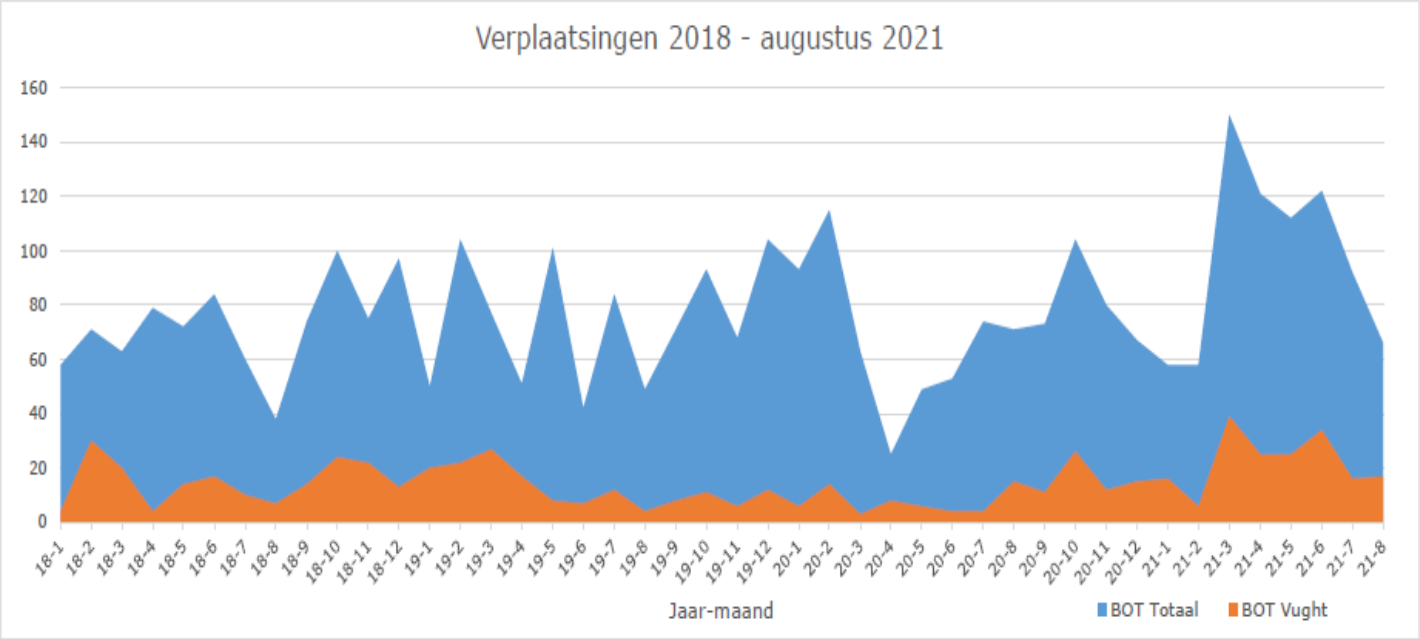
Op basis van cijfers van DV&O is het totaal aantal BOT-verplaatsingen in Nederland en in Vught over de periode 2018-2021 t/m augustus gemeten. Landelijk is het beeld van 2018 tot en met 2020 tussen de 871-894-867 verplaatsingen per jaar, waarvan 179-154-124 in Vught. In 2021 wordt een stijging verwacht naar 1.169 verplaatsingen, waarvan 267 in Vught (lineaire prognose). Het gemiddelde aantal voertuigen dat is ingezet per verplaatsing is landelijk stabiel op 3,1, terwijl dit in Vught is gestegen van 3,2 naar 3,6.

	2018	**2019**	**2020**[6]	**2021 (t/m augustus)**	**Prognose 2021 (lineair)**	**% stijging 2021-2020**
Totaal aantal BOT-verplaatsingen	871	894	867	779	1.169	35%
Gem. aantal voertuigen per verplaatsing	3,1	3,2	3,1			

[6] Covid-19 heeft in 2020 ook invloed gehad op het aantal vervoersbewegingen van het BOT.

BOT-transporten van en naar Vught	179	154	124	178	267	115%
Gem. aantal voertuigen per verplaatsing	3,2	3,5	3,6			

- Een verplaatsing is een enkele reis tussen ophaal- en afzetlocatie.
- Per type opdracht wordt het aantal verplaatsingen bepaald. Een medische opdracht is meestal 2 verplaatsingen: naar het ziekenhuis en weer retour.
- Een overplaatsing is meestal 1 verplaatsing: Van een DJI-locatie naar de ander.
- Verwachting is dat het aantal BOT verplaatsingen in 2021 flink zal toenemen ten opzichte van de voorgaande jaren door meer gelastingen en hogere risico zittingen zoals bv. het Marengo proces.
- Het gemiddeld aantal voertuigen ingezet per verplaatsing is de laatste jaren stabiel gebleven. Voor de locatie Vught is deze echter toegenomen de laatste jaren.

In 2020 waren er in Vught op 5 dagen vier verplaatsingen, op 46 dagen twee verplaatsingen en op 12 dagen één verplaatsing, in 2021 is het aantal verplaatsingen per dag gestegen (zie tabel hieronder, bron DVO-METIS - Met inzicht sturen).

Vught		
Aantal verplaatsingen per dag	**Aantal dagen voorgekomen in 2020**	**Aantal dagen voorgekomen in 2021**
1	12	16
2	46	52
3	0	1
4	5	11
5		1
6		1

Uit de gegevens van de eerste acht maanden van 2021 blijkt dat ruim 80% van de verplaatsingen van/naar Vught door het BOT ten behoeve is van de rechtsgang.

5.2 Kosten BOT-vervoer, politie en beveiliging

DV&O werkt met tarieven voor haar diensten. Het tarief voor een BOT-transport varieert per opdracht (twee verplaatsingen – heen en terug) al naar gelang het risico, laag, standaard en hoog. Het tarief voor een BOT-verplaatsing is circa 5000 euro, exclusief wachttijd.

De gemeente Vught heeft de uren inzichtelijk gemaakt die politieagenten van Basisteam de Meierij besteden aan de PI Vught. Iedere vervoersdag van het BOT kost de lokale politie 70 uur aan inzet. Uitgaande van 150 dagen (=300 verplaatsingen) waarop de politie deze inzet moet leveren bedraagt de inzet per jaar circa 10.000 uur. Wanneer deze inzet zou worden gekapitaliseerd dan staat dit gelijk aan een bedrag van naar schatting € 700.000,- per jaar.[7] Gezien de geprognosticeerde stijging is de verwachting dat dit bedrag kan oplopen tot € 1 mln. Naast de inzet vanuit het basisteam is er sprake van inzet van landelijke politiediensten, zoals bijvoorbeeld de luchtvaartpolitie. Daarnaast is het aantal meldingen van verdachte situaties op de Lunettenlaan fors toegenomen. In 2017-2019 waren er minder dan tien meldingen per jaar. In 2020 waren er 87 meldingen. Bij iedere melding worden er twee dubbelbemande politievoertuigen ingezet

De kosten voor de beveiliging van de PI Vught bedragen circa € 6,5 mln. per jaar.

6. Analyse

Deze paragraaf geeft een analyse van de vervoersproblematiek en de daaraan verbonden risico's en overlast binnen en rondom de gemeente Vught. Deze risico's worden met name veroorzaakt door een toename van BOT-vervoer van GVM-gedetineerden van en naar zittingen. Het BOT-vervoer van EBI- en andere GVM-hoog gedetineerden levert daarbij het meeste overlast en de grootste (verkeers)veiligheidsrisico's op. Op de korte termijn wordt deze problematiek verergerd door de verkeersinfrastructurele projecten in Vught.

6.1 Infrastructurele projecten Vught

De in paragraaf 1 beschreven verkeersprojecten leiden tot uitval van meerdere routes die worden gebruikt door het BOT (hoog risicotransporten). Daardoor is de kans groot dat het BOT-vervoer door een woonwijk en dicht langs woonhuizen gaat. Naar verwachting start het eerste infraproject in Q3 2022. JenV heeft geen invloed op de planning van deze werkzaamheden. Met het oog op de aankomende (rijks)infraprojecten, waarbij lokale enkelbaans wegen dreigen vol te lopen, neemt het risico op stilstand van het transport toe. Daarbij positioneert BOT-personeel zich bewapend buiten de voertuigen, en is het risico groot dat deze incidenten plaatsvinden in de buurt van scholen en woonwijken.

[7] Uitgaande van 2 fte (schaal 8) obv normkostenmodel. Dit is dus loon, werkgeverslasten, toeslagen, materiaal en overhead.

6.2 Toename GVM gedetineerden in Vught

Mede als gevolg van de toename van het aantal gedetineerden met een GVM-status in Vught is, op advies van de politie, het OM en de PI Vught, de openbare ruimte rondom de PI Vught (o.a. Lunettenlaan) sinds juni 2020 door de burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebied. [8] Hiervan is sprake als uit feiten en omstandigheden van de politie blijkt dat de veiligheid in gevaar is, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van bedreiging of geweld met gebruik van wapens. Dit betekent bijvoorbeeld dat preventief fouilleren door de politie is toegestaan.

6.3 Toename BOT transporten

De analyse van de BOT-transporten laat zien dat het aantal BOT-vervoersbewegingen sterk is toegenomen in 2021 en dat veiligheidsrisico's, vanwege het aantal gedetineerden met een hoog vlucht- en maatschappelijk risico waaronder liquidatiegevaar, zijn toegenomen. Dit vergroot de risico's voor omwonenden en bezoekers van nabijgelegen musea en natuur- en recreatiegebieden, wat weer leidt tot extra inzet van politie en justitie. Het gaat hierbij met name om het vervoer van gedetineerden uit de Extra Beveiligde Inrichting (EBI) naar de zwaarbeveiligde rechtbank in Amsterdam Nieuw-West, genaamd De Bunker.

6.4 Toename overlast en risico's BOT transporten

BOT-transporten brengen, naast hoge kosten en hoge risico's, ook overlast met zich voor de inwoners van de gemeente Vught en overige weggebruikers. Het vervoer van en naar de PI Vught vindt plaats in de nabijheid van andere bestemmingen waar mensen komen (o.a. Nationaal Monument Kamp Vught, woonoord Lunetten, recreatieplas IJzeren Man). Een toename van BOT transporten leidt ook tot een toename aan risico's voor de (verkeers)veiligheid. Inwoners van Vught vragen meer aandacht voor de veiligheid en uiten zorgen over o.a. zichtbare en hoorbare vervoersbewegingen binnen de gemeentegrenzen. Bij de gemeente komen meldingen binnen, bijvoorbeeld over incidenten waarbij BOT-personeel bewapend buiten de voertuigen is gepositioneerd om de veiligheid van het transport te waarborgen.
Tezamen leidt dit de komende jaren tot een serieus probleem om gedetineerden soepel en veilig naar de zitting en terug te vervoeren. De transporten nemen toe, waarmee ook veiligheidsrisico's en kosten zullen toenemen, alsmede de overlast voor de omwonenden.

6.5 Toename Hoogbeveiligde zittingen

Voor de periode 2023-2027 wordt rekening gehouden met een mogelijke stijgende behoefte aan zittingscapaciteit, gelet op het brede offensief tegen de georganiseerde ondermijnende criminaliteit waar het kabinet in heeft geïnvesteerd. Dit zal naar verwachting van circa 400 oplopen naar 520 zittingsdagen. Deze globale schatting vanuit de ketenpartners (opsporingsdiensten, OM en rechtspraak) gaat uit van een groei van ca 25% van dit type zaken tussen nu en vijf jaar. Dit heeft mede te maken met de verwerkingscapaciteit van de gehele keten. Op dit moment wordt er gebruik gemaakt van een tweetal zalen (JCS en De Bunker) die rond de 80% gevuld zijn. Er komt naar verwachting per 2027 een derde locatie bij (JCV).. Hiermee kan de verwachte groei worden opgevangen.

[8] https://vught.nl/burgemeester-van-de-mortel-wijst-omgeving-pi-vught-aan-als-veiligheidsrisicogebied.

7. Oplossingsrichtingen

Gelet op de analyse heeft de werkgroep verschillende oplossingsrichtingen onderzocht, die het BOT-vervoer van en naar zittingen kunnen verminderen. Daarbij heeft de werkgroep een onderscheid gemaakt tussen oplossingen die op de korte kunnen worden gerealiseerd en oplossingen die een langere termijn vergen (na 2027).

7.1 Lange termijn (na 2027)

Voor de langere termijn (na 2027) is naar verwachting het JCV operationeel. Naast een HBZ zal daar ook een PI met een EBI-regime en andere bijzondere regimes komen (zie bijlage 1). De werkgroep heeft onderzocht of vanaf dat moment preventief gehechte gedetineerden die gebruik maken van BOT-Hoog vervoer zoveel mogelijk in het JCV kunnen worden geplaatst. Dit is mogelijk. De selectiefunctionaris moet dan het vervoersrisico afwegen tegen het risico op samenplaatsing. Dit levert naar verwachting op de lange termijn een substantiële beperking van het BOT-vervoer van en naar Vught op. Ook na de ingebruikname van het JCV zullen er – vanwege het risico op samenplaatsing - (preventief gehechte) EBI- en GVM gedetineerden tijdens hun berechting in Vught verblijven. Voor deze gedetineerden dragen de hieronder beschreven oplossingsrichtingen – laat gedetineerden elders overnachten tijdens meerdaagse zittingen en de videowall – bij aan het beperken van de vervoersbewegingen.

7.2 Korte termijn

Voor de korte termijn heeft de werkgroep de volgende oplossingsrichtingen onderzocht:

i. Leg een (tijdelijke) tweede ontsluitingsweg aan
ii. Plaats preventief gehechte gedetineerden zoveel mogelijk elders
iii. Plan zittingen zoveel mogelijk meerdaags en laat gedetineerden elders overnachten
iv. Laat gedetineerden zoveel mogelijk online deelnemen aan zittingen
v. Bouw een (tijdelijke) zittingslocatie bij de PI Vught

Deze worden in de hierna volgende paragrafen uitgewerkt. De werkgroep heeft niet onderzocht of de verkeerskundige overlast op andere wijze kan worden beperkt, bv. door het tijdpad van de Rijksinfrastructurele projecten van de weg- en spoorwerkzaamheden te wijzigen. Dit is aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de provincie en de gemeente.

7.2.1 Leg een (tijdelijke) tweede ontsluitingsweg aan

Samen met de gemeente Vught is onderzocht of een tweede ontsluitingsweg (in combinatie met een tijdelijke zittingslocatie, zie oplossingsrichting v) gerealiseerd kan worden. Er zijn twee varianten onderzocht: a) een tijdelijke ontsluitingsweg in zuidwestelijke richting en b) een tijdelijke ontsluitingsweg in noordelijke richting (zie bijlagen). Deze oplossingsrichting zal het vervoer niet verminderen maar de veiligheidsrisico's voor de omgeving én het transport wel. Ook de overlast zal verminderen voor de omgeving Vught en de woonkernen die straks nog meer belast worden. Ook de Inspectie ondersteunt het verkennen van een extra ontsluitingsweg naar PI Vught gelet op de veiligheidsrisico's die gemoeid zijn met de huidige toegangsweg.

Ad a) (Tijdelijke) zuidwestelijke ontsluitingsweg

Om een (tijdelijke) zuidwestelijke ontsluitingsweg te realiseren, is aanpassing van de onverharde toeleidingsweg die in verbinding staat met de bestaande infrastructuur richting Drongelens kanaal, noodzakelijk. Met deze verbindingsweg worden de dorpskernen ontzien. Ter hoogte van de PI Zuidwest moet tevens een doorgang worden gemaakt over de Broekleij t.b.v. het BOT vervoer van gedetineerden van en naar de PI Vught. Hiervoor is (beperkte) bomenkap noodzakelijk. De Lunettenlaan wordt in deze situatie ontlast als het BOT gedetineerden vervoert vanuit de PI via een doorgang aan de Zuidwestzijde.

Kosten ontsluitingsweg
Naar schatting 3 miljoen euro.

Tijdpad
De aanleg van de tweede ontsluitingsweg is afhankelijk van de proceduretijd (stikstofproblematiek, ecologie en compenserende maatregelen). Omdat met de westelijke ontsluitingsweg wordt aangesloten op de bestaande infrastructuur en slechts verharding dient plaats te vinden voor een deel van het tracé tussen Deuterseweg en het entreegebouw, is aanleg van deze ontsluitingsweg op zich snel te realiseren. Met een tijdelijke omgevingsvergunning mag worden afgeweken van het bestemmingsplan, maar dit mag niet samengaan met onomkeerbare gevolgen en de maximale termijn is 10 jaar.

Risico's
De procedure voor deze tijdelijke ontsluitingsweg vraagt om onderzoek ten aanzien van stikstofdepositie, ecologie, compenserende maatregelen in overleg met gemeente, provincie en Natuur Netwerk Brabant.

Ad b) Tijdelijke noordelijke ontsluitingsweg
In het kader van een mogelijke tijdelijke zittingslocatie aan de noordwestzijde (zie oplossingsrichting v) is onderzocht of een tijdelijke noordelijke ontsluitingsweg over het Drongelens kanaal kan worden gecreëerd. Met deze verbindingsweg worden de dorpskernen Vught, Helvoirt en Cromvoirt ontzien. De Lunettenlaan wordt met deze ontsluitingsweg maximaal ontlast. Vanuit de PI zal een doorgang worden gecreëerd aan de Westzijde voor het BOT-vervoer. Er is een onverharde weg aanwezig richting de PI, waarvan verharding zal plaatsvinden.

Kosten ontsluitingsweg
Naar schatting 3 miljoen euro.

Tijdpad
De aanleg van de tweede ontsluitingsweg is afhankelijk van de proceduretijd (stikstofproblematiek, ecologie en compenserende maatregelen). De duur hiervan is moeilijk te bepalen. Onderzoek t.b.v. omgevingsvergunning duurt 26 weken.

Risico's
De aanleg van een tijdelijke noordelijke ontsluitingsweg vraagt instemming van Defensie en het Waterschap. De aanleg van een tijdelijke brug over het Drongelens kanaal kan mogelijk worden verzorgd en in tijd worden ingekort door Defensie (Genie) (bailybrug). De ontsluitingsweg naar de HBZ doorkruist cultuurhistorisch waardevol gebied. Daar is ook N2000 relevant. Ook hier is overleg met Natuur Netwerk Brabant, provincie en Rijk nodig.

Conclusie
Het aanleggen van een (tijdelijke) tweede ontsluitingsweg zal niet bijdragen aan het beperken van de vervoersbewegingen, maar wel aan het beperken van de overlast en zal de (verkeers)veiligheidsrisico's verminderen.

7.2.2 Plaats preventief gehechte gedetineerden zoveel mogelijk elders
Gedetineerden die in afwachting zijn van een uitspraak van de rechter verblijven in voorlopige hechtenis. Op 11 november 2021 zitten 9 van de 10 gedetineerden in de EBI vast op deze titel. Ook de meerderheid van de GVM hoog gedetineerden (vijf van de acht) en de GVM-verhoogd gedetineerden (vier van de vijf) in de PI Vught – ten tijde van de opstelling van dit rapport - verblijft in voorlopige hechtenis en moet dus nog een of meerdere procesgangen maken.
De werkgroep heeft onderzocht of deze zogeheten preventief gehechte gedetineerden naar PI's elders in Nederland kunnen worden geplaatst om de vervoersbewegingen ten behoeve van rechtszittingen van en naar Vught te beperken. In het verlengde daarvan zouden nieuwe preventief gehechte gedetineerden in deze categorieën bij voorkeur elders worden geplaatst.
Het besluit tot plaatsing en overplaatsing van een justitiabele naar een PI en het bijbehorende regime wordt genomen door een selectiefunctionaris van de Divisie Individuele Zaken (DIZ), indien van toepassing geadviseerd door een Selectie Advies Commissie (SAC) EBI krachtens de Penitentiaire Beginselenwet. Hiertoe is de regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden leidend. Specifieke kenmerken van doelgroepen zoals geloof en stromingen daarbinnen (extremisme) zijn daarbij medebepalend voor de plaatsing. Tegen de beslissing van de selectiefunctionaris kan bezwaar/beroep ingesteld worden.

Kosten en impact BOT-vervoer
Naar verwachting zijn aan deze oplossingsrichting uitsluitend de eenmalige kosten van overplaatsing verbonden. Er zullen nog steeds kosten voor BOT-vervoer worden gemaakt, vanuit de PI's elders in Nederland naar de zittingslocatie.
Gedetineerden onder het EBI-regime zijn op korte termijn niet elders te plaatsen. Om netwerkvorming, Voortgezet Crimineel Handelen tijdens Detentie (hierna: VCHD), ondermijning of een andere 'stapeling' van risico's te voorkomen kunnen sommige gedetineerden niet in dezelfde inrichting worden geplaatst. Daarom zullen ook andere gedetineerden die gebruik maken van BOT-vervoer in PI-Vught geplaatst blijven. Mede om die reden is de verwachte beperking van de vervoersbewegingen niet substantieel.

Tijdpad
Omdat de PI Vught de enige PI is met een EBI-regime kunnen preventief gehechte EBI-gedetineerden op dit moment niet elders worden geplaatst. Dit kan pas wanneer het Justitieel Complex Vlissingen (JCV) gereed is. Daar komt immers ook een EBI-regime. Naar verwachting is dit complex vanaf 2027 operationeel (zie oplossingsrichting a voor de lange termijn). Voor andere bijzondere regimes zoals TA en BPG is slechts in beperkte mate capaciteit in alternatieve locaties in Nederland beschikbaar (zie bijlage 1). Dit maakt dat DJI voor de korte termijn in sterke mate is aangewezen op de capaciteit in de PI Vught.

Risico's
Vanwege het risico van samenplaatsing is onduidelijk hoeveel gedetineerden daadwerkelijk naar elders kunnen worden overgeplaatst.
Bij een verzoek tot overplaatsing vanwege de vervoersproblematiek in Vught kan een gedetineerde in bezwaar en beroep gaan. Daarbij worden de verschillende belangen afgewogen, waarbij andere belangen dan de vervoersproblematiek de doorslag kunnen geven.

Conclusie
Het op korte termijn elders plaatsen van preventief gehechte gedetineerden die gebruik maken van BOT-vervoer zal naar verwachting niet substantieel bijdragen aan het beperken van de vervoersbewegingen.

7.2.3 Plan zittingen zoveel mogelijk meerdaags en laat gedetineerden elders overnachten
Tot aan de oplevering van JCV in 2027 zitten preventief gehechte EBI-gedetineerden in de PI Vught. Hetzelfde geldt voor preventief gehechte gedetineerden uit andere bijzondere regimes die vanwege het risico op de hierboven beschreven 'samenplaatsing' in de PI Vught gedetineerd zijn. Om het vervoer van deze categorieën gedetineerden terug te brengen, heeft de werkgroep onderzocht of zittingen zoveel mogelijk meerdaags gepland kunnen worden en of de gedetineerden gedurende deze zittingsdagen in de nabijheid van de zittingslocatie kunnen overnachten (zie bijlage 2).
Uitgaande van de situatie dat een gedetineerde administratief blijft ingeschreven in de zendende inrichting, maar tijdelijk naar een andere inrichting gaat met het oog op de zitting, is toestemming van de selectiefunctionaris vereist. Dit gebeurt nu ook al wanneer er bijvoorbeeld sprake is van een vroege start van een zitting. In dat geval gaat het om tijdelijke situaties waarbij een gedetineerde redelijk snel weer terug gaat naar zijn eigen verblijfsruimte in de zendende inrichting en aldaar zijn detentie conform het voor hem aldaar geldende regime kan voortzetten.

Kosten en impact BOT-vervoer
Deze oplossingsrichting bespaart naar verwachting BOT-transportkosten. Volgens een schatting op basis van de zittingsplanning 2021 en de daarbij betrokken verdachten zou dit jaarlijks 20 tot 80 verplaatsingen kunnen besparen. Bij overnachting zal extra beveiliging worden ingezet (LBB-inzet). Dit brengt ook kosten met zich mee.

Tijdpad
De Raad voor de rechtspraak merkt op dat binnen de huidige zittingsroosters het plannen van meerdaagse zittingen al wel wordt toegepast. Het is gelet op de belasting van alle procespartijen in de praktijk niet altijd mogelijk op deze wijze te plannen. De Rechtspraak is wel voornemens om het protocol risicovolle zittingen, waar ook het planningsvraagstuk onderdeel van is, te herijken. Op termijn (medio 2022) kunnen meerdaagse zittingen in het Justitieel Complex Schiphol worden gepland met gebruik van de te realiseren extra beveiligde overnachtingscapaciteit (zes cellen). Hier kunnen naar de huidige inzichten geen EBI-gedetineerden overnachten om zittingen bij te wonen. Het advies van de Commissie HBZ Noord gaat uit van overnachtingsmogelijkheden ("box in box") in de PI Lelystad ten behoeve van een nieuw te realiseren HBZ naast de PI vanaf 2025.

Risico's

Ook hier geldt dat sommige gedetineerden in separate inrichtingen van elkaar moeten verblijven, hetgeen kan betekenen dat niet alle gedetineerden tegelijkertijd in het JCS zullen kunnen overnachten.

Conclusie
Deze oplossing kan een bijdrage leveren om op korte termijn het BOT-vervoer te beperken.

7.2.4 Laat (GVM-)gedetineerden zoveel mogelijk online deelnemen aan hun zitting
Voor de preventief gehechte gedetineerden die niet naar elders kunnen worden overgeplaatst, kan - naast de overnachting gedurende zittingsdagen – online deelname aan zittingen worden geïntensiveerd. De werkgroep heeft onderzocht of binnen de PI bestaande bouw kan worden omgebouwd om online deelname aan zittingen te realiseren. Binnen de metrages die in de PI Vught beschikbaar zijn is het mogelijk om digitale deelname aan (een deel van) een strafproces te faciliteren in het bestaande gebouw 69 in de PI Vught. Dit gaat dan middels een uitgebreide videowall die voldoet aan de wensen en eisen van de rechtbank en waaraan de verdediging met meerdere partijen tegelijkertijd digitaal deel kan nemen, bijvoorbeeld op dagen dat er inhoudelijk een andere verdachte besproken wordt in dezelfde strafzaak. In gebouw 69 is dan ruimte voor maximaal 3 afzonderlijke videowall ruimtes. Tevens kan hier een enquêtekamer voor de rechter-commissaris worden gerealiseerd.
Aandachtspunt hierbij is dat de logistiek van deze procespartijen conflicterend kan zijn op zittingsdagen (gebruikers moeten naar gebouw 69 worden gebracht). De wijze waarop beveiligingstaken binnen en buiten deze ruimten georganiseerd moeten worden, mogelijk door de Rechtspraak, dienen ook nader beschouwd te worden. Gebouw 69 is geen EBI en daarvoor zullen additionele maatregelen te worden getroffen.

Juridische aspecten telehoren/videoconferentie
Het Besluit videoconferentie bevat de voorwaarden waaronder in het strafrecht gebruik kan worden gemaakt van videoconferentie. Op grond van artikel 2, derde lid, van het Besluit kan van het instemmingsrecht van verdachte worden afgeweken in het bijzondere belang van de veiligheid ter zitting. In artikel 27, derde lid, van de Tijdelijke COVID-19 Wet Justitie en Veiligheid is het instemmingsrecht van verdachte verder ingeperkt.

Kosten en impact BOT-vervoer
Het geschikt maken van Gebouw 69 zal als gevolg hebben dat de PI de functies in gebouw 69 moet herplaatsen op het complex. De kosten voor de herplaatsingen zullen toegevoegd moeten worden aan de verbouwingskosten van Gebouw 69. Voor de structurele kosten moet gedacht worden aan exploitatie- en huurkosten vanuit DJI naar de Rechtspraak, additionele beveiligingsdiensten op dagen dat gebruik wordt gemaakt van deze ruimten, ICT-diensten, etc. Het RVB hanteert een inschatting van circa 3,2 miljoen euro als investeringsbedrag. De totale kosten worden geschat op 5 miljoen euro. De rechtspraak stelt als voorwaarden dat dit vanuit het primaire proces wenselijk is en dat financiële dekking wordt georganiseerd om deze extra faciliteiten te realiseren en te beheren.

Kostenreductie (BOT-)vervoer

Gelet op de huidige zittingsplanning zouden 100 tot 120 zittingsdagen in 2021 zich kunnen lenen voor een vorm van hybride zittingen waarbij een gedeelte van de verdachten zich niet fysiek laat vervoeren naar de zittingslocatie. Deze schatting is gebaseerd op de aanname dat van de 400 hoogbeveiligde zittingsdagen (waar meerdere verdachten terecht kunnen staan) op circa een kwart tot een derde van deze zittingsdagen, verdachten niet inhoudelijk betrokken zijn bij de zitting. Uitgaande van 300 verplaatsingen van en naar Vught (voor 2021 is de prognose 267), waarbij 80% betrekking heeft op de rechtsgang (240), zou dit 60 tot 80 verplaatsingen kunnen schelen. Indien de regelgeving wordt aangepast om het vervoersveiligheidsrisico expliciet in de afwegingen van de rechter te betrekken om videoconferentie toe te passen ook zonder de instemming van verdachte, zal dit naar verwachting een sterkere reductie van het aantal BOT-verplaatsingen met zich brengen. Zou een verdachte ten minste voor de helft van het aantal zittingsdagen fysiek aanwezig zijn en voor het overige deel via videoverbinding, dan zou het aantal verplaatsingen van 240 kunnen worden teruggebracht tot 120. De bovenstaande aannames zijn afhankelijk van de beslissingen van rechters in individuele gevallen.

Tijdpad
Deze optie kan tijdelijk of permanent zijn. Het operationeel krijgen van deze optie vergt naar verwachting circa twaalf maanden nadat het besluit daartoe is genomen.

Risico's
De mate waarin van deze mogelijkheid gebruik zal worden gemaakt is een beslissing van de rechter. In beginsel is de instemming van de verdachte vereist (zie uitgebreider over gebruik videoconferentie in bijlage 3). Daarbij komt dat de verdachte van ernstige geweldsdelicten in de toekomst een aanwezigheidsplicht heeft.
Juridische aspecten telehoren/videoconferentie: Het Besluit videoconferentie bevat de voorwaarden waaronder in het strafrecht gebruik kan worden gemaakt van videoconferentie. Op grond van artikel 2, derde lid, van het Besluit kan van het instemmingsrecht van verdachte worden afgeweken in het bijzondere belang van de veiligheid ter zitting. In artikel 27, derde lid, van de Tijdelijke COVID-19 Wet Justitie en Veiligheid is het instemmingsrecht van verdachte verder ingeperkt.

Conclusie
De videowall kan op korte termijn een bijdrage leveren aan het beperken van het BOT-vervoer. De werkgroep beveelt nadere uitwerking van de ruimte aan om hier een volwaardig alternatief te realiseren en de verantwoordelijkheidsverdeling tussen DJI en de Rechtspraak helder te hebben. De werkgroep geeft voorts in overweging om ook het vervoersveiligheidsrisico als grond voor afwijking van het instemmingsrecht expliciet te maken (zie ook het WODC-onderzoek in bijlage 3).

7.2.5 Bouw een tijdelijke zittingslocatie met een tijdelijke ontsluitingsweg in/bij de PI Vught
Samen met de gemeente Vught en de provincie heeft de werkgroep onderzoek gedaan naar de bouw van een tijdelijke zittingslocatie in of nabij de PI Vught. In totaal zijn vijf varianten onderzocht. Van deze varianten is de tijdelijke zittingslocatie aan de noordwestzijde als meest geschikt naar voren gekomen (zie bijlage 5). Deze wordt hieronder nader toegelicht.

Bouwkundig

Doordat de tijdelijke zittingslocatie 'buiten de muren' ligt op Defensieterrein OT de Kamp zal moeten worden geïnvesteerd in gebouwelijke beveiliging van de HBZ-locatie op het niveau van categorie 5 (weerstandklasse). Een parkeervoorziening op Defensieterrein voor de HBZ is nodig ter grootte van 150 plaatsen. In ruimtelijk opzicht lijkt het mogelijk dat voor de zittingslocatie en parkeergelegenheid 7.000 m2 BVO wordt afgenomen van het Genie-terrein ter grootte van 80.000 m2 BVO. Overleg met Defensie vindt plaats.
Ingebruikname van de zittingslocatie is afhankelijk van een tijdelijke 2e noordelijke ontsluitingsweg over het Drongelens kanaal t.b.v. bouwverkeer, BOT-vervoer, bezoekers, pers en media (zie oplossingsrichting ib).
De bouw van een tijdelijke zittingslocatie en aanleg van een tijdelijke noordelijke ontsluitingsweg vragen instemming van Defensie en het Waterschap.
Bij deze locatie is onderzoek noodzakelijk als gevolg van stikstofproblematiek, ecologie (bosgebied) en voor zover het de ontsluitingsweg betreft doorkruising van N2000-gebied (het Drongelens kanaal inclusief waterkeringen). Compenserende maatregelen zijn nodig. Afstemming met het Natuur Netwerk Brabant, Provincie en Rijk is nodig.
Doordat de locatie op reeds geroerde grond wordt beoogd is geen of beperkt bodemonderzoek nodig.

Beveiliging
Een prefab-gebouw als tijdelijke zittingslocatie zal niet voldoen aan de beveiligingseisen categorie 5.

Logistiek
Een tijdelijke HBZ op deze locatie vraagt om een doorgang vanuit de PI aan de Westzijde t.b.v. BOT-vervoer.

Rechtsstatelijkheid
Deze zittingslocatie 'buiten de muren' van de PI is vanaf de openbare weg toegankelijk. Vervoer van en naar Rechtbank gaat via een andere weg dan vervoer van en naar PI.

Verkeersveiligheid
De aanwezigheid van een tijdelijke zittingslocatie leidt tot een toestroom van gemiddeld 125 personen per zittingsdag. Een tweede ontsluitingsweg aan de Noordwestzijde van de PI is nodig om de zittingslocatie te ontsluiten (zie oplossingsrichting i).
De Lunettenlaan wordt met deze ontsluitingsweg maximaal ontlast doordat al het vervoer van en naar de zittingslocatie via de 2e ontsluitingsweg gaat. Ook gedetineerden van elders uit het land kunnen buiten de dorpskernen om richting de HBZ worden vervoerd. EBI gedetineerden uit de EBI Vught worden vanuit de PI naar de HBZ vervoerd via een doorgang aan de Westzijde.

Ruimtelijk
Het gebied voor de zittingslocatie is zandterrein van Defensie. Dat betekent dat voor de HBZ een reguliere bouwvergunning kan worden verleend.

Tijdpad
Tussen de 32 en 36 maanden voor de bouw zittingslocatie. Start van de bouw kan pas plaatsvinden na verkregen (reguliere) omgevingsvergunning.

Kosten en impact op BOT-vervoer

Investeringskosten € 30 mln. voor zittingslocatie, € 5 mln. doorgang PI NW-zijde, € 3 mln. ontsluitingsweg en € 1 mln. extra parkeergelegenheid.
Het organiseren van omgevingsbeveiliging (door reguliere politie) en de beveiligingstaken van de parketpolitie binnen de zittingslocatie kost ruim € 1,0 mln. per jaar
De exploitatiekosten voor een tijdelijke zittingslocatie bedragen € 0,6 mln per jaar.
De kosten wegens capaciteitsverlies door reisbewegingen rechterlijk en ambtelijk personeel bedragen € 0,6 – 0,8 mln per jaar.

Realisatie van een HBZ in Vught zal het aantal BOT-transporten van en naar de PI Vught terugdringen voor gedetineerden die in de PI Vught verblijven (waaronder de ritten van de gedetineerden in een EBI regime). Het zal in de meeste lopende zaken meer BOT-transporten naar de PI Vught toebrengen. In de lopende rechtszaken zitten er meer gedetineerden die door het BOT vervoerd worden in een andere inrichting dan de PI Vught. Daarbij is het onwaarschijnlijk dat er genoeg zittingscapaciteit in HBZ Vught zal komen om alle lopende rechtszaken in Vught te houden. Er zullen dus ook gedetineerden vanuit Vught vervoerd moeten worden naar elders.

De nieuwe stroom van gedetineerden naar Vught kan worden verminderd door gedetineerden die nu elders verblijven tijdens meerdaagse strafprocessen in Vught te laten overnachten, mits dit niet leidt tot risico's op netwerkvorming, voortgezet crimineel handelen in detentie, ondermijning of een andere 'stapeling' van risico's. Dit is mogelijk vanwege de kleinschalige afdelingen en diverse regimes met een hoge beveiligingsstatus die reeds in Vught gevestigd zijn (o.a. TA, BPG en EBI).

Overige toestroom
Naast de nieuwe stroom met verdachten zullen er ook overige partijen aanwezig zijn op een zittingsdag. Te denken valt aan publiek, advocatuur OvJ's en rechters. Een deel van deze personen wordt beveiligd vervoerd. Dit niveau van beveiliging is een andere dan BOT-vervoer van gedetineerden, omdat er geen sprake is van vluchtgevaar. De toestroom voor een standaard zittingsdag van een gemiddelde strafzaak in een hoog beveiligde zittingszaal is naar schatting in totaal 125:

HBZ toestroom	
Personeel	*40*
Procespartijen	*10*
Bezoekers/pers	*50*
Parketpolitie	*25*

Risico's
De combinatie van een EBI en een HBZ in Vught brengt een stapeling van risico's met zich. Ook een HBZ brengt immers extra beveiliging met zich. Dit geldt in versterkte mate indien er geen tweede ontsluitingsweg wordt gerealiseerd, omdat de PI Vught in de nabijheid van andere bestemmingen ligt waar mensen komen (o.a. Nationaal Monument Kamp Vught, woonoord Lunetten, recreatieplas IJzeren Man).
Zonder realisatie van de tweede ontsluitingsweg blijven vervoersstromen geconcentreerd op de Lunettenlaan.
Wegens gebrek aan capaciteitsbehoefte na 2027 is het risico dat er onvoldoende zittingen in de HBZ in Vught worden gepland.

Juridisch kader: aanwijzing zittingsplaats
Art 21 b lid 2 Wet RO geeft aan de minister de bevoegdheid om overige, al dan niet tijdelijke, zittingsplaatsen aan te wijzen. De minister hoort hiervoor de Raad voor de rechtspraak en het College van procureurs-generaal. Dit is met name bedoeld voor tijdelijke zittingslocaties, bijvoorbeeld als een gemeente tijdelijk ernstige overlast ervaart. Gelet op het juridisch kader ligt het in de rede om uit te gaan van een aanwijzing als overige zittingsplaats vanwege de ernstige overlast die de vervoersbewegingen veroorzaken.

Andere tijdelijke varianten
Andere onderzochte varianten stuiten op logistieke en rechtsstatelijke bezwaren. De logistieke bezwaren zijn ingegeven door het feit dat alle vervoersstromen (bezoekers, gedetineerden, medewerkers DJI, rechters, advocaten, OvJ, slachtoffers, pers, publiek) dan door hetzelfde entreegebouw moeten gaan. De logistieke lijnen en beveiligingsmaatregelen zouden daarop moeten worden aangepast, om te voorkomen dat deze vervoersstromen elkaar kruisen op het terrein. Daarnaast ontbreekt het in deze varianten aan ruimte om dit te realiseren.
De rechtstatelijke bezwaren vloeien voort uit het volgende. Rechtspraak is, behoudens bij wet voorziene uitzonderingen, openbaar. Dat is vastgelegd in de Grondwet (artikel 121) en in mensenrechtenverdragen zoals artikel 6 EVRM. Openbaarheid brengt mee dat de toegang tot gerechtsgebouwen en zittingszalen niet meer wordt beperkt dan uit oogpunt vanuit veiligheid noodzakelijk is. Een zittingszaal binnen de muren van een penitentiaire inrichting brengt verdergaande beperkingen mee en is daarom onverenigbaar met het uitgangspunt van openbaarheid.
Daar komt nog bij dat veiligheidsmaatregelen in en rondom de zittingszaal vallen onder de verantwoordelijkheid van het gerechtsbestuur van het gerecht en de rechter die de zaak behandelt. Veiligheidsmaatregelen binnen een penitentiaire inrichting vallen onder de verantwoordelijkheid van de directeur van de inrichting. Het is niet werkbaar dat veiligheidsverantwoordelijkheden en daarmee gepaard gaande bevoegdheden ambigu zijn ingericht.

Zienswijzen
- Het OM kan de conclusie van de werkgroep dat een tijdelijke of permanente zittingslocatie in Vught voor de korte termijn geen oplossing biedt voor de geschetste problematiek onderschrijven. Daarvoor is de doorlooptijd te lang en zijn de kosten te hoog. Deze oplossingsrichting levert bovendien diverse nieuwe vraagstukken en knelpunten op.
- De Raad voor de rechtspraak beschouwt het bouwen van een zittingslocatie nabij de PI Vught, gelet op de huidige ontwikkelingen met de toevoeging van de extra beveiligde zittingslocatie in Vlissingen en de vervangen van "de Bunker" boven de rivieren, niet als opportuun. Ook als tijdelijke locatie is deze oplossingsrichting gelet op de doorlooptijden niet haalbaar.
- De burgemeester van Vught acht een *permanente* zittingslocatie in de PI Vught een oplossing die ervoor zorgt dat om ontsluitingsproblemen worden ondervangen, de capaciteitsinzet van de lokale politie te reduceren, de zorgen op het gebied van openbare orde- en (verkeers)veiligheid in belangrijke mate op te lossen en daarnaast de kosten beter beheersbaar gehouden. De aanpalende problematiek, zoals op het gebied van stikstof, moet volgens de burgemeester eveneens beheersbaar kunnen zijn.

Conclusie
Een tijdelijke HBZ buiten de muren van de PI Vught is realiseerbaar, echter niet op korte termijn. De bouw van een zittingslocatie kan een deel van het BOT-vervoer van en naar Vught beperken, maar er zal ook BOT-vervoer naar de HBZ/PI toe komen. De werkgroep constateert dat vanuit OM en Rvdr er geen behoefte is aan extra HBZ-capaciteit naast JCV. De burgemeester van Vught meent dat de realisatie van een permanente zittingslocatie bijdraagt aan de oplossing voor de ontsluitingsproblemen, capaciteitsinzet en zorgen om de openbare orde en (verkeers)veiligheid.

8. Conclusie

8.1 Aanpak

De werkgroep heeft onderzoek gedaan naar de vervoersproblematiek en de daaraan verbonden risico's en overlast binnen en rondom de gemeente Vught (zie paragraaf 1, 2 en 3). Deze risico's worden met name veroorzaakt door een toename van BOT-vervoer van GVM-gedetineerden van en naar zittingen. Het BOT-vervoer van EBI- en andere GVM-hoog gedetineerden levert daarbij het meeste overlast en de grootste veiligheidsrisico's. Op de korte termijn wordt deze problematiek verergerd door de verkeersinfrastructurele projecten in Vught (paragraaf 4, 5 en 6). De werkgroep concludeert dat er, zeker de komende jaren, een serieus probleem is om gedetineerden soepel en veilig van en naar Vught te vervoeren.

De werkgroep heeft verschillende oplossingsrichtingen onderzocht om het vervoer van gedetineerden met een hoog risicoprofiel van en naar de PI Vught te beperken, zowel voor de korte als voor de langere termijn. Deze oplossingsrichtingen zijn in paragraaf 7 beschreven en per oplossingsrichting van een conclusie voorzien.

Daarbij heeft de werkgroep de zienswijzen betrokken van OM, Rvdr, DJI, de burgemeester van Vught en de Inspectie JenV. Waar de zienswijzen betrekking hebben op de verschillende onderdelen van het rapport, zijn deze daar vermeld.

Doel van de zienswijze van de Inspectie is het adresseren van potentiële risico's, niet het aandragen van alternatieve oplossingen. De Inspectie ziet de realisatie van het JC Vlissingen (JCV) in 2027 als een deugdelijke oplossing voor het terugbrengen van het aantal vervoersbewegingen van DV&O naar PI Vught. Tevens onderschrijft de Inspectie de drie oplossingsrichtingen op korte termijn en het belang om deze drie opties gecombineerd te benutten. Dit betreft het zoveel mogelijk elders plaatsen van preventief gehechte gedetineerden (ii), het zoveel mogelijk plannen van meerdaagse zittingen en gedetineerden daarbij elders laten overnachten (iii) en gedetineerden zoveel mogelijk laten deelnemen aan online zittingen (iv). Naast het verminderen van vervoersbewegingen, ziet de Inspectie structurele gelden voor het uitbreiden en in stand houden van de personele bezetting bij het BOT als een voorwaarde voor DV&O om te kunnen voldoen aan de (toekomstige) opdrachten, met name voor de periode tot de realisatie van JCV in 2027. Om een gedegen afweging te maken over de (combinatie van) oplossingen, beveelt de Inspectie voortvarendheid aan in het verder uitwerken van de opbrengsten en de investeringen. Gelet op het beperkte aantal oplossingen dat wordt aangedragen, die nog niet concreet zijn uitgewerkt, en een periode van circa 6 jaar

moeten overbruggen, acht de Inspectie het urgent om te investeren in de basis en actief de inzet en opdrachten voor het BOT te (blijven) monitoren.

Naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen is het rapport gewijzigd ten opzichte van het concept dat is voorgelegd. In de eerste plaats zijn de gegevens zoveel mogelijk geactualiseerd en zijn er zoveel mogelijk cijfermatige schattingen gegeven van de verwachte effecten van de oplossingsrichtingen op het BOT-vervoer. In de tweede plaats heeft er een nadere verdiepingsslag plaatsgevonden voor de tijdelijke HBZ in Vught, in combinatie met een tijdelijke tweede ontsluitingsweg. Dit heeft er onder meer toe geleid dat de tijdelijke tweede ontsluitingsweg als oplossingsrichting i is toegevoegd, zoals ook is af te leiden uit de zienswijzen van DJI en de Inspectie. Tevens is de permanente HBZ in Vught als separate oplossingsrichting komen te vervallen, ook omdat er bouwkundig geen andere eisen aan een tijdelijke locatie worden gesteld dan aan een permanente locatie.

8.2 Oplossingsrichtingen

De e werkgroep heeft de volgende oplossingsrichtingen onderzocht die op de korte termijn effect kunnen sorteren:

i. Leg een (tijdelijke) tweede ontsluitingsweg aan
ii. Plaats preventief gehechte gedetineerden zoveel mogelijk elders
iii. Zittingen zoveel mogelijk meerdaags, gedetineerden overnachten nabij zittingslocatie
iv. Videowall in gebouw 69 van de PI Vught
v. Tijdelijke zittingslocatie in/bij de PI Vught

Voor de lange termijn (na 2027)

Met de kennis van nu denkt de werkgroep dat vanaf 2027 het aantal BOT verplaatsingen vanuit Vught drastisch kan worden gereduceerd. Met de komst van het JCV, waar een groot deel van de preventief gehechte gedetineerden kunnen verblijven in afwachting van hun berechting en waarbij vooral afgestraften worden ondergebracht bij de PI Vught, wordt het aantal BOT-transporten immers substantieel teruggebracht voor de PI Vught. Om die reden, en gelet op de geprognotiseerde behoefte aan HBZ capaciteit, meent de werkgroep dat een permanente zittingsruimte met de kennis van nu niet noodzakelijk is om het BOT-vervoer te beperken.

Voor de korte termijn (tot 2027)

Voor de korte termijn stelt de werkgroep een combinatie van maatregelen voor (i, ii, iii en iv) die zijn gericht op vermindering van het aantal BOT-ritten. Aannemelijk is dat deze maatregelen daartoe ook zullen leiden. De geplande overnachtingsmogelijkheden voor gedetineerden in het JCS, de verhoorkamer voor de rechter-commissaris en de videowall zullen naar verwachting het BOT-vervoer reduceren. Daarbij geeft de werkgroep in overweging de vervoers(veiligheids)risico's te betrekken bij het beperken van het instemmingsrecht van deze verdachten voor het online deelnemen aan zittingen c.q. de aanwezigheidsplicht. De aanleg van een (tijdelijke) 2^{e} ontsluitingsweg binnen 2 jaar acht de werkgroep noodzakelijk om de verkeers- en veiligheidssituatie op de Lunettenlaan en in de kernen van Vught, Helvoirt en Cromvoirt te verbeteren. Met deze maatregelen wordt het maximaal haalbare voor de korte termijn gerealiseerd.

Een tijdelijke zittingslocatie aan de noordwestzijde van de PI ter overbrugging tot 2027 acht de werkgroep, op basis van de verkregen informatie, realiseerbaar vanaf naar schatting drie jaar na de vergunningverlening, onder voorwaarde van realisatie van ten minste een tijdelijke ontsluitingsweg. Een HBZ in Vught draagt bij aan de beperking van BOT hoogrisicotransporten, maar brengt ook (BOT-)vervoer naar Vught toe. Veiligheidsrisico's bij vervoer nemen af, maar veiligheidsrisico's vanwege de combinatie van een zittingsruimte en PI in een relatief dichtbevolkt en bebost gebied nemen toe. Vanwege de inschatting dat er met de komst van JCV en de vervanging van De Bunker aan de verwachte capaciteitsbehoefte aan HBZ is voldaan, is er risico op gebrek aan zaken. De werkgroep onderkent dat het vervoer van EBI-verdachten wel vermindert, maar constateert evenwel dat een zittingsruimte in Vught niet de meest aangewezen oplossing is om het BOT-vervoer te beperken, omdat deze de acute (verkeersinfrastructurele) problemen niet oplost, het totale BOT-vervoer naar verwachting niet beperkt en voor een stapeling aan risico's zorgt.

Financiële gevolgen
De werkgroep adviseert de oplossingsrichtingen van financiële middelen te voorzien.

Bijlage 1: overzicht regimes

Regime/Capaciteit in:	**Vught 2021**	**Elders 2021**	**JCV 2027**
Extra Beveiligde Inrichting (EBI)	18	0	24-30
Terroristenafdeling (TA)	46	14 PI Rotterdam, locatie de Schie 10 Vrouwen in PI Zwolle.	Nader te bepalen, maar mogelijkheden in de capaciteit 4 x 48 cellen uitgebreid beveiligd regime.
Beheersproblematische Gedetineerden (BPG)	48	12 in PI Alphen aan den Rijn per Q2-2022	Nader te bepalen, maar mogelijkheden in de capaciteit 4 x 48 cellen uitgebreid beveiligd regime.
Afdeling Intensief Toezicht (AIT)	0	15 in PI Krimpen aan den IJssel 12 in PI Leeuwarden 12 in PI Alphen aan den Rijn per Q4-2021	Nader te bepalen, maar mogelijkheden in de capaciteit 4 x 48 cellen uitgebreid beveiligd regime.

Bijlage 2: planning risicovolle zaken

Procedure locatie rechtszaken
In het Protocol risicovolle zittingen wordt bepaald hoe een zitting plaats gaat vinden, al dan niet in een beveiligde zittingslocatie. De keuze voor de locatie hangt primair af waar de zaak wordt aangebracht door het OM. Voor Amsterdam gaan risicovolle zittingen die een beveiligde zittingslocatie vereisen primair naar de Bunker, terwijl Rotterdam naar haar eigen zaal gaat.
Overige rechtbanken worden op basis van beschikbaarheid (vraag en aanbod) gekoppeld aan een locatie. Zo gaat rechtbank Midden-Nederland voor Eris naar de Bunker en rechtbank Den Haag voor MH17 naar JCS. Uiteindelijk bepaalt de Combi (de rechters in de meervoudige kamer die de zaak inhoudelijk beoordelen) waar de zitting plaats vindt. De Combi beslist ook over (uitzonderingen op) het aanwezigheidsrecht van een verdachte of juist de verplichting om ter zitting te verschijnen.

Planning aantal rechtszaken
In samenwerking met het Openbaar Ministerie en de gerechtsbesturen van de vier grote steden is binnen de Rechtspraak de vraag naar hoogbeveiligde zittingsruimte 2021-2023 in kaart gebracht met behulp van de agendabeheerders van de betreffende zittingszalen en de capaciteit daar tegenover geplaatst. Hieronder in de tabel staan de (verwachte) bezettingsniveaus van de Bunker, het JCS en Zaal 35 in Rotterdam voor 2020, 2021 en 2022. Zaal 35 is geen volwaardige "niveau 5" zittingszaal.

	JCS			Bunker			Rotterdam		
	2020*	2021	2022	2020	2021	2022	2020*	2021	2022
Januari		13	12	8	8	3	9	2	
Februari		12	11	6	13	5	9	3	
Maart		24	20	5	23	23	9	4	
April		21		0	16	19	9	7	
Mei		17	12	9	14	20	9	3	
Juni		20	3	12	21	21	9	6	
Juli		16		3	7	1	6	2	
Augustus		7		5	7	3	6	0	
September		21	10	9	22	22	9	0	
Oktober		18		7	21	21	9	3	
November		22		10	22	21	9	2	
December		17		7	18	17	6	3	
	94	208	68	81	192	176	99	35	0

Bron: BVA

De huidige bezettingsgraden van liggen tussen de 40% en 80% (100-200 zittingsdagen per jaar). Dit komt onder meer doordat de rechtspraak de planning tegen het licht heeft gehouden en zittingen efficiënter plant. Het verwachte aantal zittingsdagen voor HBZ (JCS en Bunker) in 2021 komt uit op circa 435. Bij de berekeningen is uitgegaan van het eerder verwachte aantal van 400 zittingsdagen (gelijk aan 2020).

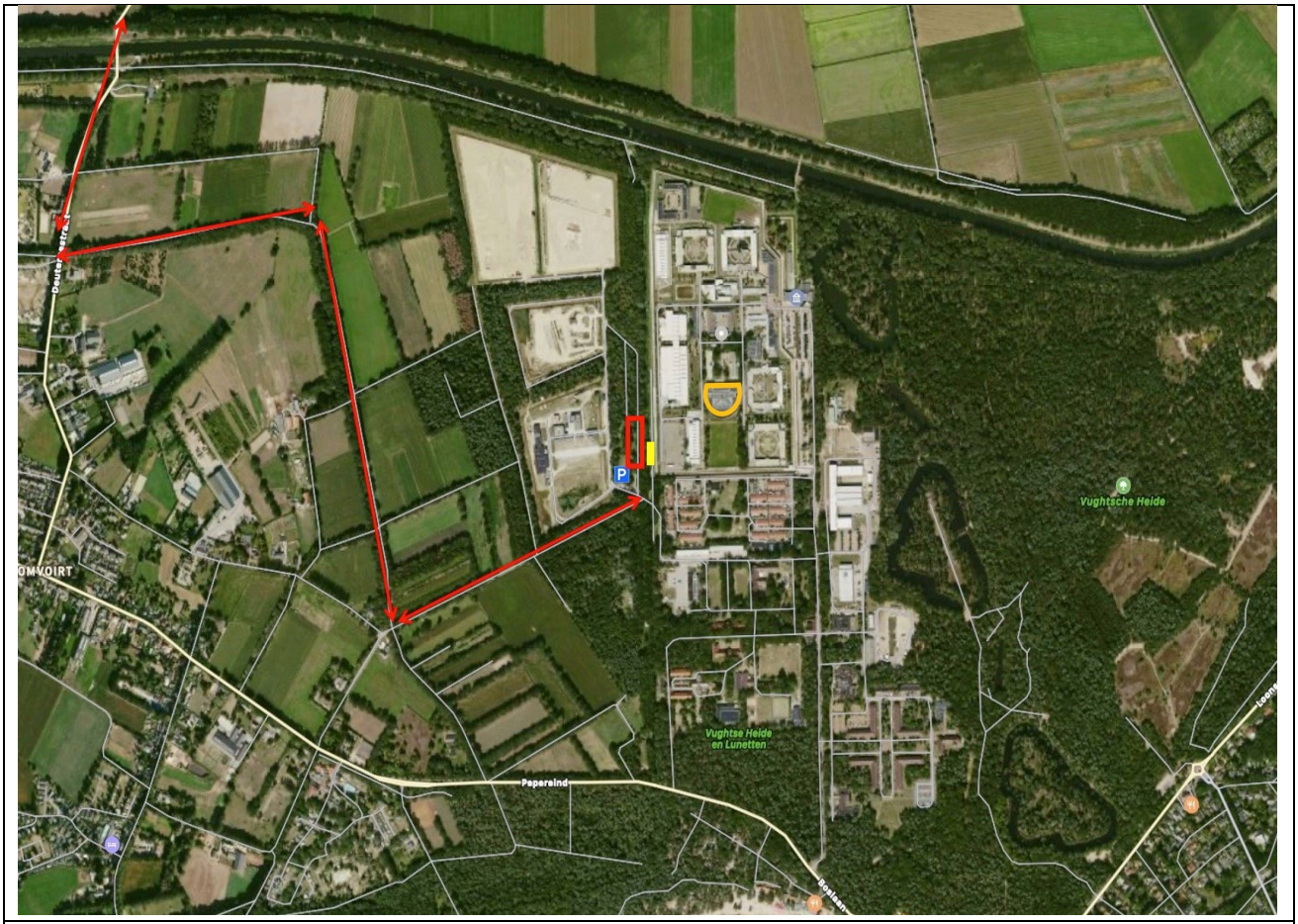
Bijlage 3: gebruik videoconferentie

In oktober 2020 is een WODC-onderzoek uitgevoerd door de Vrije Universiteit "De verdachte in beeld. Eisen en waarborgen voor het gebruik van videoconferentie ten aanzien van de verdachte in het Nederlandse strafproces in rechtsvergelijkend perspectief."[9] Hierna volgt een korte samenvatting van het Nederlandse recht op basis van dat onderzoek. Op grond van artikelen 78a Sr en 131a van het Wetboek van Strafvordering en het Besluit videoconferentie, is het uitgangspunt dat in alle gevallen waarin een persoon wordt gehoord of verhoord, videoconferentie kan worden toegepast. De betreffende rechter of ambtenaar die met de leiding over het horen is belast, beslist of van videoconferentie gebruik wordt gemaakt. Ingevolge artikel 2 lid 1 Besluit videoconferentie heeft de verdachte een instemmingsrecht als voorwaarde voor de toepassing van videoconferentie bij diens voorgeleiding voor de rechter-commissaris in verband met de inbewaringstelling en bij de inhoudelijke behandeling van de strafzaak door de meervoudige kamer. Ook al verleent de verdachte geen instemming, dan regelt artikel 2 lid 3 Besluit videoconferentie dat de rechter(s) ook hier kan of kunnen bepalen dat er toch van videoconferentie gebruik wordt gemaakt als dit "noodzakelijk is in het bijzondere belang van de beveiliging van de zitting." Voorts is op grond van de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid onder meer het instemmingsrecht tijdelijk niet van toepassing. In het nieuwe Wetboek van Strafvordering wordt het instemmingsrecht van de verdachte uitgebreid van alleen bij het onderzoek ter terechtzitting door de meervoudige kamer naar 'berechting' in het algemeen. Dit betekent dat de toepassing van videoconferentie in elke behandeling van de zaak in eerste aanleg of hoger beroep, door meervoudige of enkelvoudige kamer, ter bepaling van de gegrondheid van de tegen een verdachte ingestelde vervolging, de instemming van de verdachte vereist.

Videconferentie mag worden toegepast als er voldoende waarborgen in acht worden genomen om de rechten van de verdachte te garanderen en als dit een legitiem doel dient. Uit de rechtspraak volgt een aantal voorbeelden van legitieme doelen, namelijk de bescherming van de openbare orde, veiligheidsmaatregelen, het risico dat de gedetineerde kans heeft contact te maken met criminele connecties, het voorkomen van misdaad, vluchtgevaar, getuigen- en slachtofferbescherming, de naleving van de redelijke termijn-vereisten, en het belang van voortvarende afhandeling van een proces, ook met het oog op de caseload van de rechtbank. Als er sprake is van een dergelijk legitiem doel en er waarborgen zijn die ervoor zorgen dat de verdachte niet beperkt wordt in het uitoefenen van zijn verdedigingsrechten, kan voorbijgegaan worden aan de wens van de verdachte en dus zijn instemming met het gebruik van videoconferentie. De binnenlandse, buitenlandse en internationale praktijk laat zien dat zeer terughoudend wordt omgegaan met het toepassen van videoconferentie bij afwezigheid van instemming van de verdachte.

[9] Mr.dr. A.M. de Hoon, prof.mr. M.F.H. Hirsch Ballin en S.G.M.J. Bollen LLB, BA, De verdachte in beeld. Eisen en waarborgen voor het gebruik van videoconferentie ten aanzien van de verdachte in het Nederlandse strafproces in rechtsvergelijkend perspectief, aangeboden aan de Tweede Kamer bij brief van de minister van Justitie en Veiligheid op 13 november 2020, Kamerstukken II, vergaderjaar 2020/2021, 2020D46052.

Bijlage 4: Zuidwestelijke tweede Ontsluitingsweg

Route 2e ontsluitingsweg ten Zuidwesten van PI Vught

Bijlage 5: Tijdelijke zittingslocatie aan de Noordwestzijde met tijdelijke noordelijke ontsluitingsweg

